

LEADER 2014-2020

STRATEGAETH DATBLYGU LLEOL SIR Y FFLINT

RHAGFYR 2016 (Fersiwn 2)

FERSIWN: 1
DYDDIAD: MEDI 2014

Defnyddiwch ffont Arial Maint 12 drwy gydol y ddogfen er cysondeb

Canllaw yn unig yw'r templed hwn. Sicrhewch eich bod yn ei lenwi ar y cyd â'r ddogfen Canllawiau llawn Strategaeth Datblygu Lleol LEADER 2014-2020 a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2014

ENW'R GRŴP GWEITHREDU LLEOL (GGLI) A MANYLION CYSWLLT

Enw'r Grŵp Gweithredu Lleol (GGLI)	Sir y Fflint
---	--------------

Prif Gyswllt y Corff Gweinyddol

Enw	Lowri Owain, Prif Weithredwr, Cadwyn Clwyd
Rhif ffôn	01490 340 500
E-bost	lowri.owain@cadwynclwyd.co.uk
Cyfeiriad	Llys Owain, Stryd y Bont, Corwen, Sir Ddinbych LL21 0AH.

Ail Gyswllt y Corff Gweinyddol

Enw	Delyth Jones
Rhif ffôn	01490 340 500
E-bost	Delyth.jones@cadwynclwyd.co.uk
Cyfeiriad	Llys Owain, Stryd y Bont, Corwen, Sir Ddinbych LL21 0AH.

AMSERLENNI GWEITHREDU'R STRATEGAETH DATBLYGU LLEOL

Dyddiad Dechrau Arfaethedig (dim cynt na 1 Ionawr 2015)	1 Ionawr 2015
Dyddiad Gorffen (dim hwyrach na 31 Rhagfyr 2021)	31 Rhagfyr 2021

Darparwyd terfynau geiriau ar gyfer pob adran ond nid ydynt yn gyfarwyddol

ADRAN 1– CYSONDEB STRATEGOL

Disgrifiad	Eglurwch sut y mae'r Strategaeth yn cyd-fynd â strategaethau, polisiau a rhaglenni'r Undeb Ewropeaidd (UE) ac i ba raddau y mae'n gyson ag Ardaloedd â Ffocws Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru (2014-2020) a'r pum thema LEADER sy'n briodol i gyd-destun y Strategaeth.
Yn gysylltiedig ag	Adrannau 1 a 3.5 Canllawiau'r Strategaeth Datblygu Lleol, Mehefin 2014

1.1 Diffiniad o'r ardal a'r boblogaeth y mae'r strategaeth yn eu cwmpasu (2,000 gair)

Trosolwg o ardal ddaearyddol arfaethedig y Grŵp Gweithredu Lleol (GGLI) a'i phoblogaeth. Ffigurau poblogaeth yn ôl wardiau gwledig, wardiau gwasanaeth a wardiau cartref.

Mae'r tabl a ganlyn yn amlinellu'r wardiau y bwriedir eu cynnwys a data poblogaeth y wardiau hynny:

Brynfordd	Sir y Fflint	2,154
Mynydd Bwcle	Sir y Fflint	3,020
Caergwrle	Sir y Fflint	1,617
Caerwys	Sir y Fflint	2,568
Cilcain	Sir y Fflint	1,861
Ffynnongroyw	Sir y Fflint	1,810
Oakenholt, Y Fflint	Sir y Fflint	3,063
Trelawnyd, Y Fflint	Sir y Fflint	3,604
Gronant	Sir y Fflint	1,521
Y Waun	Sir y Fflint	1,941
Gwernymynydd	Sir y Fflint	1,729
Helygain	Sir y Fflint	1,778
Kinnerton Uchaf	Sir y Fflint	1,700
Canol Treffynnon SC	Sir y Fflint	1,993
Dwyrain Treffynnon SC	Sir y Fflint	1,759

<i>Gorllewin Treffynnon</i>		
SC	Sir y Fflint	2,401
Yr Hôb	Sir y Fflint	2,607
Coed-llai	Sir y Fflint	2,138
Llanfynydd	Sir y Fflint	1,854
Yr Wyddgrug Broncoed	Sir y Fflint	2,694
Dwyrain yr Wyddgrug	Sir y Fflint	1,996
De yr Wyddgrug	Sir y Fflint	2,713
Gorllewin yr Wyddgrug	Sir y Fflint	2,638
Mostyn	Sir y Fflint	1,843
New Brighton	Sir y Fflint	3,004
Llaneurgain	Sir y Fflint	3,050
Northop Hall	Sir y Fflint	1,531
Pen-y-ffordd	Sir y Fflint	3,877
Saltney Cyffordd yr Wyddgrug	Sir y Fflint	1,378
Sealand	Sir y Fflint	3,008
Trelawnyd a Gwaenysgor	Sir y Fflint	1,837
Treuddyn	Sir y Fflint	1,623
Chwitffordd	Sir y Fflint	2,322

Cydlyniad yr Ardal

Dewiswyd yr ardal ar sail ei gydlyniad o ran nodweddion daearyddol, economaidd a chymdeithasol. Mae'r ardal arfaethedig o fewn ffiniau awdurdod Unedig Sir y Fflint.

Cydlyniad Daearyddol

Mae gan yr ardal a nodwyd ffin naturiol sy'n rhedeg o aber afon Dyfrdwy yn y gogledd-ddwyrain a Bryniau Clwyd yn y de-orllewin. Mae Comin Helygain yn ymestyn o dref farchnad hanesyddol Treffynnon at dref farchnad yr Wyddgrug a godrau Bryniau Clwyd. Mae crib amlwg Bryniau Clwyd yn ymestyn i dir calchfaen uchel Eryrys a Llanfynydd. Caiff rhannau o ardal y strategaeth eu gwarchod gan statws Ardal o Harddwch Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Natura 2000, Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SSSI) a statws Ramsar ar aber Dyfrdwy.

Cydlyniad Economaidd

Nodweddir yr ardal gan bentrefi tlws a thai amaethyddol sydd yn nodweddion gweledol amlwg yn yr ardal. Mae'r pentrefi hyn yn ganolbwynt ar gyfer gweithgaredd economaidd a chymdeithas yr ardaloedd gwledig. Er gwaethaf dirywiad yn y diwydiant amaeth, mae ffermio yn rhan bwysig iawn o'r economi o hyd, yn enwedig yn ne'r sir. Trwy gynnwys ward Sealand, sydd yn cynnwys Parc Diwydiannol Glannau Dyfrdwy, yn yr ardal wledig, mae nifer mawr o ddiwydiannau gweithgynhyrchu bellach yn yr ardal wledig. Parc Diwydiannol Glannau Dyfrdwy yw un o'r parciau diwydiannol mwyaf yng Nghymru ac mae amryw o gwmnïau mawr yn cyflogi trigolion Sir y Fflint a'r ardaloedd cyfagos. Mae Parth Menter Glannau Dyfrdwy a Menter Pyrrh y Gogledd hefyd yn cynnig cyfleoedd ar gyfer ardal wledig Sir y Fflint.

Mae twristiaeth wledig yn ddiwydiant sydd yn tyfu ac mae Sir y Fflint yn elwa ar hyn oherwydd ei bod mor agos at gytreffi mawr gogledd-orllewin Lloegr. Mae ardaloedd Gronant a Thalacre ar yr arfordir yn gyrchfannau pwysig i ymwelwyr. Mae ansawdd uchel y dirwedd a'r cefn gwlad hefyd yn cynnig llawer o gyfleoedd ar gyfer twristiaeth a hamdden i'r economi wledig.

Cydlyniad Cymdeithasol

Gwasanaethir ardal wledig Sir y Fflint gan ddwy dref farchnad Treffynnon a'r Wyddgrug yn bennaf. Mae'r ddwy dref yn gwasanaethu'r gefnwlod o ran cyfleusterau siopa, iechyd, hamdden ac addysg uwchradd. Mae gan gymunedau gwledig Sir y Fflint gysylltiad cryf a thebygrwydd mawr ag ardaloedd gwledig y siroedd cyfagos, yn enwedig Sir Ddinbych a Wrecsam.

Nodweddion yr Ardal a'r Cymunedau sydd wedi'u cynnwys

Poblogaeth

Cyfanswm poblogaeth yr ardal wledig ddynodedig yw 74632 a dwysedd y boblogaeth yw 1.98 o bobl i bob hectar. Mae 48.94% o drigolion Sir y Fflint yn byw yn y 30 ward gwledig, ac mae'r ardaloedd gwledig mwyaf poblog yn cynnwys Pen-y-ffordd a Threlawnyd, y Fflint. Mae'r wardiau hyn gerllaw rhai o brif drefi Sir y Fflint, sef Bwcle, y Fflint a'r Wyddgrug.

Oherwydd eu bod mor agos at ogledd-orllewin Lloegr, gwelwyd llawer o fewnfudo i rai wardiau gwledig, megis Ffynnongroyw, Coed-llai, Gorllewin yr Wyddgrug, Mynydd Bwcle, Sealand a Saltney Cyffordd yr Wyddgrug. Mae allfudo wedi effeithio ar wardiau Sealand a Dwyrain yr Wyddgrug.

Yng ngogledd a dwyrain y sir y mae cyfartaledd oedran y boblogaeth ar ei hisaf. Wardiau trefol yw'r rhain ar y cyfan, ond mae tri ohonynt: Saltney Cyffordd yr Wyddgrug, Sealand ac Oakenholt y Fflint o fewn yr ardal wledig. Yn ardaloedd deheuol a gorllewinol y sir y mae'r cyfran mwyaf o bobl wedi ymddeol yn byw ac mae wyth o'r deg ward hyn yn rhai gwledig. Bydd hyn yn cael goblygiadau ar wasanaethau sy'n gysylltiedig ag oedran (megis iechyd, gofal cymdeithasol a'r ddarpariaeth tai â chymorth) yn y dyfodol.

Bwriad i weithio ar draws ffiniau

Penodwyd Cadwyn Clwyd gan Lywodraeth Cymru fel y corff gweinyddol i gefnogi'r gwaith o gyflewni LEADER yn Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam. Mae hyn yn cynnig cyfle unigryw i wneud y mwyaf o gysylltiadau a synergeddau ar draws ardaloedd y tri awdurdod lleol yn nhermau'r strategaethau datblygu lleol a'r camau gweithredu i'w cyflenwi. Cynhaliwyd y gwaith ymgynghorol sy'n sail i'r tair ddogfen Strategaeth Datblygu Lleol ar ffurf proses integredig a nodwyd cyfleoedd allweddol, strategol mewn perthynas â gweithio ar draws ffiniau'r tair ardal i gyflenwi buddion a chanlyniadau tebyg. Nodir y rhain yn glir yn adrannau perthnasol y Strategaeth hon.

Yn ogystal, nodwyd sawl cyfle strategol i gydweithio ar draws ffiniau gyda Grwpiau Gweithredu Lleol mewn rhannau eraill o'r Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd. Mae'r cyfleoedd hyn yn gysylltiedig â'r Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) a'r Safle Treftadaeth y Byd ac unwaith yn rhagor, nodir y cyfleoedd hyn yn adrannau

1.2 Disgrifiad o'r Integreiddio

(2,500 gair – i'w cysylltu â'r camau gweithredu a ddisgrifir yn Adran 3.1 – Rhesymeg Ymyrryd)

Ategu strwythurau a mentrau eraill

Strwythur Presennol	Sut y bydd LEADER yn ategu strwythurau eraill, yn hytrach na'u dyblygu
Cyngor Sir y Fflint (CSFf) a Bwrdd Gwasanaethau Lleol Sir y Fflint (BGLI)	Bydd buddsoddiad LEADER yn ardal wledig Sir y Fflint yn ategu gwaith nifer o adrannau CSFf. Bydd camau gweithredu a gynllunir o dan themâu LEADER 1, 2 a 3 yn cynnig sawl cyfle i ategu gwaith gwahanol adrannau CSFf. Yn benodol, bydd mwy o bwyslais yn ystod y cyfnod 2014-2020 ar thema 3 LEADER (Archwilio ffyrdd newydd o ddarparu gwasanaethau lleol anstatudol) a fydd yn cynnig sawl cyfle i ategu gwaith CSFf, er enghraifft: cefnogi mentrau cymdeithasol i ddarparu gwasanaethau trwy ddulliau newydd ac arloesol. Byddwn yn osgoi dyblygu drwy sicrhau bod aelodau CSFf yn chwarae rhan weithredol ar y GGLI ac yn helpu i lywio cynllun prosiectau er mwyn ceisio ein gorau i ategu gwasanaethau a gweithgareddau CSFf.
Busnes Cymru	Bydd buddsoddiadau trwy thema 2 LEADER (hwyluso datblygiad cyn-fasnachol, partneriaethau busnes a chadwyni cyflenwi byr) yn ategu gwaith Busnes Cymru. Bydd buddsoddiadau LEADER yn canolbwyntio ar dreialu a rhoi prawf ar hyfywedd cysyniadau cyn-fasnachol. Ar ôl eu profi, caiff yr entrepreneuriaid sydd y tu ôl i'r syniadau hyn eu cyfeirio at Busnes Cymru fel sy'n briodol i gael cymorth cychwyn busnes prif ffrwd. Byddir yn osgoi dyblygu drwy sicrhau bod camau gweithredu LEADER yn mynd i'r afael â methiannau penodol y farchnad yn y cam 'prawf o gysyniad' cyn-fasnachol.
Cynghorau Tref a Chymuned yn ardal wledig Sir y Fflint	Mae cynghorau tref a chymuned wedi bod yn rhanddeiliaid allweddol wrth gyflenwi'r Rhaglen LEADER bresennol yn ardal wledig Sir y Fflint a byddant yn parhau i fod yn bartneriaid allweddol yn y rhaglen newydd. Byddwn yn sicrhau ein bod yn ategu eu gwaith ac yn osgoi dyblygu drwy weithio'n agos gyda chynghorau tref a chymuned a rhoi cymorth iddynt ymgysylltu â'r gymuned, er mwyn sicrhau bod camau gweithredu LEADER yn ymateb i anghenion y gymuned a lle bo hynny'n bosibl yn buddsoddi ar y cyd â chynghorau tref a chymuned i wneud y mwyaf o werth am arian ac enillion ar fuddsoddiad.
Partneriaeth Adfywio Sir y Fflint	Bydd y GGLI a'r corff gweinyddol yn sicrhau y cynhelir trafodaethau rheolaidd, parhaus gyda Phartneriaeth Adfywio Sir y Fflint gan ganolbwyntio ar integreiddio

	buddsoddiadau a gweithgareddau a strategaethau a pholisiau ehangach ar gyfer Sir y Fflint.
Parneriaeth Cyrchfan Sir y Fflint	Is-grŵp o Barneriaeth Adfywio Sir y Fflint yw hwn ac mae'n dwyn ynghyd y prif rhanddeiliaid gan gynnwys busnesau, grwpiau twristiaeth, partneriaethau trefi a chynrychiolwyr allweddol yr awdurdod lleol. Cynhelir trafodaethau parhaus gyda'r grŵp hwn i sicrhau bod arian LEADER yn cael ei fuddsoddi mewn ffordd integredig.
Coleg Cambria	Bydd buddsoddiad LEADER yn ategu gwaith Coleg Cambria drwy ganolbwyntio ar brosiectau arddangos (e.e. yn ymwneud ag amaethyddiaeth a sgiliau bwyd a chyfleodd cyflogaeth). Mae Coleg Cambria wedi bod yn gysylltiedig fel rhanddeiliad allweddol yn ystod cyfnod y Rhaglen bresennol a bydd yn parhau i chwarae rhan weithredol yn y cyfnod 2014-2020. Byddir yn osgoi dyblygu drwy sicrhau y cynhelir trafodaethau helaeth gyda Choleg Cambria wrth gynllunio a rhoi'r prosiectau LEADER ar waith.
Cyd-bwyllgor Ymgynghorol AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy	Mae hwn yn gorff allweddol o safbwynt ymgysylltu â'r AHNE ac mae perthynas gref eisoes yn bodoli rhwng aelodau'r GGLI, y corff gweinyddol a'r Pwyllgor. Disgwylir y bydd cysylltiad rhwng aelodau Grwpiau Gweithredu Lleol Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam a'r Pwyllgor Ymgynghorol a bydd hyn yn sail ar gyfer sicrhau ategu helaeth, cydweithio yn ogystal â chyfleoedd ar gyfer buddsoddi ar y cyd.
Cyngor Gwirfoddoli Lleol Sir y Fflint (CGLISFf)	Mae'r trydydd sector wedi bod yn bartner allweddol yn y gwaith o gyflenwi LEADER yn ardal wledig Sir y Fflint yn ystod cyfnod y rhaglen bresennol. Bydd hyn yn parhau yn y dyfodol a rhoddir mwy o bwyslais ar gefnogi mentrau lleol, trosglwyddo asedau cymunedol a hwyluso mynediad at wasanaethau lleol anstatudol a'u darparu (e.e. trwy gynlluniau trafniadaeth gyhoeddus). Bydd CGLISFf yn bartner allweddol yn y GGLI ac yn gweithio'n agos gyda'r GGLI i sicrhau bod camau gweithredu LEADER yn cefnogi ac yn gwneud y mwyaf o botensial gwirfoddolwyr a'r trydydd sector yn fwy cyffredinol yn ardal wledig Sir y Fflint.
Ffederasiwn y Busnesau Bach	Bydd Ffederasiwn y Busnesau Bach yn parhau i fod yn bartner allweddol o dan y rhaglen newydd. Byddwn yn sicrhau ein bod yn ategu ei waith ac yn osgoi dyblygu drwy weithio'n agos gyda'r Ffederasiwn er mwyn sicrhau y caiff 'llais busnesau' ei glywed a bod camau gweithredu LEADER yn ymateb i anghenion busnes a lle bo hynny'n bosibl yn buddsoddi ar y cyd gyda'r sector preifat i wneud y mwyaf o werth am arian ac enillion ar fuddsoddiad.
Mesurau eraill y Cynllun Datblygu Gwledig gan	Bydd gweithgaredd LEADER yn ategu mesurau eraill y Cynllun Datblygu Gwledig (CDG) gan y bydd

gynnwys Glastir	<p>pwyslais clir ar arloesi a dulliau gweithredu newydd. Bydd pwyslais penodol ar ategu gweithgareddau eraill y CDG drwy sicrhau, lle bo hynny'n bosibl, bod camau gweithredu arloesol a gaiff eu treialu gan LEADER yn bwydo ac yn llywio camau gweithredu eraill y CDG. Byddwn yn osgoi dyblygu drwy ddewis camau gweithredu o dan y Strategaeth hon sy'n ystyried mesurau eraill y CDG ac yn canolbwyntio ar themâu a meysydd na fyddai'n cael eu cynnwys na'u cefnogi fel arall.</p> <p>Bydd prosiectau sy'n deillio o thema 1 sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r amgylchedd yn ategu blaenoriaethau o dan Glastir; cyfeirir y prosiectau o'r sectorau bwyd ac amaeth a fydd yn cymryd rhan o dan thema 2 at y Cynllun Grant Prosesu a Marchnata a / neu Cyswllt Ffermio lle bo hynny'n briodol. Hefyd bydd prosiectau bwyd-amaeth o dan thema 2 yn treialu mentrau o dan LEADER gyda'r nod o'u prifffrydio o dan y cynllun Arbedion yn y Gadwyn Gyflenwi/Cydweithio o dan y CDG. Caiff mentrau ynni adnewyddadwy a allai gynnwys y gymuned amaethyddol eu cyfeirio at Glastir a Cyswllt Ffermio yn y lle cyntaf i osgoi unrhyw ddyblygu posibl.</p>
Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	<p>Rhagwelir y bydd cysylltiad rhwng aelodaeth GGLI Sir y Fflint (a Sir Ddinbych a Wrecsam) a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru. Bydd trafodaethau rheolaidd gyda'r bwrdd yn sicrhau bod buddsoddiadau LEADER yn ffitio'n strategol i'r cyddestun is-ranbarthol ehangach. Bydd hyn hefyd o gymorth i osgoi unrhyw bosibilrwydd o ddyblygu wrth i brosiectau gael eu datblygu'n fwy manwl.</p>
Croeso Cymru	<p>Yn dilyn diddymu Partneriaeth Twristiaeth Gogledd Cymru, rhagwelir y bydd angen i'r GGLL a'r corff gweinyddol ymwneud yn uniongyrchol â Chroeso Cymru i sicrhau bod y gwaith yn ategu polisiau a mentrau twristiaeth.</p>
Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg	<p>Gofynnir am gyngor rhagweithiol fel sy'n briodol gan swyddfa Comisiynydd y Gymraeg i sicrhau bod holl weithgareddau LEADER yn ategu, a lle bo hynny'n bosibl, yn mynd yn uwch na gofynion y Safonau Iaith sydd yn cael eu cyflwyno.</p>
Clystyrau Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf	<p>Byddwn yn parhau i drafod gyda chlystyrau Cymunedau yn Gyntaf yng ngorllewin a dwyrain Sir y Fflint. Bydd y drafodaeth yn canolbwyntio ar sicrhau bod y GGLI yn ymwybodol iawn o anghenion y gymuned leol a chyfleoedd yn wardiau gwledig Cymunedau yn Gyntaf sydd hefyd yn gymwys o dan LEADER gyda'r bwriad o gomisiynu gweithgareddau ar y cyd a lle bo hynny'n bosibl, buddsoddi ar y cyd. Bydd y trafodaethau parhaus hyn hefyd yn lleihau'r</p>

	perylg o ddyblygu unrhyw ymdrechion.
Cadw a Chyfoeth Naturiol Cymru	Byddwn yn parhau i gael trafodaethau rheolaidd (yng nghyfarfodydd y GGLI a chyfarfodydd dwyochrog) gyda'r sefydliadau hyn er mwyn sicrhau bod gweithgareddau LEADER yn ategu ac yn ychwanegu gwerth at fentrau eraill mewn perthynas â threftadaeth ac amgylchedd gwledig ehangach Sir y Fflint.
Undebau Amaethwyr a'r CLA	Byddwn yn cael trafodaethau parhaus a rheolaidd (yng nghyfarfodydd y GGLL a chyfarfodydd dwyochrog) gyda'r sefydliadau hyn i sicrhau bod gweithgareddau LEADER yn ategu ac yn ychwanegu gwerth at fentrau eraill yn y diwydiant ffermio.
Menter Cyflymu Cymru	Bydd buddsoddiadau o dan thema 5 (Datblygu Technoleg Ddigidol) yn ategu'r fenter Cyflymu Cymru. Bydd buddsoddiadau LEADER yn canolbwyntio ar hybu ac annog defnydd ehangach o dechnoleg ddigidol, yn enwedig ymhlith microfusnesau a busnesau bach yn y sectorau twristiaeth, lletygarwch a bwyd. Bydd hyn yn eu galluogi i wneud y gorau o'r cyfle a ddaw yn sgil band eang cyflymach o ran gwella effeithlonrwydd, cynhyrchiant a chael mynediad at farchnadoedd newydd e.e. trwy'r cyfryngau cymdeithasol. Byddwn yn osgoi dyblygu gan na fydd LEADER yn canolbwyntio ar fuddsoddi mewn prosiectau seilwaith band eang yn yr ardaloedd rheini lle mae gwasanaeth arfaethedig Cyflymu Cymru yn 'derbyn archebion', 'wedi'i gynllunio' neu 'ar ei ffordd yn fuan' ¹ .

Cydlyniaid a chysondeb rhwng strategaethau lleol, is-ranbarthol a chenedlaethol

Er mwyn dangos cydlyniaid a chysondeb rhwng strategaethau ar wahanol lefelau gofodol, rydym wedi grwpio strategaethau perthnasol ynghyd o dan pum thema LEADER. Yna, rydym wedi nodi'r themâu a'r blaenoriaethau cyson a darparu cyfeiriadau i gefnogi ein dadansoddiad.

Thema 1 – Ychwanegu Gwerth i Hunaniaeth Leol ac Adnoddau Naturiol a Chenedlaethol

Lleol	Is-ranbarthol	Cenedlaethol
Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint (2009-2020)	Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy	Rhaglen Lywodraethu (Penodau 10 ac 11) ³ Partneriaeth ar gyfer Twf:

¹ Ffynhonnell: <http://www.superfast-cymru.com/where-and-when>

³ Rhaglen Lywodraethu, Pennod 10 – Cymunedau Gwledig a Phennod 12 – Diwylliant a Threftadaeth Cymru. Ym Mhennod 10, nodir mai'r bwriad yw 'sicrhau bod cymunedau gwledig yn parhau i ffynnu ac yn cynnig ansawdd bywyd rhagorol' (Tudalen 37), ac mae Pennod 12 yn cynnwys y nod o '[g]yfoethogi bywydau unigolion a chymunedau drwy ein diwylliant a'n treftadaeth' (Tudalen 46).

<p>Sir y Fflint Ar agor i Fusnes. Adolygiad Adfywio Strategol (2011)</p> <p>Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint (2013-2015)</p> <p>Cynlluniau Tref ac Ardal Sir y Fflint.²</p>	<p>Strategaeth Twristiaeth Gynaliadwy a Chynllun Gweithredu (2015-2020)</p> <p>Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-15)</p>	<p>Strategaeth ar gyfer Twristiaeth, Llywodraeth Cymru (2013-2020)</p> <p>Dyfodol ein Gorffennol – Ymgynghoriad ar gynigion ar gyfer amgylchedd hanesyddol Cymru. (2013)</p> <p>Cynllun Gweithredu Cyrchu Lleol ‘Bwyd a Diod i Gymru’. (2009)</p> <p>Strategaeth y Gymraeg (2012-2017)</p> <p>Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (2014)</p> <p>Coetiroedd i Gymru, Llywodraeth Cymru (diwygiwyd 2009)</p> <p>Tuag at Dwf Cynaliadwy: Cynllun Gweithredu ar gyfer y Diwydiant Bwyd a Diod 2014-2020</p>
--	--	---

Themâu/blaenoriaethau strategol cyson:

- Datblygu potensial twristiaid Sir y Fflint⁴ gan gynnwys gwella a chydlynu'r wybodaeth sydd ar gael i ymwelwyr⁵ ac 'integreiddio twristiaeth i ddatblygiadau canol trefi ehangach'⁶.
- Gwella ansawdd ac amrywiaeth yr atyniadau a llety i ymwelwyr.⁷
- Gwneud y mwyaf o'r amgylchedd naturiol mewn ffordd sensitif a chynaliadwy er mwyn datblygu twristiaeth yn gynaliadwy⁸ gyda phwyslais arbennig ar AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy⁹ a'r arfordir.
- Cynyddu graddfa ac effaith economaidd digwyddiadau yn Sir y Fflint¹⁰ gan gynnwys Gŵyl Fwyd a Diod yr Wyddgrug.
- Canolbwyntio ar dwristiaeth yr awyr agored, antur, gweithgareddau,

² Gan gynnwys Prif Gynllun Talacre a Gronant.

⁴ Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 11.

⁵ Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint. Tudalen 4.

⁶ Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 23.

⁷ Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint. Tudalen 5.

⁸ 'Buddsoddi mewn busnes twristiaeth o safon, a marchnata atyniadau ymwelwyr, llety a'r diwydiant bwyd yng Nghymru yn fwy effeithiol. Byddwn yn ceisio cynnig dull mwy holistaidd o farchnata'r cyfleoedd hyn'. Rhaglen Lywodraethu. Tudalen 42.

⁹ Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015). Tudalen 5.

¹⁰ Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint. Tudalen 8.

'hamdden a lletygarwch' a twristiaeth fusnes fel sectorau sy'n cynnig potensial ar gyfer twf.¹¹

- Diogelu'r iaith Gymraeg, a'r diwylliant a threftadaeth Cymreig yng nghydestun 'cryfhau'r ymdeimlad o le'.¹².

Thema 2 – Hwyluso datblygiad cyn-fasnachol, partneriaethau busnes a chadwyni cyflenwi byr

Lleol	Is-ranbarthol	Cenedlaethol
Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint (2009-2020)	Uchelgais Economaidd – Strategaeth ar gyfer Newid. Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (heb ei ddyddio)	Rhaglen Lywodraethu (Pennod 1) ¹³
Sir y Fflint Ar agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio (2011)	Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy	Strategaeth Blaenoriaethau Sectorau Llywodraeth Cymru ¹⁴
Cynlluniau Tref ac Ardal Sir y Fflint.	Strategaeth a Chynllun Gweithredu Twristiaeth Gynaliadwy (2015-2020)	Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar Ficrofusnesau (2012)
		Arloesi Cymru (2014)
		Tuag at Dwf Cynaliadwy: Cynllun Gweithredu ar gyfer y Diwydiant Bwyd a Diod 2014-2020

Themâu/blaenoriaethau strategol cyson:

- Gwella pa mor gystadleuol yw busnesau, cefnogi cynnydd yn 'nifer y busnesau gwledig sy'n arallgyfeirio er mwyn ehangu'r sylfaen economaidd'¹⁵.
- Cefnogi mentrau cymdeithasol – galluogi twf o ran swyddi a sgiliau¹⁶.
- Gwella cynhyrchiant busnesau, y gallu i gystadlu a thwf.¹⁷
- Cefnogi entrepreneuriaeth¹⁸ ac arloesi¹⁹.
- Hwyluso cydweithio is-ranbarthol (h.y. gogledd Cymru) ar ddatblygu economaidd lle gellir 'ychwanegu gwerth trwy weithio ar y cyd a chydweithio'²⁰.

¹¹ Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint. Tudalen 7.

¹² Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint (2009-2020). Tudalen 31

¹³ Rhaglen Lywodraethu, Pennod 1 – Twf a Swyddi Cynaliadwy.

¹⁴ Ffynhonnell: <http://wales.gov.uk/topics/businessandconomy/sector/?lang=en> Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi naw sector blaenoriaeth sef: Deunyddiau a Gweithgynhyrchu Uwch, Adeiladu, Diwydiannau Creadigol, Ynni a'r Amgylchedd, Gwasanaethau Ariannol a Phroffesiynol, Bwyd a Ffermio, TGCh, Gwyddorau Bywyd a Thwristiaeth.

¹⁵ Sir y Fflint Ar agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio 2011. Tudalen 9.

¹⁶ Sir y Fflint Ar agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio 2011. Tudalen 11.

¹⁷ 'Y prif ddeilliant sydd ei angen yw cynyddu cynhyrchedd, pa mor gystadleuol yw'r rhanbarth a thwf'.

Ffynhonnell: Uchelgais Economaidd. Strategaeth ar gyfer Newid. Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru. Tudalen 8.

¹⁸ Sir y Fflint Ar agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio 2011. Tudalen 12.

¹⁹ Yr angen i '[g]ynyddu mentergarwch a'r nifer o fusnesau sy'n cychwyn, darparu cefnogaeth effeithiol i gwmnïau sy'n tyfu...' Ffynhonnell: Strategaeth ar gyfer Newid. Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru. Tudalen 8.

Thema 3 – Archwilio ffyrdd newydd o ddarparu gwasanaethau lleol anstatudol

Lleol	Is-ranbarthol	Cenedlaethol
Cynllun Lles Sir y Fflint. Cynllun Integredig Sengl i Sir y Fflint (2013-2017)	Arwain a Dysgu: ein profiad o gydweithio yn y gogledd. CLILC. (2008)	Rhaglen Lywodraethu (Pennod 2) ²¹
Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint (2009-2020)	Uchelgais Economaidd – Strategaeth ar gyfer Newid. Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (heb ei ddyddio)	Cydamcanu, Cydymdrechu: Canllawiau ar Integreiddio Partneriaethau a Chynlluniau (2012)
Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio (2011)		Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus (2014) ²²
Cynlluniau Tref ac Ardal Sir y Fflint.		Parhad a Newid – Adnewyddu'r Berthynas rhwng Llywodraeth Cymru a'r Trydydd Sector yng Nghymru (2013)

Themâu/blaenoriaethau strategol cyson:

- Sicrhau dullau gweithredu cydlynol ac integredig wrth gynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau²³.
- Symleiddio a lleihau cymhlethdod wrth ddarparu gwasanaethau cyhoeddus.²⁴
- Cynnwys, cefnogi ac ymgysylltu â'r trydydd sector a mentrau cymdeithasol wrth ddarparu gwasanaethau cyhoeddus.²⁵
- Gwella cludiant cyhoeddus a chymunedol er mwyn sicrhau mynediad at wasanaethau sylfaenol.²⁶

Thema 4 – Ynni Adnewyddadwy ar Lefel Gymunedol

Lleol	Is-ranbarthol	Cenedlaethol
Cynllun Datblygu Unedol	Uchelgais Economaidd –	Rhaglen Lywodraethu

²⁰ 'Mae sawl maes "ychwanegu gwerth" ble y gellir canolbwyntio ar gydweithio arnynt ar unwaith'.

Ffynhonnell: Uchelgais Economaidd. Strategaeth ar gyfer Newid. Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru. Tudalen 10.

²¹ Rhaglen Lywodraethu, Pennod 2 – Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru.

²² Gelwir yr Adroddiad yn 'Comisiwn Williams'.

²³ Blaenoriaeth 3 Cynllun Datblygu Unedol Sir y Fflint (2013-2017). Tudalen 35. Hefyd, 'dylid cyflenwi gwasanaethau cyhoeddus drwy gydweithrediad ystyrion ar draws sectorau, sefydliadau a ffiniau, gyda chyd-gynhyrchu gwasanaethau yn nodwedd allweddol wrth wneud hynny'. Ffynhonnell: Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus. Adroddiad Llawn. Ionawr 2014. Tudalen 23.

²⁴ 'Mae cymhlethdod cydberthnasau a strwythurau ffurfiol yn broblem sylfaenol'. Ffynhonnell: Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus. Adroddiad Llawn. Ionawr 2014. Tudalen 30.

²⁵ Sir y Fflint Ar agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio 2011. Tudalen 11.

²⁶ 'Rhaid gwella cysylltiadau trafniadaeth er mwyn sicrhau bod pobl yn gallu teithio i gadw apwyntiadau, i gadw cysylltiad â'u ffrindiau a'u teuluoedd ac i fanteisio ar wasanaethau a chyfleoedd yn y gymuned'. Cynllun Integredig Sengl i Sir y Fflint (2013-2017). Tudalen 35.

<p>Sir y Fflint (2000-2015)</p> <p>Sir y Fflint Strategaeth Adfywio Economaidd (2009-2020)</p> <p>Sir y Fflint Ar agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio (2011)</p> <p>Cynlluniau Tref ac Ardal Sir y Fflint.</p>	<p>Strategaeth ar gyfer Newid. Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (heb ei ddyddio)</p>	<p>(Pennod 11)²⁷</p> <p>Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned: Cynllun datblygu cynaliadwy i Gymru (2009)</p> <p>Strategaeth Newid yn yr Hinsawdd (2010)</p> <p>Strategaeth Tlodi Tanwydd (2010)</p> <p>Cynllun Buddsoddi yn Seilwaith Cymru (2012)</p> <p>Ynni Cymru: Newid Carbon Isel (2012)</p> <p>Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (2014)</p>
---	--	---

Themâu/blaenoriaethau strategol cyson:

- Datblygu cynhyrchu pŵer ar lefel ficro a chynlluniau peilot ynni adnewyddwy gyda chymunedau gwledig a'r sector amaeth.²⁸
- Sicrhau gwell effeithlonrwydd ynni drwy ddefnyddio dulliau adnewyddadwy er mwyn cydbwysu'r defnydd o tanwydd ffosil.²⁹
- Canolbwyntio ar ymgysylltu â'r gymuned a budd cymunedol mewn datblygiadau ynni adnewyddadwy.³⁰

Thema 5: Datblygu Technoleg Ddigidol

Lleol	Is-ranbarthol	Cenedlaethol
<p>Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint (2009-2020)</p> <p>Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio (2011)</p> <p>Cynllun Lles Sir y Fflint.</p>	<p>Uchelgais Economaidd – Strategaeth ar gyfer Newid. Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (heb ei ddyddio)</p>	<p>Rhaglen Lywodraethu (Pennod 2)³¹</p> <p>Sicrhau Cynhwysiant Digidol: Fframwaith Strategol ar gyfer Cymru (2010)</p> <p>Cynllun Cyflenwi'r Fframwaith Cynhwysiant</p>

²⁷ Rhaglen Lywodraethu, Pennod 11 – Yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd.

²⁸ Amcan ar gyfer 2011-2013. Ffynhonnell: Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes. Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio 2011. Tudalen 9.

²⁹ Cynllun Datblygu Unedol Cyngor Sir y Fflint (2000-2015) Mabwysiadwyd 28 Medi 2011. Pennod 19 (Ynni, Gwastraff a Llygredd). Ffynhonnell: <http://www.cartogold.co.uk/flintshire/text/english/19.htm>

³⁰ Ynni Cymru: Newid i economi carbon isel. Tudalen 18.

³¹ Pennod 2 – Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru.

Cynllun Integredig Sengl i Sir y Fflint (2013-2017)		Digidol (2011)
<p>Themâu/blaenoriaethau strategol cyson:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi datblygu ‘Coridor Technoleg Gogledd Cymru’.³² • Manteisio i’r eithaf ar dechnoleg i gefnogi ymgysylltu yn y gwasanaethau cyhoeddus.³³ • Gwella cysylltiadau digidol a seilwaith band eang.³⁴ 		
<p>Integreiddio</p>		
<p>Polisiâu a meysydd rhaglenni Llywodraeth Cymru</p>	<p>Sut y bydd LEADER yn Sir y Fflint yn integreiddio</p> <p>Trwy’r strategaeth a’r pecyn o gamau gweithredu arfaethedig a amlinellir yn y Strategaeth hon, bydd buddsoddiad LEADER yn ardal wledig Sir y Fflint yn integreiddio’n glir â blaenoriaethau Rhaglen Lywodraethu Llywodraeth Cymru gan fod o gymorth i’w cyflenwi mewn sawl ffordd.</p> <p>Yn benodol, bydd o gymorth i sicrhau twf a swyddi cynaliadwy³⁵ (trwy’r gwahanol gamau gweithredu a gynigir o dan Themâu 1 a 2), darparu gwasanaethau cyhoeddus mewn ffyrdd newydd ac arloesol³⁶ (trwy’r gwahanol gamau gweithredu a gynigir o dan Thema 3), hyrwyddo cydraddoldeb³⁷ a’r Gymraeg (fel thema drawsbynciol ar draws yr holl themâu a chamau gweithredu arfaethedig), mynd i’r afael â thlodi,³⁸ yn benodol tlodi gwledig, arwahaniad a thlodi tanwydd (trwy’r gwahanol gamau gweithredu a gynigir o dan Themâu 3, 4 a 5) ond yn bennaf oll, bydd yn cefnogi cymunedau gwledig³⁹ fel prif flaenoriaeth strategol ar gyfer y pum thema a’r camau gweithredu cysylltiedig.</p> <p>Hefyd, datblygwyd y Strategaeth Datblygu Lleol mewn ffordd a fydd yn sicrhau bod buddsoddiad LEADER yn ardal wledig Sir y Fflint yn integreiddio ag amryw o bolisiâu a rhaglenni eraill Llywodraeth Cymru, gan gynnwys:</p> <p>Polisiâu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Datblygu Cynaliadwy Llywodraeth Cymru. Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 4 LEADER yn y Strategaeth hon o gymorth i 	

³² Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes. Adolygiad o’r Strategaeth Adfywio 2011. Tudalen 4.

³³ Cynllun Lles Sir y Fflint. Cynllun Integredig Sengl i Sir y Fflint (2013-2017). Tudalen 69.

³⁴ ‘Sicrhau bod gan gymunedau gwledig fynediad i fand eang cyflymach a gwasanaethau digidol newydd’. Rhaglen Lywodraethu. Tudalen 39. Hefyd, ‘Byddwn...yn darparu cysylltiad band eang cyflawn’. Ffynhonnell: Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes. Adolygiad o’r Strategaeth Adfywio Economaidd 2011. Tudalen 9.

³⁵ Llywodraeth Cymru, Rhaglen Lywodraethu 2011-2016. Pennod 1, Tudalen 2.

³⁶ Ibid. Pennod 2, Tudalen 7.

³⁷ Ibid. Pennod 8, Tudalen 29.

³⁸ Ibid. Pennod 9, Tudalen 32.

³⁹ Ibid. Pennod 10. Tudalen 37.

	<p>sicrhau nifer o ymrwymiadau polisi Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned.⁴⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth Twristiaeth⁴¹ Llywodraeth Cymru. Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 1 LEADER yn y Strategaeth hon o gymorth i sicrhau twf cynaliadwy (trwy hyrwyddo'r brand,⁴² datblygu cynnyrch,⁴³ perfformiad proffidiol⁴⁴ a meithrin lle⁴⁵) yn y diwydiant twristiaeth yn ardal wledig Sir y Fflint drwy fanteisio i'r eithaf ar ei hasedau naturiol, diwylliannol a threftadaeth. • Strategaeth y Gymraeg.⁴⁶ Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Themâu 1, 2 a 3 LEADER yn y Strategaeth hon, yn hybu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned,⁴⁷ y gweithle ac ym myd busnes.⁴⁸ • Polisi sy'n dod i'r amlwg yn ymwneud ag amgylchedd hanesyddol Cymru.⁴⁹ Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 1 LEADER yn y Strategaeth hon yn canolbwyntio ar gyfoethogi bywydau unigolion a chymunedau drwy ddiwylliant a threftadaeth.⁵⁰ • Polisi ar dargedu cymorth i ficrofusnesau⁵¹ ac Arloesi Cymru. Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 2 LEADER yn y Strategaeth hon yn cefnogi microfusnesau (ag elfen o dargedu sectorau) i arloesi mwy er mwyn gwella cynhyrchiant a chreu swyddi yn ardal wledig Sir y Fflint.⁵² • Y Strategaeth Bwyd a Diod⁵³ a'r Cynllun Gweithredu Bwyd a Diod. Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Themâu 1 a 2 LEADER yn y Strategaeth hon yn cefnogi cyrchu mwy
--	---

⁴⁰ Er enghraifft: Yr ymrwymiad i ddatblygu cynlluniau adnewyddadwy cymunedol sydd 'yn hynod o ddefnyddiol mewn ardaloedd gwledig lle mae mynediad at y grid yn gyfyngedig'. Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned. Cynllun Datblygu Cynaliadwy Llywodraeth Cymru. Mai 2009. Tudalen 39.

⁴¹ Partneriaeth ar gyfer Twf: Strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer Twristiaeth (2013-2020)

⁴² Ibid. Hyrwyddo fel Blaenoriaeth Strategol, Tudalen 18.

⁴³ Ibid. Datblygu'r Cynnyrch fel Blaenoriaeth Strategol. Tudalen 19

⁴⁴ Ibid. Perfformiad Proffidiol fel Blaenoriaeth Strategol. Tudalen 23

⁴⁵ Ibid. Meithrin lle fel Blaenoriaeth Strategol. Tudalen 24

⁴⁶ Iaith fyw: iaith byw – Strategaeth y Gymraeg 2012 - 2017. Llywodraeth Cymru.

⁴⁷ Maes strategol 3 y strategaeth. Ibid. Tudalen 33.

⁴⁸ Maes strategol 4 y strategaeth. Ibid. Tudalen 37.

⁴⁹ Fel yr amlinellir yn 'Dyfodol ein Gorffennol'. Ymgynghoriad ar gynigion ar gyfer amgylchedd hanesyddol Cymru.

⁵⁰ Amlinellir fel nod penodol yn 'Dyfodol ein Gorffennol'. Ibid. Tudalen 3.

⁵¹ Adroddiad y Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar Ficrofusnesau. Ionawr 2012.

⁵² Ibid. Tudalen 16. Mae'r adroddiad yn galw am gymorth i 'ddod yn fwy arloesol fel ffordd o wella cynhyrchiant a chreu swyddi'.

⁵³ Cynllun Gweithredu Cyrcu Lleol. 'Bwyd a Diod i Gymru'. Llywodraeth Cymru. 2009

	<p>o fwyd a diod yn lleol.⁵⁴</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fframwaith Adfywio Llywodraeth Cymru.⁵⁵ Bydd yr holl weithgareddau a gynigir yn y Strategaeth hon yn canolbwyntio ar integreiddio gweithgareddau ar draws rhaglenni fel y nodir yn Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid.⁵⁶ <p>Rhaglenni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaglenni Gweithredu Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop (ERDF) a Chronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF) 2014-2020 ar gyfer Dwyrain Cymru a'r Fframwaith Blaenoriaethau Economaidd (EPF). Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 2 LEADER yn y Strategaeth hon yn integreiddio â phrosiectau a gaiff eu hariannu o dan Echel Blaenoriaeth 1 (Ymchwil ac Arloesi) ac Echel Blaenoriaeth 2 (Gwella Natur Gystadleuol Busnesau Bach a Chanolig) Rhaglen Weithredu'r ERDF. Er enghraifft, bydd cymorth i ficrofusnesau yn ardal wledig Sir Ddinbych yn canolbwyntio'n glir ar ymchwil cyn-fasnachol a phartneriaethau a rhwydweithiau lleol/is-ranbarthol. Bydd hyn yn integreiddio â Rhaglenni priif-ffrwd Busnes Cymru a Cyllid Cymru ar gyfer busnesau sy'n cychwyn, sy'n gweithredu'n genedlaethol. Yn yr un modd, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 3 LEADER yn y Strategaeth hon yn integreiddio'n glir â mentrau a ariannwyd o dan Echel Blaenoriaeth 3 Rhaglen Weithredu'r ERDF – gyda'r pwyslais yn ardal wledig Sir y Fflint ar brofi hyfywedd technolegau adnewyddadwy ar raddfa fach a gaiff eu harwain gan y gymuned. • Busnes Cymru. Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 2 LEADER yn y Strategaeth hon yn integreiddio'n agos â darparu gwybodaeth am gychwyn a thyfu busnesau, cyngor ac arweiniad trwy siop un stop Busnes Cymru. • Cynlluniau effeithlonrwydd ynni ac ynni adnewyddadwy blaenllaw (e.e. Ynni'r Fro ac Arbed). Yn benodol, bydd y camau gweithredu a gynigir o dan Thema 4 LEADER yn y Strategaeth hon yn canolbwyntio ar brofi hyfywedd a dichonoldeb technolegau adnewyddadwy lleol, cymunedol i ategu'r gwaith a wneir ar lefel genedlaethol gan gynlluniau Llywodraeth Cymru.
--	--

⁵⁴ Ibid. Amcan Strategol 1 'Cynyddu lefelau cyrchu bwyd a diod lleol yng Nghymru'. Tudalen 24.

⁵⁵ Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid. 2013.

⁵⁶ Ibid. Tudalen 11 'Sefydlwyd y Rhaglen Datblygu Gwledig er mwyn diwallu anghenion ein hardaloedd gwledig a lled-wledig, gan gynnwys yr angen i'w hadfywio. Er hynny, mae mwy y gallwn ei wneud i integreiddio gweithgareddau ar draws y rhaglenni hyn, ac rydym yn benderfynol o wneud hynny.'

	<ul style="list-style-type: none"> • Cymunedau 2.0. Yn benodol, bydd camau gweithredu a gynigir o dan Thema 5 LEADER yn integreiddio'n agos â gwaith Cymunedau 2.0 i hybu cynhwysiant digidol.
Cynlluniau a gweithgareddau amrywiol y CDG y bydd LEADER yn cyfrannu atynt	Bydd y GGLI yn integreiddio â'r ddarpariaeth brif ffrwd ac yn llenwi bwlch oherwydd bydd yn datblygu prosiectau peilot sydd yn rhy newydd ac arloesol i eraill eu cefnogi ar eu pennau eu hunain. Bydd yn trin yr ardal fel labordy datblygu gwledig ac yn gweithio ar brosiectau arbrofol fel cynlluniau peilot cynaliadwy yn unig, y gellir eu prif-ffrydio maes o law. Y polisi yw defnyddio arian LEADER i "ysgogi", denu a dod â chyllid ychwanegol ar gyfer datblygu ymhellach a phrif-ffrydio cynlluniau peilot cynaliadwy. Ar lefel weithredol ac fel rhan o'r gwiriadau cymhwysedd, bydd y corff gweinyddol yn sicrhau bod cynigion prosiectau unigol yn ategu'r ddarpariaeth brif ffrwd bresennol ac yn osgoi unrhyw ddyblygu.
Mentrau/cynlluniau eraill yn ardal wledig Sir y Fflint	<p>Bydd LEADER yn integreiddio â mentrau eraill yn ystod 2014-2020, yn eu plith:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grŵp Twristiaeth AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy • Cronfa Buddsoddi Cymunedol Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) • Cist Cymunedol Sir y Fflint <p>Byddwn yn gwneud hyn drwy sicrhau y rhoddir pob ystyriaeth i'r mentrau sydd eisoes yn bodoli wrth gynllunio camau gweithredu a'u datblygu yn brosiectau. Hefyd, ystyrir sut y gall buddsoddiad LEADER integreiddio gyda'r rhain ac ychwanegu gwerth atynt (e.e. drwy gyfleoedd i fuddsoddi ar y cyd). Rydym yn rhagweld y bydd cynrychiolwyr rhai o'r mentrau hyn yn aelodau o'r GGLI gan ychwanegu cadernid i'r broses o sicrhau bod camau gweithredu LEADER yn integreiddio'n llawn.</p> <p>Disgwylir y bydd cyfleoedd i integreiddio â darparwyr gwasanaethau lleol a mentrau hefyd yn dod i'r amlwg yn sgil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynlluniau tref ac ardal amrywiol (e.e. Prif Gynllun Talacre a Gronant). • Y Gronfa Cymunedau Tirlenwi yng Nghymru.
Prosiectau a gweithgareddau Grwpiau Gweithredu Lleol eraill	Datblygwyd Strategaeth Datblygu Lleol Sir y Fflint ochr yn ochr (h.y. gan yr un bobl a chan ddefnyddio'r un fethodoleg ymgynghori) â dogfennau Strategaethau Datblygu Lleol ardaloedd gwledig Sir Ddinbych a Wrecsam. Mae'r ffaith fod Cadwyn Clwyd yn gorff gweinyddol ar gyfer y tair ardal yn fantais strategol allweddol ac amlygodd y gwaith ymgynghori sy'n sail i ddogfennau'r Strategaethau hyn fod llawer o gysondeb o ran cryfderau, gwendidau, cyfleoedd a bygythiadau, yn ogystal â'r camau gweithredu arfaethedig ar

	<p>gyfer buddsoddiadau LEADER.</p> <p>Penderfynwyd defnyddio dull gweithredu strategol felly i 'becynnu' camau gweithredol tebyg – gan wneud y mwyaf o gyfleoedd i integreiddio ar draws y tair sir, a sicrhau'r effeithlonrwydd gorau wrth eu rhoi ar waith, gan gymryd ystyriaeth o wahaniaethau lleol ar yr un pryd o safbwynt y gwaith cyflenwi.</p> <p>Fel yn achos y rhaglen gyfredol, byddwn yn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i gysylltu ac integreiddio â gweithgareddau Grwpiau Gweithredu Lleol eraill yng Nghymru trwy Rwydwaith LEADER Cymru.</p>
<p>Ffrydiau ariannu eraill gan gynnwys Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd</p>	<p>Bydd y GGLI yn sicrhau bod buddsoddiadau LEADER yn ardal wledig Sir y Fflint yn integreiddio â phrosiectau a ariennir gan gronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd (ESI) ac yn ychwanegu gwerth atynt. Bydd yn gwneud hyn drwy gynllunio prosiectau sydd yn cysylltu â mentrau a ariennir trwy rhaglenni ERDR ac ESF ac yn ychwanegu gwerth atynt (e.e. mewn perthynas â chymorth busnes a ffynonellau ynni adnewyddadwy). Yn y cyd-destun hwn, byddwn yn gweithio'n agos ac yn trafod gyda Thimau Ewropeaidd Arbenigol lleol.</p> <p>Hefyd, bydd cyfleoedd i integreiddio gyda'r Rhaglen Cydweithredu Tiriogaethol Iwerddon/Cymru newydd – yn benodol ym maes diwylliant a threftadaeth, a hefyd i ystyried technolegau ynni anwyddadwy arloesol. Byddwn yn ymchwilio ymhellach i'r cyfleoedd hyn i integreiddio wrth i'r Rhaglen Cymru-Iwerddon gael ei pharatoi'n derfynol.</p> <p>Byddwn hefyd yn archwilio cyfleoedd i integreiddio gyda gwahanol gronfeydd y Loteri a byddwn yn ceisio buddsoddi ar y cyd, lle bo hynny'n briodol, er mwyn gwneud y mwyaf o werth am arian ac enillion ar fuddsoddiad.</p>

ADRAN 2 – CYLLID A CHYDYMFFURFIAETH

Disgrifiad	Eglurwch sut y mae'r Grŵp Gweithredu Lleol (GGLI) yn bwriadu cwrdd â'i ymrwymadau cyllidol a chydymffurfiaeth. Rhaid i Grwpiau Gweithredu ddangos bod ganddynt gynlluniau ariannol cymwys ac y byddant yn cydymffurfio â'r holl ofynion cyfreithiol a rheoleiddiol angenrheidiol.
Yn gysylltiedig â	Rhan o Adran 3.11 Canllawiau'r Strategaeth Mehefin 2014 (y gweddill i'w gynnwys dan Adran 4– Rheoli Gwaith)

2.1 Rheoli a Gweinyddu

(2,500 gair)

Cyfansoddiad a Chylch Gorchwyl y Grŵp Gweithredu Lleol (GGLI)

Mae Cyfansoddiad a Chylch Gorchwyl y GGLI wedi'u cynnwys yn yr atodiad.

Manylion aelodau'r GGLI arfaethedig gan gynnwys y sectorau a gynrychiolir

Mae'r rhain wedi'u cynnwys yng nghyfansoddiad y GGLI. Bydd y GGLI yn cynnwys 12 aelod a fydd yn cynrychioli'r tri sector yn gyfartal, sef cynrychiolwyr y sector cyhoeddus, sector preifat a'r sector gwirfoddol. Gwneir ymgais i sicrhau cydbwysedd rhyw o fewn y sectorau ac i ddewis aelodau o blith y rheini sy'n ymwneud â'r Strategaeth. Bwriedir i'r GGLI esblygu wrth iddo ddatblygu a chyrraedd nifer yr aelodau llawn.

Cylch Gorchwyl y GGLI

Mae manylion cylch gorchwyl y GGLI ynghlwm yng nghyfansoddiad y GGLI. Disgrifir swyddogaethau'r GGLI er mwyn cyd-fynd yn agos â'i brif ddyletswyddau o fonitro a chynnal y Strategaeth, gan ddewis gwaith monitro a gwerthuso perfformiad.

Manylion y Corff Gweinyddol

Mae'r GGLI wedi dewis Cadwyn Clwyd i weithredu fel partner arweiniol ym materion gweinyddol ac ariannol. Dewiswyd Cadwyn Clwyd oherwydd profiad helaeth y corff ym maes datblygu gwledig a rheoli rhaglenni a gweithgareddau'r Undeb Ewropeaidd.

Mae'r GGLI yn ymwybodol fod Grwpiau Gweithredol Lleol cyfagos wedi dewis yr un partner arweiniol. Mae hwn yn benderfyniad ymwybodol gan bob GGLI er mwyn lleihau costau rheoli a rhedeg, a sicrhau dull gweithredu strategol ym maes adfywio gwledig yng ngogledd-ddwyrain Cymru.

Bydd y Corff Gweinyddol yn gyfrifol am gyflenwi'r rhaglen ar ran y GGLI a'i chwblhau yn llwyddiannus, a bydd yn sicrhau cywirdeb ariannol a chydymffurfiaeth wrth reoli a gweinyddu'r rhaglen. Bydd yn gyfrifol am gostau rhedeg a swyddogaethau bywiocáu.

Cwmni nid-er-elw cyfyngedig yw Cadwyn Clwyd a gaiff ei reoli gan fwrdd o gyfarwyddwyr sy'n cynrychioli trawsdoriad eang o sefydliadau cyhoeddus a phreifat sy'n ymwneud ag adfywio gwledig yn Sir Ddinbych a Sir y Fflint. Mae'r Bwrdd wedi

cytuno i adolygu ei femorandwm ac erthyglau, ehangu ei ardal weithredu a bydd yn penodi cyfarwyddwyr addas mewn perthynas ag adfywio gwledig yn Wrecsam yn ogystal â sicrhau bod y cyfarwyddwyr yn adlewyrchu'r gweithgareddau a gynigir ar gyfer y rhaglen newydd.

Mae Cadwyn Clwyd wedi rheoli a rhoi ar waith amryw o fentrau o dan nifer o raglenni datblygu gwledig. Mae wedi cyflenwi prosiectau ar draws sawl sector, gan gynnwys amaethyddiaeth, bwyd-amaeth, twristiaeth ddiwylliannol, treftadaeth, twristiaeth werdd a thwristiaeth amaeth, prosiectau amgylcheddol mewn pentrefi, mentrau ecolegol, coedwigaeth a choetiroedd, ynni adnewyddadwy, cadwraeth adeiladau a hyfforddiant a thechnoleg ddigidol.

Mae wedi darparu cymorth ar gyfer prosiectau peilot niferus megis datblygu menter gymdeithasol i ddsbarthu bwyd, cymorth i ddatblygu gwyliau bwyd.

Mae Cadwyn Clwyd hefyd wedi cefnogi mesurau adeiladu capasiti, prosiectau arloesol i liniaru llifogydd ac mae hefyd wedi arloesi wrth gyflwyno dulliau arloesol ar draws ei holl waith. Mae hefyd wedi ymwneud â phrosiectau traws-genedlaethol o dan gronfeydd yr Undeb Ewropeaidd.

Gweithdrefnau Gwerthuso a Monitro

Bydd Cadwyn Clwyd yn parhau i ddefnyddio ei ddulliau monitro a gwerthuso presennol a fabwysiadwyd yn ystod cyfnod y rhaglen gyfredol ac fe'u harchwiliwyd a'u gwirio'n gadarnhaol gan archwilwyr Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO).

Cymorth Technegol

Bydd Grŵp Partneriaeth Ymgynghorol Technegol Cadwyn Clwyd sy'n cynnwys aelodau o'r awdurdodau lleol, y cynghorau gwasanaethau gwirfoddol sirol a'r tîm Ewropeaidd Arbenigol yn gweithredu fel canolbwynt ar gyfer rhoi cyngor a bydd aelodau penodol yn rhoi cymorth gyda gweithdrefnau cymhwysedd a gwerthuso prosiectau.

Mae polisiau corfforaethol perthnasol Cadwyn Clwyd wedi'u cynnwys yn yr atodiadau isod.

Byddwn yn cwrdd â gofynion y rheoliadau a'r canllawiau (Atodiad 4 Canllawiau'r Strategaeth) fel a ganlyn:

Bydd y GGLI yn cynnwys cynrychiolwyr busnesau, awdurdodau lleol a'r trydydd sector; a bydd yn cynnwys cynrychiolydd o'r corff gweinyddol a ddewiswyd. Bydd llai na 49% o'r aelodau o'r sector cyhoeddus ond bydd y GGLI yn gwneud ymdrech i sicrhau aelodaeth gyfartal o'r tri sector ac yn ceisio cael cydraddoldeb rhyw. Bydd yn chwilio am gynrychiolaeth deg o blith y grwpiau penodol a gaiff eu targedu gan y strategaeth datblygu lleol, megis pobl ifanc, grwpiau difreintiedig, grwpiau sy'n agored i niwed a grwpiau o'r ucheldir ac ati.

Bydd aelodaeth y GGLI yn esblygu er mwyn cwrdd ag anghenion yr ardal sy'n newid a blaenoriaethau'r strategaeth. Bydd y GGLI yn cynnwys 12 aelod, 4 o bob sector

ond er mwyn caniatáu i'r aelodau ddatblygu, ni fydd y GGLI yn recriwtio uchafswm yr aelodau yn y lle cyntaf.

Bydd y GGLI yn cynnal proses adolygu flynyddol i benodi cadeirydd. Os bydd mwy nag un ymgeisydd, penodir y cadeirydd ar sail pleidlais. Prif swyddogaeth y GGLI yw datblygu a rhoi'r Strategaeth Datblygu Lleol ar waith er mwyn buddsoddi arian LEADER o Raglen Datblygu Gwledig Cymru yn yr ardal wledig leol. Mae'r GGLI wedi penodi corff gweinyddol i roi cymorth technegol er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth rheoleiddio ac i gyflenwi'r rhaglen.

Bydd y GGLI yn sicrhau bod y Strategaeth yn ddogfen 'fyw' a bydd yn ei hadolygu er mwyn sicrhau ei bod yn briodol i ardal y GGLI.

Bydd y GGLI yn:

- Gwella capasiti pobl leol i ddatblygu a chynnal gweithgareddau gan gynnwys meithrin eu gallu i reoli prosiectau.
- Llunio gweithdrefn ddethol a meini prawf amcanion nad yw'n gwahaniaethu ac sy'n dryloyw ar gyfer dethol gwaith, ac sy'n osgoi gwrthdaro rhwng buddiannau.
- Sicrhau bod o leiaf 51% o'r pleidleisiau mewn penderfyniadau dethol yn cael eu bwrw gan bartneriaid nad ydynt yn awdurdodau cyhoeddus, a chaniatáu dethol trwy drefn ysgrifenedig.
- Sicrhau cydlyniad gyda'r strategaeth datblygu lleol wrth ddethol gwaith, trwy flaenoriaethu'r gwaith hwnnw'n unol â'i gyfraniad i gwrdd ag amcanion a thargedau'r strategaeth honno.
- Paratoi a chyhoeddi galwadau am gynigion neu drefn gyflwyno prosiect parhaus, gan gynnwys diffinio meini prawf dethol.
- Derbynt ac asesu ceisiadau ar gyfer cymorth a dilyn y prosesau ym mholisi dethol a meini prawf y prosiect.
- Dethol gwaith a gosod maint y gefnogaeth a, lle bo hynny'n berthnasol, cyflwyno'r cynigion gerbron y corff sy'n gyfrifol er mwyn dilysu'n derfynol ei fod yn gymwys, cyn ei gymeradwyo a sicrhau y caiff prosiectau eu dethol dim ond ar ôl iddynt fodloni profion cydymffurfiaeth y corff gweinyddol.
- Monitro'r broses o weithredu'r strategaeth datblygu lleol a'r gwaith a gefnogir a chynnal gweithgareddau gwerthuso penodol yn gysylltiedig â'r strategaeth honno.
- Adrodd yn flynyddol ar fonitro a gwerthuso i Lywodraeth Cymru ac ymateb i geisiadau Llywodraeth Cymru ac unrhyw gamau unioni angenrheidiol.
- Adrodd yn flynyddol i Lywodraeth Cymru ar gynnydd wrth gyrraedd targedau ariannol a monitro a gytunwyd

Manylion gweithdrefnau cydymffurfiaeth a phrosesau sy'n dangos sut y caiff dyletswyddau eu gwahanu, systemau adrodd a chapasiti i gadw trywydd archwilio clir ar gyfer gwariant a dangosyddion.

Mae Cadwyn yn gweithredu prosesau cydymffurfio cynhwysfawr er mwyn cwrdd â rheolau ariannu'r Undeb Ewropeaidd. Mae'r rhain yn cynnwys adroddiadau prosiect llawn chwarterol, trywydd archwilio ar gyfer gwariant a dangosyddion, gweithdrefnau cydymffurfio personél ac arwahanu dyletswyddau rhwng swyddogion prosiect a swyddogion ariannol mewn perthynas â chaffael ac awdurdodi taliad.

Mae dyletswyddau'r GGLI a'i gorff gweinyddol wedi'u harwahanu'n glir. Mae gan y GGLI strategaeth ar gyfer dethol gweithgaredd y bydd yn gyfrifol am ei werthuso a'i fonitro, ac adrodd yn flynyddol i Lywodraeth Gymru ar ei gyflawniad wrth gyrraedd targedau ariannol a monitro.

Fel y 'corff gweinyddol', Cadwyn yw'r partner arweiniol ym materion ariannol a gweinyddol ac sy'n gyfrifol am gyflenwi'r rhaglen ar ran y GGLI. Cadwyn sydd â chyfrifoldeb dros benderfynu ar gymhwysedd prosiectau, proffilio ariannol a rheoli dyraniadau dangosol ac am gyfrifo incwm a gwariant y GGLI, a chadw cofnodion manwl. Rhaid i'r GGLI adeiladu capasiti cynrychiolwyr lleol i ddatblygu a rhoi gweithrediadau ar waith, datblygu gweithdrefn dethol dryloyw nad yw'n gwahaniaethu a sicrhau cydlynid â'r Strategaeth Datblygu Lleol wrth dethol gweithrediadau. Rhaid iddo wneud galwadau am gynigion a ddylai gynnwys meini prawf dethol.

Cadwyn sy'n gyfrifol am y costau rhedeg a'r swyddogaethau bywiocáu. Rhaid i Cadwyn sicrhau ei fod yn gweithredu yn dryloyw ac yn agored wrth ddatblygu cynigion prosiectau a'u cyflwyno i'r bartneriaeth i'w cymeradwyo o bosibl. Rhaid i Cadwyn weithio ar y materion cymhwysedd gyda'r prosiectau arfaethedig cyn eu cyflwyno i'r GGLI, gan gynnwys cymhwysedd y prosiect, Cymhorthion y Wladwriaeth ac unrhyw safonau gofynnol a rhesymoldeb y gweithgaredd arfaethedig.

Rhaid i'r GGLI asesu ceisiadau, a dewis gweithrediadau, gan bennu faint o adnoddau sydd ar gael a chyflwyno cynigion i'r 'corff sy'n gyfrifol am wirio cymhwysedd yn y pen draw', lle bo hynny'n berthnasol, hynny yw, Cadwyn.

Manylion prosesau dethol, gwerthuso a chymeradwyo prosiectau a gyflwynir i'r GGLI

Mae polisi dethol mabwysiedig y GGLI wedi ei gynnwys yn yr atodiad.

Manylion datgan buddiannau a rheoli gwrthdaro buddiannau

Mae cyfansoddiad y GGLI yn darparu'r manylion a ganlyn ar gyfer rheoli a chofnodi datganiadau o fuddiant.

Gwrthdaro buddiannau:

a) Bydd y GGLI yn sefydlu gweithdrefnau ysgrifenedig yn ymdrin â gwrthdaro buddiannau a fydd yn gofyn am ddatganiadau a gaiff eu nodi yng nghofodion cyfarfodydd ac yn cynnwys ymatal pleidlais a datganiadau ysgrifenedig.

b) Os oes gan aelod o'r Bartneriaeth ddiddordeb ariannol yn unrhyw fater dan ystyriaeth mewn cyfarfod o'r Bartneriaeth, rhaid iddo ef/hi ddatgan ei ddiddordeb/diddordeb a gadael y cyfarfod yn ystod y drafodaeth a phan wneir penderfyniad ar y mater hwnnw. Dylid datgan diddordebau nad ydynt yn rhai ariannol, ond nid oes yn rhaid i'r aelod adael y cyfarfod.

ADRAN 3 - CYFLENWI

Disgrifiad	Eglurwch sut y mae'r Grŵp Gweithredu Lleol (GGLI) yn bwriadu cyflenwi ei amcanion datganedig ar lawr gwlad. Dylai fod gan y GGLI gynllun clir sy'n cysylltu'r canlyniad, yr allbynnau sy'n cyflenwi'r canlyniad, y gweithgareddau a gynhelir i gyflawni'r allbynnau, sut a phryd y cynhelir y gweithgareddau hynny, a phwy fydd yn gyfrifol am eu cyflenwi.
Yn gysylltiedig ag	Adrannau 3.4 (gan gynnwys y tabl rhesymeg ymyrryd), 3.8, 3.9, 3.10 a 3.12 Canllawiau'r Strategaeth Datblygu Lleol, Mehefin 2014

3.1 Disgrifiad o'r strategaeth a hierarchaeth yr amcanion

(2,500 gair (naratif) ynghyd â hyd at 10 tudalen A4 ar ffurf Tabl Rhesymeg Ymyrryd (darperir templad)

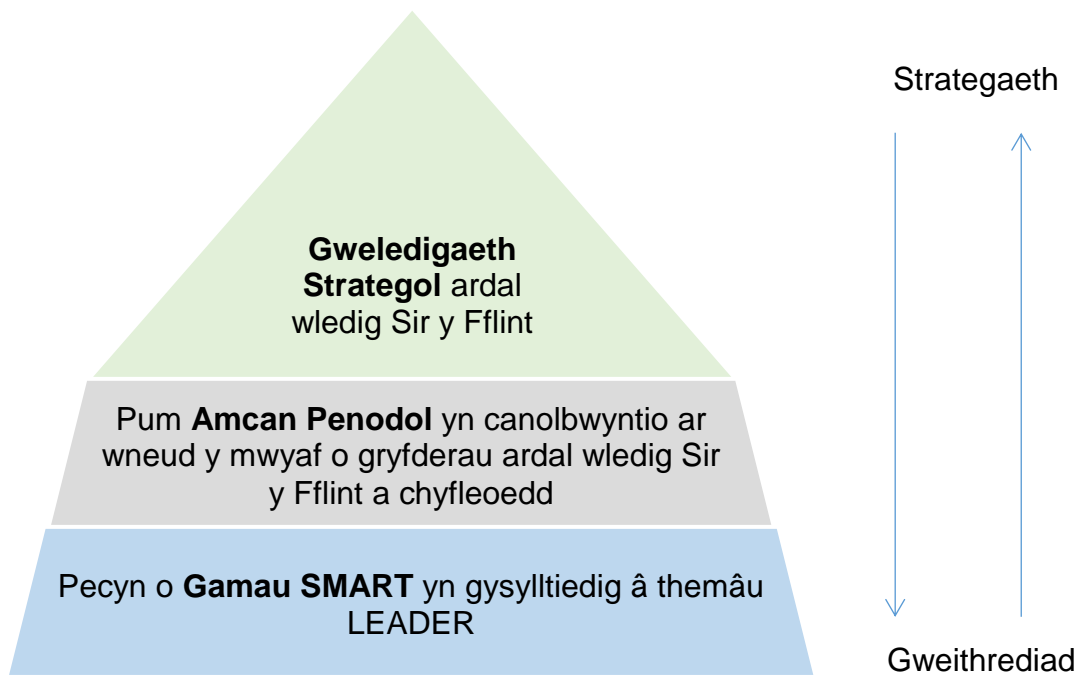
Disgrifiad o'r modd y gall y GGLI wella'r ardal

Bydd y GGLI yn gwella amodau yn ardal wledig Sir y Fflint drwy'r gweithgareddau a ganlyn:

- Cael dealltwriaeth glir o gryfderau, asedau a'r cyfleoedd sy'n wynebu'r ardal fel yr amlygwyd yn y broses ymgynghori gynhwysfawr sy'n sail i'r Strategaeth hon.
- Cael perchnogaeth glir o'r weledigaeth strategol sy'n nodi'r hyn sydd angen ei gyflawni.
- Ymrwymo i set o amcanion penodol sy'n cysylltu blaenoriaethau lleol, is-ranbarthol a chenedlaethol (y cyd-destun strategol a amlinellwyd yn Adran 1.2 uchod) â'r anghenion a chyfleoedd.
- Aseu, dethol a goruchwyllo'r gwaith o roi nifer bach o gamau gweithredu buddsoddi arloesol ar waith, a gaiff eu gyrru gan y gymuned ac sydd â phwyslais strategol (a lle bo hynny'n briodol yn is-ranbarthol) a fydd yn creu allbynnau cadarnhaol.
- Dwyn ynghyd rhanddeiliaid o'r sectorau cyhoeddus, preifat a'r trydydd sector i rannu gwybodaeth, arfer da ac arbenigedd.

Hierarchaeth Amcanion LEADER yn ardal wledig Sir y Fflint

Mae'r strategaeth ar gyfer GGLI ardal wledig Sir y Fflint Ddinbych yn seiliedig ar yr hierarchaeth amcanion a nodir isod, sy'n cynnwys **gweledigaeth strategol**, **pum amcan penodol** a **phecyn o gamau gweithredu SMART** a gaiff eu gyrru gan yr anghenion a'r cyfleoedd a nodwyd ac sy'n gysylltiedig â hwy.

Mae'r dull strategol a gaiff ei fabwysiadu yn seiliedig ar wneud y mwyaf o'r posibiladau ar gyfer cysylltiadau, synergeddau ac arbedion effeithlonrwydd is-ranbarthol rhwng ardal wledig Sir y Fflint, ardal wledig Sir Ddinbych ac ardal wledig Wrecsam. Mae'r gwaith ymgynghori cynhwysfawr a wnaed i baratoi dogfennau'r Strategaeth Datblygu Lleol ym mhob un o'r siroedd hyn wedi dangos fod llawer iawn o gysondeb o ran anghenion datblygu, cyfleoedd a blaenoriaethau ar gyfer buddsoddi arian LEADER.

Yn ystod y broses ymgynghori, dywedodd rhanddeiliaid eu bod yn unfrydol o blaid strategaeth sy'n hwyluso buddsoddiad ar draws pob un o 5 thema LEADER i fynd i'r afael ag anghenion a chyfleoedd yn ardal wledig Sir Ddinbych a nodwyd yn sgil y dadansoddiad SWOT. Cynlluniwyd yr amcanion penodol a nodir isod felly er mwyn cysylltu â phob un o themâu Leader.

Mae'r tabl rhesymeg ymyrryd cysylltiedig yn 'mapio'r' camau gweithredu a gaiff eu cefnogi ac yn dangos sut y maent yn cysylltu ag anghenion datblygu a chyfleoedd (a nodwyd yn ystod y dadansoddiad SWOT) a'r amcanion penodol a nodir isod.

Gweledigaeth strategol ar gyfer ardal wledig Sir y Fflint

Mae gan ardal wledig Sir y Fflint dreftadaeth ddiwylliannol a diwydiannol gyfoethog ac amrywiaeth o drefi a phentrefi nodedig. Fel rhan o is-ranbarth dynamig ynghyd â Gorllewin Sir Gaer a Gogledd-ddwyrain Cymru, mae gan ardal wledig Sir y Fflint gysylltiadau da ac mae'n elwa ar ei hardaloedd diwydiannol a'i chyflogwyr mawr. Mae ardal wledig Sir y Fflint yn lle bywiog, cynhwysol, hynod ddeniadol a chynaliadwy i fyw, dysgu, gweithio ac ymweld â hi.

Yr **amcanion penodol** yw buddsoddi arian LEADER i adeiladu ar gryfderau presennol a gwneud y mwyaf o gyfleoedd fel bod:

- AP1 Mwy o bobl yn dymuno ymweld â threfi unigryw ardal wledig Sir y Fflint ac aros yn hirach i fwynhau'r amgylchedd, diwylliant a threftadaeth.
- AP2 Mwy o entrepreneuriaid yn ardal wledig Sir y Fflint yn rhoi cynnig ar syniadau newydd ac yn dechrau a thyfu busnesau bach cynaliadwy a gaiff eu cefnogi'n dda ac sy'n cyfathrebu'n effeithiol gyda'i gilydd.
- AP3 Gwasanaethau hygyrch, cynhwysol, effeithlon o safon ar gael yn ardal wledig Sir y Fflint gan rymuso mentrau cymdeithasol a busnesau preifat i chwarae rhan weithredol a chynaliadwy i gynllunio a chyflenwi'r gwasanaethau hynny.
- AP4 Technolegau adnewyddadwy arloesol, cynaliadwy sy'n cael eu croesawu a'u hystyried ymhellach gan gymunedau yn ardal wledig Sir y Fflint a fydd yn mwynhau'r buddion yn uniongyrchol.
- AP5 Technoleg yn galluogi pobl a busnesau yn hytrach na'u cyfyngu i gael mynediad at wasanaethau a gwella cynhyrchiant yn ardal wledig Sir y Fflint.

Camau Gweithredu SMART

Thema 1 – Ychwanegu Gwerth at Hunaniaeth Leol ac Adnoddau Naturiol a Diwylliannol

Cam gweithredu Smart	Amcan Penodol	Amlinelliad o'r Cam Gweithredu
CGS1	AP1	Datblygu, gwella a manteisio mewn ffordd gynaliadwy ar werth masnachol Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy er budd pobl, cymunedau a busnesau yn ardal wledig Sir y Fflint. Byddai'r cam gweithredu

		<p>hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo a marchnata'r AHNE mewn ffordd arloesol fel atyniad a chyrchfan i ymwelwyr ar lefel is-ranbarthol. • Treialu digwyddiadau a gweithgareddau sy'n hyrwyddo'r AHNE i farchnadoedd arbenigol, gwerth uchel gan gynnwys seiclo, cerdded a gweithgareddau awyr agored eraill. • Treialu mecanweithiau cymorth arloesol sy'n cefnogi mentrau sy'n dibynnu ar yr AHNE fel atyniad allweddol i gydlynu a rhwydweithio'n fwy effeithiol ar lefel is-ranbarthol. • Gwella a datblygu agweddau ar yr AHNE ei hun (e.e. llwybrau, lonydd, seilwaith ymwelwyr, rheoli a dehongli). <p>Byddai hwn yn brosiect cydweithredol ar draws Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam a byddai hefyd yn ei gwneud yn bosibl i gydweithio ar lefel ehangach yn y Deyrnas Unedig ac yn draws-genedlaethol.</p>
CGS2	AP1	<p>Datblygu hunaniaeth ac adnoddau lleol drwy becyn cydlynol ac arloesol o fuddsoddiadau mewn ymdeimlad o le ar draws ardal wledig Sir y Fflint. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi digwyddiadau, gwyliau ac arddangosfeydd a datblygu rhai newydd yn ymwneud â diwylliant, treftadaeth a bwyd yn Sir y Fflint. • Cefnogi astudiaethau dichonoldeb a chynlluniau lleol i archwilio a manteisio i'r eithaf ar dreftadaeth, diwylliant ac adnoddau naturiol, gan gynnwys bwyd a choedwigaeth. • Buddsoddi mewn deunyddiau dehongli arloesol ac arwyddion. • Gwella a datblygu seilwaith ymwelwyr (e.e. llwybrau cerdded a seiclo ac archwilio i'r posibilrwydd o ailgomisiynu olwynion dŵr hanesyddol). • Treialu prosiectau treftadaeth a hanes newydd ar y cyd gyda grwpiau lleol ac academyddion. • Buddsoddi mewn gwasanaethau eco-system â phwyslais arbennig ar yr ucheldir. • Treialu gweithgareddau sy'n cefnogi a datblygu sgiliau gwledig traddodiadol.
<p>Camau Gweithredu SMART Thema 2 – Hwyluso datblygiad cyn-fasnachol, partneriaethau busnes a chadwyni cyflenwi byr</p>		

Cam Gweithredu Smart	Amcan Penodol	Amlinelliad o'r Cam Gweithredu
CGS3	AP2	<p>Darparu cymorth wedi'i deilwra (cyn-fasnachol) i helpu entrepreneuriaid lleol 'roi prawf' ar hyfywedd cysyniadau a syniadau busnes newydd mewn ffordd gefnogol ac amgylchedd sy'n rheoli risg. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Archwilio prawf o gysyniad a dichonoldeb syniadau busnes newydd. • Treialu mynediad at 'ganolfannau' entrepreneuriaeth lleol yn cynnig cyfleusterau hanfodol (e.e. mynediad at fand llydan cyflym, cyfleusterau ymchwil a datblygu a chyfleusterau 'micro-geginau symudol' ar gyfer cynhyrchwyr bwyd). • Hwyluso mynediad at farchnadoedd (e.e. trwy siopau 'pop-up' neu ofod mewn digwyddiadau masnach neu wyliau) i 'brofi'r galw'. • Darparu mynediad at fentora ac arweiniad pellach gan gysylltu entrepreneuriaid yn uniongyrchol â Busnes Cymru. • Galluogi pobl ifanc i gynorthwyo â'r gwaith o brofi hyfywedd syniad (cyn-fasnachol) a hyrwyddo entrepreneuriaeth ymhlith ieuenctid. • Comisiynu a threialu'r gwaith o ddatblygu cynnyrch bwyd newydd a chynnyrch arall.
CGS4	AP2	<p>Darparu cymorth wedi'i dargedu ar gyfer busnesau gan gynnwys mentrau cymdeithasol sy'n gweithredu yn y sectorau twristiaeth, amaethyddiaeth a choedwigaeth, hamdden, llety, adwerthu a bwyd i wella cysylltiadau a rhwydweithio wyneb yn wyneb a digidol. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sefydlu a hwyluso rhwydweithiau is-ranbarthol (h.y. yn cynnwys Sir Ddinbych a Wrecsam) i ddod â busnesau yn y sectorau blaenoriaeth allweddol hyn ynghyd gyda'r nod o ysgogi cynnydd yn y cadwyni cyflenwi rhyng-fasnachol a lleol, gan gynnwys cynllun 'teyrngarwch ymhlith mân-werthwyr'. • Adeiladu ar lwyddiant ffeiriau a gwyliau bwyd lleol presennol a chynnig cyfle i gynhyrchwyr newydd gymryd rhan yn y digwyddiadau hyn i lansio cynnyrch newydd. • Treialu cynlluniau cyflenwi lleol cydweithredol newydd – gan alluogi cynhyrchwyr lleol i gyrraedd dewis ehangach o ddefnyddwyr masnachol a phreifat mewn ffordd effeithlon ac effeithiol.

		<ul style="list-style-type: none"> • Treialu datblygu rhwydwaith bach o fentoriaid yn y sector bwyd a diod er mwyn helpu pobl ifanc i gael gwaith neu ddechrau busnes yn y sector bwyd a diod yn ardal wledig Sir y Fflint. • Darparu cyngor a chymorth rhagweithiol ar sut y gall yr iaith Gymraeg gynnig buddion masnachol – annog busnesau i gofleidio manteision dwyieithrwydd drwy rhwydweithio wyneb yn wyneb ac yn ddigidol.
Camau Gweithredu		
Thema 3 – Archwilio ffyrdd newydd o gyflenwi gwasanaethau lleol anstatudol		
Cam Gweithredu Smart	Amcan Penodol	Amlinelliad o'r Cam Gweithredu
CGS5	AP3	<p>Cefnogi datblygiad a galluoedd cymunedau lleol, grwpiau cymunedol (gan gynnwys grwpiau o ficrofusnesau), sefydliadau a mentrau cymdeithasol i gyflenwi gwasanaethau lleol. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hwyluso'r gwaith o 'baru' gwirfoddolwyr ag anghenion mewn ffyrdd arloesol (e.e. ap gwirfoddoli lleol). • Trosglwyddo a gwreiddio gwybodaeth, sgiliau a chyngor i sefydlu modelau priodol (e.e. grwpiau cydweithredol) a chefnogi mynediad at gronfeydd cyllid priodol. • Cyngori ar brosiectau Trosglwyddo Asedau Cymunedol (CAT) a hwyluso eu datblygiad er mwyn cynnal gwasanaethau ac adfywio /rhoi bywyd newydd i adeiladau lleol nad ydynt yn cael eu defnyddio ac asedau eraill. • Cefnogi datblygiad cynaliadwy a pharhad canolfannau cymunedol (megis swyddfeydd post, llyfrgelloedd, siopau, caffis a thafarndai) o dan fodolau perchnogaeth/busnesau cymdeithasol arloesol. • Cefnogi cymunedau a busnesau lleol i berchnogi a chymryd cyfrifoldeb dros wasanaethau lleol pwysig sydd mewn perygl o gael eu cau neu'u canoli, gan gynnwys cyfleusterau chwarae lleol i blant. • Hwyluso cyfleoedd i bobl ifanc nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant i gael profiad a datblygu sgiliau drwy wirfoddoli gyda mentrau cymdeithasol.
CGS6	AP3	Cefnogi sefydlu a thyfu cynlluniau trafndiaeth gymunedol arloesol, carbon isel. Byddai'r cam

		<p>gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynghori a chefnogi cymunedau lleol ar sefydlu/treialu modelau trafndiaeth gymunedol yac atebion. • Cynorthwyo grwpiau trafndiaeth i gael mynediad at gyllid a buddsoddiad priodol. • Treialu cynlluniau trafndiaeth gymunedol sy'n mynd i'r afael ag arwahaniad cymdeithasol a chynorthwyo pobl sy'n agored i niwed i gael mynediad at wasanaethau, cynlluniau sy'n helpu i ddatblygu/sefydlu rhwydweithiau cyflenwi lleol ar gyfer cynnyrch lleol (cysylltiadau â CGS2) a chynlluniau sy'n helpu pobl ifanc i gyrraedd y coleg neu'r gwaith gyda phwyslais arbennig ar gysylltu pobl yn ardal wledig Sir y Fflint gyda chyflogwyr yn ardaloedd mwy diwydiannol y sir.
--	--	---

Camau Gweithredu

Thema 4 – Ynni Adnewyddadwy ar Lefel Gymunedol

Cam Gweithredu Smart	Amcan Penodol	Amlinelliad o'r Cam Gweithredu
CGS7	AP4	<p>Darparu cymorth penodol wedi'i deilwra i helpu cymunedau a mentrau cymdeithasol archwilio ffynonellau ynni adnewyddadwy. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Codi ymwybyddiaeth a darparu gwybodaeth arbenigol, cyngor ac arweiniad ar ddau fath o dechnoleg adnewyddadwy (e.e. treulio anaerobig ym maes amaethyddiaeth, prosiectau ynni hydro a biomas), mentrau effeithlonrwydd ynni a lliniaru newid yn yr hinsawdd. • Cefnogi astudiaethau dichonoldeb a hyfywedd cychwynnol i archwilio a threialu pa mor briodol ac addas yw technolegau adnewyddadwy mewn amgylchiadau/lleoliadau penodol. • Cynorthwyo â'r gwaith o brofi cysyniad a threialon ar gyfer prosiectau technoleg adnewyddadwy sy'n berchen i'r gymuned ar raddfa ficro y gellid eu hehangu (pe baent yn llwyddiannus).

Camau Gweithredu

Thema 5 – Datblygu Technoleg Ddigidol

Cam Gweithredu Smart	Amcan Penodol	Amlinelliad o'r Cam Gweithredu

CGS8	AP5	<p>Darparu cymorth penodol ac wedi'i deilwra gyda'r nod o wella'r ffordd y mae mentrau yn ardal wledig Sir y Fflint yn defnyddio technoleg ddigidol. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Codi ymwybyddiaeth a darparu hyfforddiant ar y cyfryngau cymdeithasol a sut y gellir eu defnyddio at ddibenion hyrwyddo, er mwyn eu gwneud yn fwy cystadleuol a chael mwy o fusnes. • Darparu cymorth rhagweithiol i annog busnesau yn y sector twristiaeth i gyfathrebu (trwy'r cyfryngau cymdeithasol a llwyfannau eraill) eu cynnyrch/gwasanaethau, digwyddiadau allweddol, cynigion ac ati. • Darparu gwybodaeth a chynghor a meithrin capastiti ynglŷn â sut y gall technoleg ddigidol wella effeithlonrwydd ac e-ddiogelwch i fusnesau a mentrau cymdeithasol. • Cefnogi'r gwaith o ddatblygu a threialu 'apiau' a gwefannau penodol er mwyn cynorthwyo partneriaethau busnes, rhwydweithiau a chydweithio drwy ddefnyddio technoleg ddigidol.
CGS9	AP5	<p>Datblygu canolfannau rhagoriaeth digidol yn ardal wledig Sir y Fflint. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Darparu mynediad at gysylltiad band eang cyflym, dibynadwy a lle i weithio ar gyfer trigolion, ymwelwyr a microfusnesau a mentrau cymdeithasol lleol. • Treialu gweithgareddau cynhwysiant digidol newydd – gyda phwyslais arbennig ar gamau gweithredu sy'n pontio rhwng y cenedlaethau ac sy'n annog y defnydd o TGCh.

Sut y mae gweithgareddau a phrofiad blaenorol wedi dylanwadu ar y strategaeth a'r dull gweithredu

Mae'r gwaith o gyflenwi LEADER a gweithgareddau ehangach y CDG yn ardal wledig Sir y Fflint wedi dylanwadu ar gynllun y strategaeth mewn tair prif ffordd:

Yn gyntaf, mae buddsoddiadau mewn cynlluniau lleol (e.e. cynlluniau tref, strategaethau ardal ac astudiaethau dichonoldeb) yn rhoi llwyfan gwych ar gyfer buddsoddi arian LEADER dros y saith mlynedd nesaf. Mae'r cynlluniau yn seiliedig ar waith ymgynghori helaeth gyda'r gymuned ac mae'r camau gweithredu a gynigir ynddynt felly yn cynnwys elfen gref o bechnogaeth ac ymrwymiad lleol. Yn ystod Rhaglen 2007-2013, canfu gwerthusiad o brosiectau Echel 3 a 4 yn Sir y Fflint fod 'amryw o astudiaethau dichonoldeb a phrif gynlluniau ardal a chanol tref a gomisiynwyd gan ddefnyddio arian y Cynllun Datblygu Gwledig wedi cynnig glasbrintiau clir a thynnu sylw at gyfleoedd penodol i gyfeirio buddsoddiad yn y

dyfodol'.⁵⁷

Yn ail, adeiladwyd cryn arbenigedd yn nhermau rôl bywiocáu LEADER – o fewn GGLI Sir y Fflint a Chadwyn Clwyd fel y corff gweinyddol. Defnyddiwyd y corff corfforaethol hwn o wybodaeth ynglŷn â'r 'hyn sy'n gweithio' mewn ffordd adeiladol i lywio a beirniadu datblygiad y strategaeth hon ar bob cam allweddol.

Canfu'r gwerthusiad o brosiectau Echel 3 ac Echel 4 yn Sir y Fflint fod 'enghreifftiau niferus o arfer da yn ymwneud â'r Cynllun Datblygu Gwledig yn Sir y Fflint. Y prif gryfderau oedd y dulliau gweithredu hyblyg a fabwysiadwyd i gyflenwi prosiectau a'r arbenigedd y llwyddwyd i feithrin ymhlith staff'.⁵⁸ Hefyd, nododd y gwerthusiad y byddai'r 'profiad a'r arbenigedd a fyddai'n cael ei feithrin' yn ystod y cyfnod 2007-2013 yn gaffaeliad mawr ar gyfer cyflawni yn ystod y cyfnod 2014-2020.⁵⁹

Yn drydydd, un wers bwysig sydd wedi ei chynnwys yng nghynllun y Strategaeth hon ac a fydd yn treiddio i'r broses o roi'r camau gweithredu hyn ar waith, yw'r angen i wreiddio capasiti a gallu ymhlith grwpiau cymunedol, mentrau cymdeithasol a busnesau er mwyn osgoi dibynnu ar arian prosiectau LEADER neu'r CDG a staff, ac annog hunangynhaliad a chynaliadwyedd.

Mae'r Strategaeth hon hefyd yn cymryd ystyriaeth o Argymhelliad 9 y gwerthusiad o weithgareddau Echel 3 a 4 yn Sir y Fflint a oedd yn canolbwyntio ar gofleidio'r gwersi a ddysgwyd yn ystod 2007-2013 i siapio a llywio'r dull gweithredu ar gyfer 2014-2020:

'Dylai'r pwyslais yn ardal wledig Sir y Fflint yn ystod cyfnod rhaglenni 2014-2020 fod ar ddatblygu cyfres o ymyriadau sy'n parhau i ganolbwyntio ar greu amrywiaeth o ganlyniadau cadarnhaol i gymunedau, busnesau, unigolion a'r amgylchedd. Dylai'r prosiectau hyn annog dulliau arloesol, ond dylent hefyd fod yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn o'r angen a dadansoddiad o'r galw a'r defnydd a wneir ohonynt. O ran themâu penodol, mae cyfleoedd allweddol i'r CDG ailymgysylltu er mwyn cefnogi'r sector twristiaeth yn ardal wledig Sir y Fflint, parhau i ganolbwyntio ar bobl ifanc (yn benodol o safbwynt entrepreneuriaeth, hunangyflogaeth a chyfleoedd gyrfa cynaliadwy) yn ogystal ag ystyried dulliau o wneud y defnydd gorau o'r rhyngberthynas economaidd rhwng ardal wledig a diwydiannol Sir y Fflint'.⁶⁰

3.2 Cydweithio a Rhwydweithio

(1,000 gair; hyd at 500 i ganolbwyntio ar weithgareddau paratoadol)

Mae LEADER eisoes wedi bod yn weithredol yn Sir y Fflint gan esgor ar lawer o brofiad, gwybodaeth ac arbenigedd – o fewn strwythur y GGLI a hefyd o fewn

⁵⁷ Gwerthusiad o'r Cynllun Datblygu Gwledig yn Sir y Fflint. Gweithgareddau Echel 3 a 4. Adroddiad Terfynol. Hydref 2013. Tudalen 65.

⁵⁸ Ibid. Tudalennau 34 a 35.

⁵⁹ Ibid. Tudalen 52.

⁶⁰ Ibid. Tudalen 79.

Cadwyn Clwyd, y corff gweinyddol fel yr amlygir yn y gwerthusiad o fentrau Echel 3 a 4 yn y sir.⁶¹

O safbwynt cydweithio a rhwydweithio, bydd y pwyslais felly ar **droi arferion addawol yn weithredoedd cyffredin**. Yn y cyd-destun hwn, rhagwelir y bydd nifer o fentrau penodol yn gweithredu ar draws Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam a gyda Grwpiau Gweithredu Lleol eraill mewn rhannau o'r Deyrnas Unedig ac ar draws yr Undeb Ewropeaidd yn ehangach. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Trosglwyddo'r camau gweithredu addawol yn ymwneud ag Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy – (gweler CGS1 uchod) gan gysylltu ag ardaloedd AHNE eraill er mwyn rhannu, dysgu ganddynt a datblygu camau gweithredu cyffredin er budd economi, cymdeithas ac amgylchedd yr ardaloedd gwledig.
- Adnabod Grwpiau Gweithredu Lleol mewn ardaloedd eraill sy'n ceisio canolbwyntio ar ddarparu cymorth wedi'i deilwra (cyn-fasnachol) er mwyn helpu entrepreneuriaid lleol i 'roi prawf' ar hyfywedd cysyniadau a syniadau busnes newydd mewn amgylchedd gefnogol sy'n rheoli risg (gweler CGS4 uchod).

O ran gwaith paratoadol, bydd hyn yn canolbwyntio ar y gweithgareddau a ganlyn:

- Cryfhau ac ehangu'r berthynas waith wych rhwng y Grwpiau Gweithredu Lleol yn Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam.
- Datblygu ac ehangu ymhellach y rhwydweithiau is-ranbarthol sydd eisoes yn bodoli, gan gynnwys Rhwydwaith Stiwdios Agored Gogledd Cymru, 'Pub is the Hub/Y Dafarn yw'r Galon' a 'Cherdded gydag Offa'.
- Cymryd rhan a gwneud y mwyaf o'r cyfleoedd a gynigir gan Rwydweithiau LEADER Cymru, y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd i greu cysylltiadau gyda Grwpiau Gweithredu Lleol sydd â diddordebau a phwyslais strategol tebyg.

3.3 Disgrifiad o Arloesedd

(1,000 gair – dylid cysylltu â'r camau gweithredu a ddisgrifiwyd yn Adran 3.1 uchod a chyfeirio at benawdau'r pwyntiau bwled yn Adran 3.9 Canllawiau'r Strategaeth)

Bydd gweithgaredd y GGLI yn cynnig mecanwaith cydlynol ac integredig ar lawr gwlad ar gyfer ysgogi galw arloesol a chreadigol gan gymunedau lleol a fydd yn cwrdd ag anghenion tymor hir yr ardal wledig. Bydd dyheadau creadigol unigolion, grwpiau, cymunedau daearyddol a chymunedau sy'n rhannu diddordebau, yn gweithredu fel llwyfan ar gyfer datblygu prosiectau a chamau gweithredu. Byddir yn meithrin agweddau entrepreneuriaid a'u cryfhau drwy beiriant creadigol y broses

⁶¹ Ceir enghreifftiau nifer o arfer da yn ymwneud â'r CDG yn Sir y Fflint. Y prif gryfderau oedd y dulliau hyblyg a fabwysiadwyd wrth gyflenwi prosiectau a'r arbenigedd a gafodd ei feithrin ymhlith staff cyflenwi'. Gwerthusiad o'r CDG yn Sir y Fflint. Gweithgareddau Echel 3 a 4. Hydref 2013. Tudalen 35.

LEADER a'i methodoleg. Bydd y GGLI yn annog arloesi – yn hwyluso arbrofi, treialu cyn-fasnachol a rhoi prawf ar dulliau gweithredu 'newydd', prosesau 'newydd' a chynnyrch 'newydd'. Gwneir ymdrechion rhagweithiol i annog unigolion nad ydynt wedi cymryd rhan o'r blaen yng ngweithgareddau'r CDG er mwyn annog dulliau newydd o feddwl a syniadau newydd. Bydd hyn yn adeiladu ar y broses ymgynghorol sy'n sail i ddatblygiad y Strategaeth hon.

Mae datblygu dulliau, prosesau a chynnyrch arloesol yn elfen allweddol o'r Strategaeth hon. Cyflawnir hyn drwy'r gweithgareddau a ganlyn:

- Gweithredu mewn ffordd arloesol a chydweithio (trwy'r camau gweithredu SMART a ddisgrifiwyd o dan Amcan Penodol 1) er mwyn ychwanegu gwerth at gynnyrch lleol, meithrin hunaniaeth leol a threialu camau gweithredu ar y cyd sydd yn gwneud y defnydd gorau o adnoddau naturiol a diwylliannol.
- Helpu microfusnesau a mentrau cymunedol i adnabod a marchnata elfennau unigryw eu cynnyrch, gwasanaethau a'r ardal leol, gan ychwanegu gwerth a hyfywedd yn gyffredinol; datblygu rhwydweithiau busnes a threialu atebion sy'n cefnogi cadwyni cyflenwi lleol. Cyflawnir hyn yn sgil y camau gweithredu SMART a amlinellwyd o dan Amcan Penodol 2.
- Cefnogi'r gwaith o dreialu canolfannau/canolbwyntiau cymunedol i ddarparu atebion a fydd yn galluogi pobl leol i gael mynediad at wasanaethau, datblygu clystyrau o microfusnesau a mentrau cymdeithasol i dreialu'r ddarpariaeth o wasanaethau i gymunedau lleol. Cyflawnir hyn yn sgil y camau gweithredu SMART a amlinellwyd o dan Amcan Penodol 3.
- Treialu atebion newydd i newid yn yr hinsawdd a chynhyrchu ynni cynaliadwy/adnewyddadwy ac yna prif-ffrydio'r dulliau hyn (mewn gosodiadau masnachol, cymunedol ac yn y cartref) mewn ardaloedd gwledig. Cyflawnir hyn yn sgil y camau gweithredu SMART a amlinellwyd o dan Amcan Penodol 4.
- Manteisio i'r eithaf ar dechnoleg ddigidol drwy alluogi grwpiau cymunedol i wneud y defnydd gorau o TGCh; cefnogi atebion arloesol i'r heriau yn ymwneud â chysylltiadau mewn cymunedau gwledig. Cyflawnir hyn yn sgil y camau gweithredu SMART a amlinellwyd o dan Amcan Penodol 5.

3.4 Cynllun Gweithredu

Gweler y Tabl Rhesymeg Ymyrryd (ynghlwm) ac Adran 3.1 uchod.

3.5 Gweithgaredd Hyrwyddo

(1,000 gair)

Bydd y GGLI, gyda chefnogaeth Cadwyn Clwyd fel y corff gweinyddol, yn lledaenu gwybodaeth yn lleol drwy'r gweithwyr prosiect a fydd yn gweithio ar lawr gwlad gyda grwpiau cymunedol. Hefyd, caiff gwybodaeth am y prosiectau ei rhannu trwy fwletin

electronig y GGLI.

- Bydd y GGLI yn lledaenu gwybodaeth am ganlyniadau'r Strategaeth mewn ffordd ragweithiol yn unol ag ethos LEADER o drosglwyddo cysyniadau prosiectau a lledaenu canlyniadau a gwersi a ddysgwyd. Gwneir hyn yn lleol yn ardal y GGLI, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol yng Nghymru a'r Deyrnas Unedig a hefyd ar lefel yr Undeb Ewropeaidd drwy rwydweithiau a gydnabyddir gan y Comisiwn Ewropeaidd.
- Bydd y GGLI yn rhoi gwybodaeth am brosiect y CDG i fuddiolwyr trwy gysylltu'n uniongyrchol â hwy, cynnal gweithgareddau rhwydweithio a defnyddio'r cyfryngau lleol. Defnyddir y cyfryngau electronig a chopi caled.
- Caiff cylchlythyr ei gyhoeddi bob 6 mis ar gyfer buddiolwyr presennol y rhaglen a'r rheini fydd o bosibl yn elwa ar y rhaglen yn y pen draw. Hefyd, bydd gweithgareddau cyhoeddusrwydd yn cynnwys ymgyrchoedd post rheolaidd i grwpiau sydd â diddordeb, deunydd hyrwyddo a llenyddiaeth, ac erthyglau yn y wasg a'r cyfryngau lleol. Rhoddir cydnabyddiaeth lawn i gymorth y CDG yn y gweithgareddau hyn.
- Bydd y GGLI a Cadwyn Clwyd hefyd yn archwilio'r posibilrwydd o gynnal gweithgareddau cyhoeddusrwydd rhanbarthol gyda Grwpiau Gweithredol Lleol cyfagos er mwyn gwneud y mwyaf o'r adnoddau a chael yr effaith fwyaf.
- Bydd cymryd rhan yng ngweithgorau thematig a drefnir gan Lywodraeth Cymru hefyd yn fodd i ledaenu canlyniadau'r prosiect LEADER hwn a'r broses LEADER.
- Bydd y GGLI yn sicrhau y rhoddir cydnabyddiaeth i arian yr Undeb Ewropeaidd drwy arddangos y logos ar bob deunydd cyhoeddusrwydd, gwybodaeth a hyrwyddo wrth gyfathrebu gyda'r cyhoedd a buddiolwyr y prosiect. Bydd Cadwyn Clwyd, y corff arweiniol, yn sicrhau bod yr holl ddeunydd cyhoeddusrwydd yn unol â'r datganiadau cyhoeddusrwydd (ynghlwm).
- Mae'r GGLI yn bwriadu cefnogi digwyddiad dathlu LEADER ar 9 Mai 2015. Bydd y dathliad un ai yn canolbwyntio ar lansio prosiect unigol neu'n dathliad cyffredinol o LEADER, yn ôl penderfyniad y GGLI.
- Mae'r GGLI a'r Corff Arweiniol yn cadarnhau y byddwn yn cysylltu â staff Cyfathrebu'r CDG a Rhwydwaith Cymru Wledig wrth drefnu unrhyw lansiadau/datganiadau i'r wasg mewn perthynas â gweithgareddau LEADER.

ADRAN 4 – RHEOLI'R GWAITH

Disgrifiad	Eglurwch sut y mae gan y Grŵp Gweithredu Lleol a'i Gorff Gweinyddol etholedig y capasiti a'r adnoddau sy'n angenrheidiol er mwyn llwyddo i gyflenwi'r canlyniadau, dangosyddion allbwn a gweithgareddau.
Yn gysylltiedig â	Rhan o Adran 3.11 Canllawiau'r Strategaeth Datblygu Lleol, Mehefin 2014 (y gweddill i'w gynnwys dan Adran 2 – Cyllidol a Chydymffurfiaeth)

4.1 Rheoli a Gweinyddu

(2,500 gair)

Tystiolaeth o ymdrech i gydweithio

Mae pob un o'r tri GGLI yng ngogledd-ddwyrain Cymru (Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam), wedi cofleidio'r ethos o gydweithio er mwyn llunio'r strwythur rheoli a gweinyddol mwyaf cost effeithiol ar gyfer yr ardal. Mae'r manylion isod yn dangos bod y GGLI yn llwyddo i fod yn gost effeithiol drwy rhannu swyddogaethau gweinyddol, bywiocáu a chyflenwi thematig ar draws y tri GGLI yn Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam. O ganlyniad, llwyddwyd i ad-drefnu costau cyflenwi gan arwain at gydweithio gwirioneddol. Byddir yn sicrhau mwy o gydweithio drwy weithio gyda Grwpiau Gweithredu Lleol annibynnol eraill yng Nghymru, sef Menter Môn a PLANED mewn perthynas â LEADER a gweithgareddau sy'n gysylltiedig â LEADER.

Trefniadau rheoli a monitro'r strategaeth

Bydd Cadwyn Clwyd yn parhau i ddefnyddio ei ddulliau monitro a gwerthuso presennol a fabwysiadwyd o dan ei raglenni presennol, a archwiliwyd ac a wiriwyd yn gadarnhaol gan Brofion Diwydrwydd Dyladwy Llywodraeth Cymru, Archwilwyr WEFO a gwiriadau Llywodraeth Cymru / Arolygiaeth Wledig Cymru (RIW).

Y GGLI fydd yn gyfrifol am fonitro a gweithredu'r Strategaeth yn gyffredinol. Bydd Grŵp Partneriaeth Ymgynghorol Technegol Cadwyn Clwyd a Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn adrodd i'r GGLI o ran monitro'r gwaith o gyflenwi'r rhaglen, ei hallbynnau a'i gweithrediad yn unol â pholisïau'r Cwmni a'r themâu gwaelodol. Caiff y gwaith o gyflenwi'r Strategaeth ei fonitro gan y GGLI trwy adroddiadau chwarterol a chyflwyniadau mewn cyfarfodydd chwarterol.

Fel rhan o'r Strategaeth, bydd swydd-ddisgrifiadau staff LEADER o fewn y Corff arweiniol yn cynnwys y gofyniad i gynnal gwerthusiad parhaus o bob prosiect LEADER a'i allbynnau. Bydd hyn yn fodd i werthuso effaith y rhaglen yn lleol. Bydd canlyniadau'r gwerthusiadau hyn ar gael ar wefan Cadwyn Clwyd er mwyn rhoi cyhoeddusrwydd i effaith y rhaglen a throsglwyddo arfer da.

Manylion niferoedd y staff

Yn unol â chyfarwyddyd Llywodraeth Cymru i Gyrrff Gweinyddol symleiddio eu costau rhedeg, bydd Cadwyn Clwyd fel y corff Arweiniol yn gweithredu ar draws 3 ardal y GGLI. Felly, caiff costau gweinyddol a bywiocáu eu rhannu yn ôl cyllidebau

dangosol ar draws 3 ardal y GGLI.

O dan y costau Bywiocáu, bydd y corff Arweiniol yn cefnogi Rheolwr GGLI 0.92 cyfwerth ag amser llawn, ac 1 Swyddog Bywiocáu cyfwerth ag amser llawn, y caiff yr amser ei ddyrannu yn ôl y canrannau a nodir isod.

O dan y costau Gweinyddol, bydd y corff Arweiniol yn cefnogi 1.6 Swyddog Ariannol cyfwerth ag amser llawn. Caiff amser y swydd hon hefyd ei ddyrannu yn ôl y canrannau a ganlyn:

GGLI Sir Ddinbych	28.52%
GGLI Sir y Fflint	37.34%
GGLI Wrecam	34.14%

Yn ogystal, mae swyddogion thematig yn hanfodol er mwyn cyflenwi prosiectau peilot yn dilyn y cyfnod bywiocáu. Cyflogir y rhain gan Cadwyn Clwyd a byddant yn cefnogi'r swyddi a ganlyn ar draws ardaloedd y 3 GGLI:

Swyddog Thematig Adnoddau Naturiol 1 cyfwerth ag amser llawn
Swyddog Thematig Partneriaethau Busnes 2 cyfwerth ag amser llawn
Swyddog Thematig Gwasanaethau Gwledig 1 cyfwerth ag amser llawn
Swyddog Thematig Ynni 1 cyfwerth ag amser llawn

Caiff amser y swyddogion thematig ei ddyrannu fel a ganlyn yn ardaloedd y GGLI unigol:

GGLI Sir Ddinbych	28.52%
GGLI Sir y Fflint	37.34%
GGLI Wrecsam	34.14%

O ganlyniad, caiff:

Adnoddau 1.4 swyddog thematig cyfwerth ag amser llawn eu dyrannu i GGLI Sir Ddinbych

Adnoddau 1.9 swyddog thematig cyfwerth ag amser llawn eu dyrannu i GGLI Sir y Fflint

Adnoddau 1.7 swyddog thematig cyfwerth ag amser llawn eu dyrannu i GGLI Wrecsam

Hefyd penodir Swyddog Cymorth Prosiect 1.8 cyfwerth ag amser llawn i gynorthwyo'r swyddogion thematig a ddyrannwyd gan y canrannau uchod i'r ardaloedd GGLI unigol.

Mae Manylebau'r Swyddi wedi'u cynnwys yn yr atodiad.

Tystiolaeth o sgiliau a chynlluniau hyfforddi

Mae pob Manyleb Swydd yn cynnwys rhestr o fanylion meini prawf hanfodol a dymunol y swydd. Bydd Cadwyn Clwyd yn gwerthuso ceisiadau o blith ei staff presennol i'w hystyried ar gyfer y staff a gyflogir gan gorff Gweinyddol pob GGLI. Bydd yn rhaid i bob aelod staff a benodir i raglen LEADER 2014-2020 gyflawni'r meini prawf hanfodol ar gyfer eu swyddi perthnasol. Os na fydd y Corff Gweinyddol yn gallu recriwtio yn y lle cyntaf o blith ei staff presennol, yna bydd yn hysbysebu'r

swyddi gwag yn allanol.

Os bydd angen darparu hyfforddiant ar sail meini prawf 'dymunol' y fanyleb swydd, caiff yr hyfforddiant hwnnw ei gynnig a'i ddarparu. Caiff Dadansoddiad o Anghenion Hyfforddiant ei gynnal wrth i'r rhaglen ddatblygu a rhoddir hyfforddiant i staff yn ôl yr angen a phan ddaw'r angen i'r amlwg.

ADRAN 5–GWERTH AM ARIAN

Disgrifiad	Eglurwch sut y mae'r camau gweithredu a'r gwariant a amlinellir yn y Strategaeth Datblygu Lleol yn gwneud y defnydd gorau o gronfeydd yr UE. Eglurwch sut y mae'r costau a gynhwysir yn rhesymol, megis cost a nifer y staff sy'n ofynnol i gyflenwi'r gweithgareddau arfaethedig.
Yn gysylltiedig ag	Adrannau 3.4 a 4.0 Canllawiau'r Strategaeth, Mehefin 2014 Mae manylion Adran 3.4 eisoes wedi'u rhoi yn Adran 3 y templed hwn (Rhesymeg Ymyrryd)

5.1 Proffiliau Cyflenwi Cyllidol

Cyfeiriwch at y tablau cyllid a rhesymeg os gwelwch yn dda.

ADRAN 6 – DANGOSYDDION A CHANLYNIADAU

Disgrifiad	Eglurwch sut y mae'r Grŵp Gweithredu Lleol yn bwriadu cyflawni'r dangosyddion canlyniadau ac allbynnau a nodwyd a'r holl dargedau cysylltiedig.
Yn gysylltiedig ag	Adran 4.1 Canllawiau'r Strategaeth, Mehefin 2014

6.1 Monitro a Chanlyniadau

Mae'r allbynnau yn deillio o'r broses ymgynghori pan gafodd y rheini sy'n cymryd rhan wahoddiad i nodi eu blaenoriaethau o ran meysydd ymyrryd. Yna, dyrannwyd yr allbynnau ar sail blaenoriaethau'r rheini yr ymgynghorwyd â hwy. Yn ogystal, adolygwyd yr allbynnau yn erbyn rhaglenni blaenorol o ran yr hyn sy'n rhesymol yng nghyd-destun gwybodaeth a phrofiad blaenorol yn dyddio'n ôl i LEADER II, LEADER+ ac Echel 4 LEADER 2007-2013. Ar y lefel hwn, nid yw'n bosibl bod yn fwy cyfarwyddol gan y caiff allbynnau LEADER eu pennu gan brosiectau a gyflwynir i'r GGL i'w hystyried a'u cymeradwyo o bosibl.

Thema 1

O dan CGS1, rhagwelir y bydd allbynnau yn deillio o'r gweithgaredd a ganlyn:

CGS1: Datblygu, gwella a manteisio mewn ffordd gynaliadwy ar werth masnachol a hamdden Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy ar gyfer pobl, cymunedau a busnesau yn ardal wledig Sir y Fflint. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Hyrwyddo a marchnata'r AHNE mewn ffordd arloesol fel atyniad a chyrchfan i ymwelwyr ar lefel is-ranbarthol.
- Treialu digwyddiadau a gweithgareddau sy'n hyrwyddo'r AHNE i farchnadoedd arbenigol, gwerth uchel gan gynnwys seiclo, cerdded a gweithgareddau awyr agored eraill.
- Treialu mecanweithiau cymorth arloesol sy'n cefnogi mentrau sy'n dibynnu ar yr AHNE fel atyniad allweddol i gydlynw a rhwydweithio'n fwy effeithiol ar lefel is-ranbarthol.
- Gwella a datblygu agweddau ar yr AHNE ei hun (e.e. llwybrau, lonydd, seilwaith ymwelwyr, rheoli a dehongli).

Bydd **CGS2** yn cyflenwi allbynnau sy'n canolbwyntio ar Ddatblygu hunaniaeth ac adnoddau lleol drwy becyn cydlynol ac arloesol o fuddsoddiadau mewn ymdeimlad o le ar draws ardal wledig Sir y Fflint. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Cefnogi digwyddiadau, gwyliau ac arddangosfeydd a datblygu rhai newydd yn ymwneud â diwylliant, treftadaeth a bwyd yn Sir y Fflint.
- Cefnogi astudiaethau dichonoldeb lleol a chynlluniau i archwilio a manteisio'n economaidd ar dreftadaeth, diwylliant ac adnoddau naturiol, gan gynnwys

bwyd a choedwigaeth.

- Buddsoddi mewn deunyddiau dehongli arloesol, arwyddion, digwyddiadau yn y gymuned, arddangosfeydd a gwyliau.
- Gwella a datblygu seilwaith ymwelwyr (e.e. llwybrau cerdded a seiclo ac archwilio i'r posibilrwydd o ailgomisiynu olwynion dŵr hanesyddol).
- Treialu prosiectau treftadaeth a hanes newydd sy'n annog cydweithio gyda grwpiau lleol ac academyddion.
- Buddsoddi mewn gwasanaethau eco-system arloesol â phwyslais penodol ar yr ucheldir.
- Treialu gweithgareddau sy'n cefnogi a datblygu sgiliau gwledig traddodiadol.

Yn dilyn y broses ymgynghori, rhagwelir y caiff 10 prosiect clwstwr eu datblygu o dan y rhaglen, ac y cyflawnir yr allbynnau tua diwedd y rhaglen. Eto, rhagwelir y bydd 10 cymuned yn elwa ar yr ymyriad, gall y cymunedau hyn fod yn gymunedau daearyddol, cymunedau sector, cymunedau thematig neu gymunedau sy'n rhannu diddordeb.

Thema 2

Bydd y GGLI yn gweithio gyda'r gymuned fusnes yn ei ardal weithredol er mwyn galluogi'r ddarpariaeth o gymorth wedi'i deilwra (cyn-fasnachol) a hynny er mwyn helpu entrepreneuriaid lleol i 'brofi' hyfywedd cysyniadau a syniadau busnes newydd mewn amgylchedd cefnogol lle caiff risg ei reoli. Bydd allbynnau yn deillio o'r camau a ganlyn;

CGS3: Darparu cymorth wedi'i deilwra (cyn-fasnachol) i helpu entrepreneuriaid lleol 'roi prawf' ar hyfywedd cysyniadau a syniadau busnes newydd mewn ffordd gefnogol ac amgylchedd sy'n rheoli risg. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Archwilio prawf o gysyniad a dichonoldeb syniadau busnes newydd.
- Treialu mynediad at 'ganolfannau' entrepreneuriaeth lleol yn cynnig cyfleusterau hanfodol (e.e. mynediad at fand llydan cyflym, cyfleusterau ymchwil a datblygu a chyfleusterau 'micro-ceginau symudol' ar gyfer cynhyrchwyr bwyd).
- Hwyluso mynediad at farchnadoedd (e.e. trwy siopau 'pop-up' neu ofod mewn digwyddiadau masnach neu wyliau) i 'brofi'r galw.
- Darparu mynediad at fentora ac arweiniad pellach gan gysylltu entrepreneuriaid yn uniongyrchol â Busnes Cymru.
- Galluogi pobl ifanc i gynorthwyo â'r gwaith o brofi hyfywedd syniad (cyn-fasnachol) a hyrwyddo entrepreneuriaeth ymhlith ieuenctid.
- Comisiynu a threialu datblygu cynnyrch bwyd newydd a mathau eraill o gynnyrch.

CGS4: Darparu cymorth wedi'i dargedu ar gyfer busnesau gan gynnwys mentrau cymdeithasol sy'n gweithredu yn y sectorau twristiaeth, amaethyddiaeth a choedwigaeth, hamdden, llety, adwerthu a bwyd i wella cysylltiadau a rhwydweithio wyneb yn wyneb a digidol. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Sefydlu a hwyluso rhwydweithiau is-ranbarthol (h.y. yn cynnwys Sir Ddinbych a Wrecsam) i ddod â busnesau yn y sectorau blaenoriaeth allweddol hyn

ynghyd gyda'r nod o ysgogi cynnydd yn y cadwyni cyflenwi rhyng-fasnachol a lleol gan gynnwys cynllun 'teyrngarwch ymhlith mân-werthwyr' lleol.

- Adeiladu ar lwyddiant ffeiriau a gwyliau bwyd lleol presennol a chynnig cyfle i gynhyrchwyr newydd gymryd rhan yn y digwyddiadau hyn i lansio cynnyrch newydd.
- Treialu cynlluniau cyflenwi lleol cydweithredol newydd – gan alluogi cynhyrchwyr lleol i gyrraedd dewis ehangach o ddefnyddwyr masnachol a phreifat mewn ffordd effeithlon ac effeithiol.
- Treialu datblygu rhwydwaith bach o fentoriaid yn y sector bwyd a diod er mwyn helpu pobl ifanc i gael gwaith neu ddechrau busnes yn y sector bwyd a diod yn ardal wledig Sir y Fflint.
- Darparu cyngor a chymorth rhagweithiol ar sut y gall yr iaith Gymraeg gynnig buddion masnachol – annog busnesau i gofleidio manteision dweithrwydd drwy rhwydweithio wyneb yn wyneb ac yn ddigidol.

Ar sail yr wybodaeth a gasglwyd yn ystod y broses ymgynghorol, rhagwelir y caiff 15 is-brosiect eu treialu gan arwain at allbynnau ar gyfer 20 gweithrediad a gyflawnwyd. Gall 10 fferm fod ar eu hennill yn sgil cymryd rhan mewn prosiectau peilot, hefyd, gall 30 busnes elwa yn sgil prosiectau peilot sy'n treialu mentrau ar sail grŵp. Unwaith eto, rhagwelir y bydd 10 cymuned (sectorau, thematig yn ddaearyddol, diddordeb) yn cymryd rhan mewn cynlluniau peilot.

Thema 3

Caiff allbynnau sy'n gysylltiedig â Thema 3 eu cyflenwi drwy'r ymyriadau a ganlyn:

CGS5: Cefnogi datblygiad a galluoedd cymunedau lleol, grwpiau cymunedol (gan gynnwys grwpiau o ficrofusnesau), sefydliadau a mentrau cymdeithasol i gyflenwi gwasanaethau lleol. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Hwyluso'r gwaith o 'baru' gwirfoddolwyr ag anghenion mewn ffyrdd arloesol (e.e. ap gwirfoddoli lleol).
- Trosglwyddo a gwreiddio gwybodaeth, sgiliau a chynngor i sefydlu modelau priodol (e.e. grwpiau cydweithredol) a chefnogi mynediad at gronfeydd cyllid priodol.
- Cynghori ar brosiectau Trosglwyddo Asedau Cymunedol (CAT) a hwyluso eu datblygiad er mwyn cynnal gwasanaethau ac adfywio /rhoi bywyd newydd i adeiladau lleol nad ydynt yn cael eu defnyddio ac asedau eraill.
- Cefnogi datblygiad cynaliadwy a pharhad canolfannau cymunedol (megis swyddfeydd post, llyfrgelloedd, siopau, caffis a thafarndai) o dan fodolau perchnogaeth/busnesau cymdeithasol arloesol.
- Cefnogi cymunedau a busnesau lleol i berchnogi a chymryd cyfrifoldeb dros wasanaethau lleol pwysig sydd mewn perygl o gael eu cau neu'u canoli.
- Hwyluso cyfleoedd i bobl ifanc nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant i gael profiad a datblygu sgiliau drwy wirfoddoli gyda mentrau cymdeithasol.

SA6: Cefnogi sefydlu a thyfu cynlluniau trafndiaeth gymunedol arloesol, carbon isel. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Cynghori a chefnogi cymunedau lleol ar sefydlu/treialu modelau trafndiaeth

gymunedol ac atebion.

- Cynorthwyo grwpiau trafnidiaeth gymunedol i gael mynediad at gyllid a buddsoddiad priodol.
- Treialu cynlluniau trafnidiaeth gymunedol sy'n mynd i'r afael ag arwahaniad cymdeithasol a chynorthwyo pobl sy'n agored i niwed i gael mynediad at wasanaethau, cynlluniau sy'n helpu i ddatblygu/sefydlu rhwydweithiau cyflenwi lleol ar gyfer cynnyrch lleol (cysylltiadau â CGS2) a chynlluniau sy'n helpu pobl ifanc i gyrraedd y coleg neu'r gwaith â phwyslais arbennig ar gysylltu pobl yn ardal wledig Sir y Fflint â chyflogwyr yn ardaloedd mwy diwydiannol y sir.

Ar sail yr wybodaeth a gasglwyd yn ystod y broses ymgynghorol, rhagwelir y caiff 10 is-brosiect eu treialu gan arwain at allbynnau o gyflawni 10 gweithrediad ac ymgysylltu â 10 cymuned (cymunedau sectorau, daearyddol, thematig neu diddordeb). Rhagwelir y bydd 7 busnes yn elwa, boed rheini yn fentrau cymdeithasol neu'n microfusnesau gwledig.

Thema 4

Caiff yr allbynnau o dan thema 4 eu cyflawni drwy'r ymyriadau a ganlyn:

SA7: Darparu cymorth penodol ac wedi'i deilwra i helpu cymunedau a mentrau cymdeithasol archwilio ffynonellau ynni adnewyddadwy. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Codi ymwybyddiaeth a darparu gwybodaeth arbenigol, cyngor ac arweiniad ar fathau newydd o dechnoleg adnewyddadwy (e.e. treulio anaerobig ym maes amaethyddiaeth, prosiectau ynni hydro a biomas), mentrau effeithlonrwydd ynni a lliniaru newid yn yr hinsawdd.
- Cefnogi astudiaethau dichonoldeb a hyfywedd cychwynnol i archwilio a threialu pa mor briodol ac addas yw'r technolegau adnewyddadwy mewn amgylchiadau/leoliadau penodol.
- Cynorthwyo â'r gwaith o brofi cysyniad a threialon ar gyfer prosiectau technoleg adnewyddadwy sy'n berchen i'r gymuned ar raddfa ficro y gellid eu hehangu (pe baent yn llwyddiannus).

Byddir yn chwilio am 9 gweithrediad, gan ymgysylltu â 9 ardal gymuned gan olygu y byddai 9 cymuned yn elwa. Ar sail y broses ymgynghorol, rhagwelir y bydd 18 busnes yn elwa.

Thema 5

Caiff yr allbynnau a gyflenwyd o dan Thema 5 eu cyflawni drwy'r ymyriadau a ganlyn;

CGS8: Darparu cymorth penodol ac wedi'i deilwra gyda'r nod o wella'r ffordd y mae mentrau yn ardal wledig Sir y Fflint yn denfyddio technoleg ddigidol. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Codi ymwybyddiaeth a darparu hyfforddiant ar y cyfryngau cymdeithasol a sut y gellir eu defnyddio at ddibenion hyrwyddo, er mwyn eu gwneud yn fwy

cystadleuol a chael mwy o fusnes.

- Darparu cymorth rhagweithiol i annog mentrau i hysbysebu (trwy'r cyfryngau cymdeithasol a llwyfannau eraill) eu nwyddau /gwasanaethau, digwyddiadau allweddol, cynigion ac ati.
- Darparu gwybodaeth a chyngor a meithrin capastiti ynglŷn â sut y gall technoleg ddigidol wella effeithlonrwydd ac e-ddiogelwch i fusnesau a mentrau cymdeithasol.
- Cefnogi'r gwaith o ddatblygu a threialu 'apiâu' a gwefannau penodol er mwyn cynorthwyo partneriaethau busnes, rhwydweithiau a chydweithio drwy ddefnyddio technoleg ddigidol.

CGS9: Datblygu canolfannau rhagoriaeth digidol yn ardal wledig Sir y Fflint. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Darparu mynediad at gysylltiad band eang cyflym, dibynadwy a lle i weithio ar gyfer trigolion, ymwelwyr a microfusnesau a mentrau cymdeithasol lleol.
- Treialu gweithgareddau cynhwysiant digidol newydd – gyda phwyslais arbennig ar gamau gweithredu sy'n pontio rhwng y cenedlaethau ac sy'n annog y defnydd o TGCh.

Ar sail yr wybodaeth a gasglwyd yn ystod y broses ymgynghorol, rhagwelir y caiff 9 is-brosiect eu treialu gan arwain at yr allbynnau o gyflawni 9 gweithrediad ac ymgysylltu â 9 chymuned (cymunedau sectorau, daearyddol, thematig neu diddordeb). Rhagwelir y bydd 20 busnes yn elwa, boed rheini yn fentrau cymdeithasol neu'n microfusnesau gwledig.

Cydweithio

Caiff allbynnau cydweithio eu cyflenwi yn sgil yr ymyriadau a ganlyn:

CGS1: Datblygu, gwella a manteisio mewn ffordd gynaliadwy ar werth masnachol a hamdden Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy i bobl, cymunedau a busnesau yn ardal wledig Sir y Fflint. Byddai'r cam gweithredu hwn yn cynnwys:

- Hyrwyddo a marchnata'r AHNE mewn ffordd arloesol fel atyniad a chyrchfan i ymwelwyr ar lefel is-ranbarthol.
- Treialu digwyddiadau a gweithgareddau sy'n hyrwyddo'r AHNE i farchnadoedd arbenigol, gwerth uchel gan gynnwys seiclo, cerdded a gweithgareddau awyr agored eraill.
- Treialu mecanweithiau cymorth arloesol sy'n cefnogi mentrau sy'n dibynnu ar yr AHNE fel atyniad allweddol i gydlynu a rhwydweithio'n fwy effeithiol ar lefel is-ranbarthol.
- Gwella a datblygu agweddau ar yr AHNE ei hun (e.e. llwybrau, lonydd, seilwaith ymwelwyr, rheoli a dehongli).

Rhagwelir y byddir yn cyflawni 6 gweithrediad a fydd yn golygu 7 ymyriad gwahanol yn seiliedig ar gydweithio traws-genedlaethol neu rhyng-dirioogaethol â rhif targed o 8 GGLI yn cymryd rhan. Bydd 4 o'r rhain yn rhai TGCh a 2 brosiect TNC. Byddwn yn anelu at gael 5 cymuned i gymryd rhan o dan y mesur cydweithio.

6.2 Cynllun Gwerthuso

Cynigion ar gyfer gwerthuso perfformiad yn erbyn y Strategaeth Datblygu Lleol

Mae'r cynllun gwerthuso ar gyfer Strategaeth Datblygu Lleol Sir y Fflint yn seiliedig ar gasglu gwybodaeth a thystiolaeth am effeithlonrwydd ac effeithioldeb y strategaeth a'i champau gweithredu cysylltiedig a sicrhau y caiff unrhyw feysydd gwella eu nodi yn fuan ac y gweithredir arnynt.

Gan mai Cadwyn Clwyd fydd y corff gweinyddol ar gyfer GGLI Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam, bydd y cynllun gwerthuso yn gyffredin i'r tair ardal er mwyn sicrhau'r effeithlonrwydd gorau yn ogystal â chynnig dadansoddiad dyfnach sy'n cyferbynnu profiadau a dysgu ar draws y gwahanol siroedd.

Rydym wedi amlinellu isod ein cynigion methodolegol penodol a ffynonellau'r data gwaelodlin a fydd yn cefnogi gweithgareddau gwerthuso.

Methodoleg arfaethedig a chyfiawnhad

Gwerthusiad Ffurfiannol (yn ystod gweithrediadau)

Bydd gweithgareddau'r gwerthusiad ffurfiannol yn cynnwys:

- Lle bo hynny'n bosibl, pennu data gwaelodlin ar gyfer camau gweithredu LEADER y gellir mesur cynnydd ac allbynnau yn eu herbyn (e.e. nifer ymwelwyr, swyddi mewn sectorau penodol a thueddiadau'r boblogaeth).
- Casglu data monitro yn erbyn y dangosyddion perfformiad allweddol a gytunwyd ar gyfer pob un o'r camau gweithredu SMART. Bydd Cadwyn Clwyd yn goruchwyllo'r gwaith o gasglu, coladu a dadansoddi'r wybodaeth fonitro (trwy ffurflenni a chronfeydd data buddiolwyr) a sicrhau y caiff yr wybodaeth ei hadrodd i Lywodraeth Cymru ar gyfer dadansoddiad ehangach ar lefel Rhaglen, yn unol â'r canllawiau. Mae hyn yn cynnwys ymrwymiad i sicrhau y caiff data monitro ar gydraddoldeb (gan gynnwys grwpiau â nodweddion gwarchodedig a nodir yn Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb y Cynllun Datblygu Gwledig) eu casglu a'u cynnal.
- Cynnal rhaglen waith hunanwerthuso barhaus a fydd yn golygu:
 - Cynnal cyfweiliadau a grwpiau ffocws gyda rhanddeiliaid (e.e. aelodau'r GGLI) a buddiolwyr er mwyn casglu adborth ar weithgareddau'r Grwpiau Gweithredu Lleol, eu cynnydd a'u perfformiad.
 - Paratoi deunydd astudiaethau achos yn tynnu sylw at arfer da a'r gwersi a ddysgwyd gyda'r nod o gyhoeddi a rhannu'r deunydd hwn yn rhagweithiol ymhlith rhanddeiliaid sydd â diddordeb.
- Comisiynu gwerthusiad canol tymor annibynnol (MTE), ynghyd â hysbysebu'r fanyleb gyfan ar gyfer y gwaith ar GwerthwchiGymru. Caiff un contract (trwy fanyleb gyfun) ei gosod ar gyfer gwerthusiad canol tymor y tair strategaeth datblygu lleol. Nod y gwerthusiad canol tymor fydd:
 - Asesu pa mor briodol yw'r strategaeth gyfan a'r rhesymeg ymyrryd sy'n sail i'r Strategaeth Datblygu Lleol.
 - Asesu cynnydd a pherfformiad hyd yma o ran allbynnau a

chanlyniadau cynnar. Bydd hyn yn cynnwys defnyddio dulliau ansoddol a meintiol trylwyr i ganfod safbwyntiau buddiolwyr a rhanddeiliaid.

- Amlygu meysydd lle ceir arfer da a'u dangos ar ffurf astudiaethau achos gwerthuso.
- Nodi unrhyw agweddau nad ydynt yn perfformio i'r lefel uchaf wrth gyflenwi ac argymell camau i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd.
- Asesu i ba raddau y llwyddir i sicrhau gwerth am arian.
- Asesu cryfder dadleuon gwrthffeithiol (h.y. beth fyddai'r sefyllfa debygol pe na bai arian LEADER ar gael/wedi ei fuddsoddi).
- Asesu cyfraniad camau gweithredu'r Strategaeth a LEADER i'r themâu trawsbynciol.
- Asesu i ba raddau y caiff yr hyn a ddysgir mewn perthynas â champau gweithredu arloesol ei rannu â Grwpiau Gweithredu Lleol mewn rhannau eraill o Gymru, y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd.
- Argymell a oes angen unrhyw newidiadau strategol neu weithredol, gan gynnwys perthnasedd parhaus y Strategaeth ei hun.

Y cyfiawnhad dros ddewis y fethodoleg gwerthusiad ffurfiannol hon yw:

- Mae'n gymesur â graddfa ac uchelgais buddsoddiad LEADER.
- Mae'n cyfuno dulliau ymchwil cymdeithasol ansoddol a meintiol cadarn a lle bo hynny'n bosibl bydd yn archwilio'r maes hynod heriol o sefydlu dadleuon gwrthffeithiol.
- Bydd yn ei gwneud yn bosibl i weithredu ar lefel is-ranbarthol – gan sicrhau arbedion effeithlonrwydd a dadansoddiad dyfnach.
- Mae'n cyfuno gweithgaredd hunanwerthuso â thrylwyredd contractwyr annibynnol yn ystod y cam canol tymor.

Gwerthusiad Crynodol (diwedd y gweithrediadau)

Bydd gweithgareddau'r gwerthusiad crynodol yn cynnwys:

- Comisiynu gwerthusiad annibynnol 'diwedd y rhaglen' a fyddai'n:
 - Asesu i ba raddau y cafodd yr argymhellion a wnaed yn ystod y cam canol tymor eu gweithredu.
 - Asesu pa mor briodol yw'r strategaeth gyfan a'r rhesymeg ymyrryd sy'n sail i'r Strategaeth Datblygu Lleol.
 - Asesu cynnydd a pherfformiad crynodol yr allbynnau a'r canlyniadau. Bydd hyn yn cynnwys defnyddio dulliau meintiol ac ansoddol trylwyr i ganfod safbwyntiau buddiolwyr a rhanddeiliaid.
 - Amlygu meysydd lle ceir arfer da a'u dangos ar ffurf astudiaethau achos gwerthuso.
 - Nodi unrhyw agweddau nad ydynt yn perfformio i'r lefel uchaf wrth gyflenwi ac argymell camau i fynd i'r afael â'r materion a godwyd mewn rhaglenni yn y dyfodol.
 - Asesu i ba raddau y llwyddwyd i sicrhau gwerth am arian.
 - Asesu cryfder dadleuon gwrthffeithiol (h.y. beth fyddai'r sefyllfa debygol pe na bai arian LEADER ar gael /wedi ei fuddsoddi).
 - Asesu i ba raddau y cafodd yr hyn a ddysgwyd mewn perthynas â champau gweithredu arloesol ei rannu gyda Grwpiau Gweithredu Lleol mewn rhannau eraill o Gymru, y Deyrnas Unedig a'r Undeb

Ewropeaidd.

- Asesu i ba raddau y llwyddwyd i brif-ffrydio camau gweithredu arloesol a'r graddau y gallai hyn ddigwydd ar ôl cwblhau'r Rhaglen.
- Asesu cyfraniad camau gweithredu'r Strategaeth a LEADER i'r themâu trawsbynciol.
- Argymhell a oes angen unrhyw newidiadau strategol neu weithredol ehangach yng nghyd-destun unrhyw raglenni a fydd yn dilyn.

Y cyfiawnhad dros ddewis y fethodoleg gwerthusiad crynodol hon yw:

- Mae'n gymesur â graddfa ac uchelgais buddsoddiad LEADER.
- Mae'n cyfuno dulliau ymchwil cymdeithasol ansoddol a meintiol cadarn a lle bo hynny'n bosibl bydd yn archwilio'r maes hynod heriol o sefydlu dadleuon gwrthffeithiol.
- Bydd yn ei gwneud yn bosibl i weithredu ar lefel is-ranbarthol – gan sicrhau arbedion effeithlonrwydd a dadansoddiad dyfnach.
- Mae'n cyfuno gweithgaredd hunanwerthuso â thrylwyredd contractwyr annibynnol yn ystod y cam canol tymor.

Data Gwaelodlin

Yn y tabl isod, nodir rhai o ffynonellau perthnasol y data gwaelodlin sy'n berthnasol i'r Strategaeth hon.

Ffynhonnell	Data sydd ar gael	Perthnasedd a defnydd posibl
Data STEAM	Mae Cyngor Sir y Fflint yn cymryd rhan yn arolwg blynyddol STEAM sy'n mesur maint (nifer yr ymwelwyr) a gwerth (faint y maent yn ei wario) twristiaeth yn y sir.	Bydd y data (ac unrhyw arolwg a fydd yn olyn STEAM) yn ddefnyddiol i bennu effaith unrhyw ymyriadau sy'n seiliedig ar dwristiaeth yn y sir, o dan AP1. Gall y data hefyd fod o ddefnydd ar gyfer camau gweithredu perthnasol o dan AP5 a gynlluniwyd i annog ymwelwyr i aros am gyfnodau hwy yn ardal wledig Sir y Fflint.
Arsyllfa Wledig Cymru	Mae gwefan Arsyllfa Wledig Cymru yn cynnwys gwaith ymchwil sydd yn berthnasol i Strategaeth Datblygu Lleol Sir y Fflint, gan gynnwys; <ul style="list-style-type: none">• Arolygon Gwasanaethau Gwledig, Busnesau ac Aelwydydd ar gyfer 2013• Dadansoddiad o Effaith Sosio-	Yn nhermau pob un o'r amcanion penodol; <ul style="list-style-type: none">• AP1 – Mae data ar fusnesau twristiaeth ar gael yn yr Arolwg Busnesau Gwledig, a cheir mwy o wybodaeth ar batrymau cyflogaeth yn yr Arolygon Aelwydydd• AP2 – Mae'r Arolwg Busnesau Gwledig yn cynnig amrediad eang o ddata gwaelodlin a fyddai'n ddefnyddiol ar gyfer prosiectau a ariennir o dan yr amcan hwn, gan gynnwys faint sy'n gofyn am gymorth busnes a chysylltiadau

	<p>economaidd Diwygiadau PAC ar Gymru Wledig</p> <ul style="list-style-type: none"> Trosglwyddo Gwybodaeth ac Arloesi <p>Mae'r data ar gael yn gyffredinol ar gyfer Cymru gyfan, ond mewn rhai achosion ceir dadansoddiad ar lefel Awdurdodau Lleol.</p>	<p>band eang.</p> <ul style="list-style-type: none"> AP3 – Mae'r Arolwg Gwasanaethau Gwledig yn cynnwys data gwaelodlin ar adwerthu, gofal iechyd, addysg, gofal plant, mynediad at wybodaeth a lles, cyfleusterau hamdden, cydlyniad cymunedol, trafndiaeth ac ailgylchu yng nghyd-destun cefn gwlad Cymru. AP4 – Ceir adran yn yr Arolwg Aelwydydd Gwledig sy'n ymwneud â chanfyddiadau o newid yn yr amgylchedd naturiol, ymwybyddiaeth o fentrau polisi perthnasol a phryderon amgylcheddol ehangach. AP5 – Mae'r Arolwg Busnesau Gwledig yn darparu data gwaelodlin ar y defnydd o TGCh gan fusnesau a fyddai'n ddefnyddiol yng nghyd-destun unrhyw ymyriadau perthnasol ar gyfer busnesau bach a chanolig.
<p>InfoBase Sir y Fflint</p>	<p>Mae InfoBase Sir y Fflint yn system gwybodaeth ar y we a gaiff ei westeia gan Uned Data Llywodraeth Leol ac mae'n rhoi gwybodaeth benodol ar lefel Wardiau, ac Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Is, Sir y Fflint.</p>	<p>Mae'r wefan hon yn cynnwys data a fydd yn ddefnyddiol ar draws nifer o thema'r Strategaeth, gan gynnwys;</p> <ul style="list-style-type: none"> Economi a chyflogaeth – mae'r data sydd ar gael yn cynnwys busnesau yn ôl diwydiant a maint, gweithgaredd economaidd cyffredinol, cyflogaeth yn ôl diwydiant, cyfanswm y rheini sy'n hawlio lwfans ceisio gwaith bob mis. Bydd hyn y ddefnyddiol i fonitro ymyriadau o dan AP2. Trafnidiaeth a mynediad – mae'r data sydd ar gael yn cynnwys maint traffig, faint o geir neu faniau sydd ar gael, amser teithio ar gyfartaledd, teithio ar docynnau mantais. Bydd hyn yn ddefnyddiol i fonitro ymyriadau trafndiaeth gyhoeddus o dan AP3. Amgylchedd – mae'r data sydd ar gael yn cynnwys faint o ynni a ddefnyddir gan gartrefi. Bydd hyn yn ddefnyddiol i fonitro ymyriadau o dan AP4. <p>Hamdden, diwylliant, twristiaeth a</p>

		Hamdden – mae'r data sydd ar gael yn cynnwys holl ddangosyddion STEAM, gwariant yn ôl sector, refeniw yn ôl categori'r ymwelydd, sectorau lle cefnogir cyflogaeth. Bydd hyn y ddefnyddiol i fonitro ymyriadau o dan AP1.
Llywodraeth Cymru – StatsCymru	Mae Llywodraeth Cymru yn rhyddhau data ystadegol yn rheolaidd ar ei gwefan StatsCymru. Mae'r data yn berthnasol yng nghyd-destun Strategaeth Datblygu Lleol Sir y Fflint.	<p>Mae'r wefan hon yn cynnwys data ar gyfer amrediad eang iawn o feysydd, a gellir eu hidlo yn ôl ardal Awdurdod Lleol. Mae'r pynciau yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ystadegau amaethyddiaeth a materion gwledig • Ystadegau busnes, economi a'r farchnad lafur • Yr amgylchedd a chefn gwlad • Poblogaeth ac Ymfudo • Twristiaeth • Yr iaith Gymraeg <p>Hefyd, mae Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (WIMD) ar gael a fydd yn ddefnyddiol i fesur effaith gyffredinol yr arian ar ardal wledig Sir y Fflint.</p> <p>Bydd hon yn ffynhonnell ddata werthfawr a fydd yn berthnasol i nifer o gamau gweithredu ar draws pum thema LEADER.</p>
Arolwg Twristiaeth 'the Great British Tourism Survey'	Arolwg defnyddwyr yw hwn sy'n mesur tueddiadau a phatrymu ymwelwyr Prydeinig o fewn y Deyrnas Unedig. Gellir dadansoddi'r data ar lefel Awdurdodau Lleol, rhanbarthau a threfi.	Bydd y data yn ddefnyddiol i fesur effaith unrhyw ymyriadau yn y sir ar sail twristiaeth, o dan AP1. Gall y data hefyd fod yn ddefnyddiol ar gyfer camau gweithredu perthnasol o dan AP5 a gynlluniwyd i annog ymwelwyr i aros am gyfnodau hwy yn ardal wledig Sir y Fflint. Mae gwybodaeth ar gael ynglŷn â phwrpas ymweliadau, llety a ddefnyddiwyd, o ble y daw'r ymwelwyr ac ar ba adeg o'r flwyddyn y byddant yn dod.
Y Swyddfa Ystadegau Gwladol	Mae'r safle hwn yn cynnwys cysylltiadau ag adroddiadau a setiau data ar amryw o bynciau, gan gynnwys yr Arolwg Busnes blynyddol. Mae'r data ar gael yn aml ar lefel	Mae data'r Arolwg Busnes yn olrhain newidiadau yn y Gwerth Ychwanegol Gros ar draws gwahanol sectorau a bydd yn ddefnyddiol ar gyfer prosiectau o dan AP2. Fodd bynnag, fel yn achos StatsCymru, mae data ar gael a allai fod yn ddefnyddiol fel gwaelodlin ar gyfer camau gweithredu ar draws y pum

	ranbarthol, ac ar gyfer Cymru gyfan.	thema LEADER a amlinellir yn y Strategaeth hon.
Arolwg Busnes Fferm yng Nghymru	Mae'r arolwg blynyddol hwn yn cynnwys data ffisegol ac ariannol sampl gynrychioliadol o 600 fferm yng Nghymru. Cynhelir yr arolwg gan Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig ym Mhrifysgol Aberystwyth ar ran Llywodraeth Cymru.	Mae data ar gael ar allbynnau, mewnbynnau ac incwm; defnydd tir; cyfalaf tenantiaid; dangosyddion perfformiad, megis maint y busnes ar gyfartaledd a'r nifer safonol o ddyinion sydd ar gael bob diwrnod; amrywiol fesurau incwm, gan gynnwys incwm fferm net; nifer y da byw; a dyledion ac asedau'r fferm yn ôl deiliadaeth. Byddai'r data hwn yn ddefnyddiol i fesur effaith unrhyw ymyriadau ar ffermydd, yn enwedig prosiectau twristiaeth a ariennir o dan AP1 a phrosiectau sy'n seiliedig ar fusnesau a ariennir o dan AP2.

Amserlen y Gwerthusiad

Mae'r Strategaeth yn nodi'r angen am gynnal gwerthusiad ar gamau allweddol. Y cyntaf fydd Gwerthusiad Ffurfiannol a gynhelir yn ystod gweithrediadau a'r llall fydd Gwerthusiad Crynodol a gynhelir ar ddiwedd y gweithrediadau. Bydd y Gwerthusiad Ffurfiannol yn cynnwys (i) cynnal cyfweiliadau a grwpiau ffocws gyda rhanddeiliad (ii) astudiaeth achos ar y prosiectau peilot a gwblhawyd a (iii) gwerthusiad annibynnol canol tymor a gaffaelwyd yn allanol. Bydd y gwerthusiad Crynodol yn cynnwys gwerthusiad annibynnol ar ddiwedd y rhaglen a gaffaelwyd yn annibynnol. Mae'r tair Strategaeth Datblygu Lleol ar gyfer Sir y Fflint, Sir Ddinbych a Wrecsam wedi nodi ffordd o arbed costau drwy gaffael gwerthusiadau allanol fel un darn o waith. Er y bydd gan bob Strategaeth ei elfen annibynnol yn y Gwerthusiad, caiff yr ymarferiad ei gyfuno gan sicrhau gwerth am arian o bosibl. Mae'r amserlen ar gyfer cyflawni'r gwaith hwn wedi'i nodi isod (fodd bynnag, gall amseroedd a gwerthusiadau allanol newid yn sgil Brexit ac ansicrwydd ynglŷn â'r dyddiad y daw'r rhaglen i ben):

	Dyddiad Dechrau	Dyddiad Cwblhau	Mewnol neu Allanol
Gwerthusiad Ffurfiannol			
Cyfweiliadau a Grwpiau Ffocws gyda Rhanddeiliaid	Mehfin 2017	Rhagfyr 2021	Mewnol
Deunydd Astudiaethau Achos	Mehfin 2017	Rhagfyr 2021	Mewnol
Gwerthusiad Canol Tymor	Medi 2018	Rhagfyr 2018	Allanol
Gwerthusiad Crynodol			
Gwerthusiad	Medi 2021	Tachwedd 2021	Allanol

Allanol Diwedd y Rhaglen				
--------------------------	--	--	--	--

ADRAN 7 – ADDASRWYDD BUDDSODDIAD

Disgrifiad	Eglurwch yr angen a'r galw am y Grŵp Gweithredu Lleol a'r camau gweithredu a nodir yn y Strategaeth Datblygu Lleol a pha un a yw'r galw hwn eisoes yn cael ei fodloni trwy ddarpariaeth bresennol. Eglurwch sut y bydd y Grŵp Gweithredu Lleol yn gallu cyflawni'r gweithgarwch arfaethedig yn llwyddiannus.
Yn gysylltiedig ag	Adrannau 3.2 a 3.3 Canllawiau'r Strategaeth Datblygu Lleol, Mehefin 2014

7.1 Disgrifiad o'r broses o gynnwys y gymuned wrth ddatblygu'r Strategaeth

(1,000 gair ynghyd â rhestr o'r grwpiau a sefydliadau yr ymgynghorir â hwy)

Y Cynllun Cyfathrebu

Ymgynghori yn ystod cam cyllunio'r strategaeth:

Wrth baratoi'r strategaeth hon, fe wnaeth Cadwyn Clwyd, gyda chymorth ymgynghorwyr, gynnal proses ymgynghori gynhwysfawr. Mae'r broses ymgynghori wedi cynnwys y gweithgareddau a ganlyn:

- Cynhaliwyd trafodaethau parhaus a chyfarfodydd dwyochrog rhwng Cadwyn Clwyd a'r prif rhanddeiliaid er Ionawr 2014.
- Lansio ymgynghoriad arlein a ddosbarthwyd i'r prif randdeiliaid ar gronfeydd data Cadwyn Clwyd, Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Gwirfoddol Lleol Sir y Fflint (CGLISFf). Lansiodd yr ymgynghoriad arlein ar 29 Gorffennaf 2014. Derbyniwyd 40 ymateb.
- Cynhaliwyd dau weithdy ymgynghori cyhoeddus yn Sir y Fflint: sesiwn dydd ar 22 Awst a sesiwn gyda'r nos ar 20 Awst 2014. Anfonwyd gwahoddiadau at enwau ar gronfeydd data Cadwyn Clwyd, Cyngor Sir y Fflint a CGLISFf. Hefyd, hysbysebwyd y digwyddiadau ymgynghori cyhoeddus yn y wasg yn lleol ac yn rhanbarthol a denwyd sylw cenedlaethol ar y rhyngwyd.
- Cynhaliwyd gweithdy ymgynghori gydag aelodau a swyddogion Cyngor Sir y Fflint ar 3 Medi 2014.
- Daeth cyfanswm o 34 o bobl i'r gwahanol sesiynau gweithdai ymgynghori.
- Cynhaliwyd nifer o gyfweiliadau ymgynghori dwyochrog gydag unigolion nad oeddynt yn gallu dod i'r gweithdai ymgynghori ond a oedd yn dymuno cymryd rhan.
- Roeddem yn bresennol yn sioe amaethyddol Dinbych a Fflint ar 21 Awst 2014 a dosbarthwyd fersiynau papur o'r ymgynghoriad arlein.

Os oes angen, gellir darparu'r dystiolaeth ategol a ganlyn:

- Rhestr lawn o bawb a ddaeth i'r gweithdai ymgynghori.
- Dadansoddiad mwy manwl o gategoriâu /sectorau'r bobl a ymatebodd i'r

ymgyngoriad arlein.

- Rhaglenni anodedig a sleidiau cyflwyniadau PowerPoint y gweithdai ymgynghori.
- Nodiadau (a ffotograffau cysylltiedig) y gweithdai ymgynghori yn nodi'r pwyntiau a drafodwyd.

Yn ogystal, wrth fynd ati i lunio'r Strategaeth, cymerodd Cadwyn Clwyd y cyfle i gysylltu â rhanddeiliaid yr ymgynghorwyd fel rhan o Strategaeth Dwristiaeth yr AHNE.

Pwyslais y drafodaeth ymgynghorol:

Roedd pwyslais y gwaith ymgynghorol a gynhaliwyd wrth lunio'r strategaeth hon fel a ganlyn:

- Cyfleu beth yw pwrpas LEADER, faint o arian sydd ar gael i'w fuddsoddi, ble y gellir ei fuddsoddi ac mewn beth y gellir buddsoddi (h.y. pum thema rhaglen LEADER).
- Casglu tystiolaeth a barn am y sefyllfa bresennol yn ardal wledig Sir y Fflint, gan ganolbwyntio'n benodol ar Gryfderau, Gwendidau, Cyfleoedd a Bygythiadau ac archwilio'r cyfiawnhad a'r rhesymeg dros y safbwyntiau a gyflwynwyd.
- Casglu barn a syniadau am y math o gamau gweithredu y gellid eu cefnogi ac y gallai LEADER fuddsoddi ynddynt.
- Casglu tystiolaeth a barn am sut y bydd y cyfleoedd datblygu a'r camau gweithredu arfaethedig a nodwyd yn cysylltu â pholisïau a strategaethau lleol (h.y. Sir y Fflint), is-ranbarthol (h.y. Gogledd Cymru), cenedlaethol (h.y. Cymru) a'r Undeb Ewropeaidd, a sut y gallant fod o gymorth i'w cyflenwi.

Yn ystod y broses ymgynghorol, rhoddwyd llawer o bwyslais ar flaenoriaethu'r anghenion datblygu a'r cyfleoedd a'r mathau o gamau gweithredu y gellid eu cefnogi. Heriwyd y rheini a gymerodd ran yn y broses i feddwl yn ofalus a nodi pa anghenion datblygu a chyfleoedd oedd bwysicaf a pha gamau gweithredu posibl a ariennir gan LEADER oedd yn hanfodol o'u cymharu ag eraill y gellid eu disgrifio yn rhai dymunol ond yn llai pwysig o safbwynt strategol. Roedd hyn yn rhan allweddol o'r broses i ddatblygu hierarchaeth yr amcanion ar gyfer ardal wledig Sir y Fflint.

Sut y defnyddiwyd deunydd yr ymgynghoriad /ei gynnwys yng nghynllun y strategaeth

Yn dilyn y cyfnod ymgynghorol (a amlinellwyd uchod) lluniwyd nodiadau manwl ar bob un o'r gweithdai ymgynghori a dadansoddiwyd yr ymatebion i'r ymgynghoriad arlein a phapur gan ddefnyddio meddalwedd Arolwg SNAP.

Yna syntheseiddiwyd y deunydd a gasglwyd ac fe'i defnyddiwyd fel sail ar gyfer y dadansoddiad SWOT, yn Adran 3.1 y Strategaeth hon a'r Tabl Rhesymeg Ymyrryd ar gyfer ardal wledig Sir y Fflint.

Rhannu gwybodaeth, cyfathrebu ac ymgysylltu wrth gyflenwi

Bydd Cadwyn Clwyd yn hwyluso ac yn cefnogi gwaith y GGLI i ymgysylltu â chyfathrebu yn ystod y cyfnod gweithredu. Bydd hyn yn cynnwys:

- Datblygu gwefan Cadwyn Clwyd ymhellach a'i diweddarau'n gyson â hysbysiadau, straeon newyddion, erthyglau a deunyddiau astudiaethau achos.
- Cynhyrchu a dosbarthu e-gylchlythyr Cadwyn Clwyd yn rheolaidd.
- Paratoi a lledaenu deunydd astudiaethau achos yn hyrwyddo gwaith LEADER a'r canlyniadau cadarnhaol a gafwyd.
- Hwyluso cyfarfodydd a chynadleddau i ledaenu astudiaethau dichonoldeb, adroddiadau ymchwil a chyhoeddiadau ynghyd â datganiadau rheolaidd i'r wasg.

7.2 Dadansoddiad SWOT i ddangos anghenion datblygu a photensial yr ardal arfaethedig

(Dim cyfyngiad o ran nifer y geiriau – ar ffurf tabl)

Paratowyd y dadansoddiad SWOT a ganlyn ar sail ymgynghori gyda rhanddeiliaid yn ardal wledig Sir Ddinbych a dadansoddiad o ddogfennau polisi, strategaeth ac ymchwil perthnasol.

Grwpwyd y deunydd yn ôl pum thema LEADER.

Thema 1 – Ychwanegu Gwerth i Hunaniaeth Leol ac Adnoddau Naturiol a Diwylliannol

Cryfderau	Gwendidau
Mae'r amgylchedd naturiol a hanesyddol, gan gynnwys man cychwyn Llwybr Arfordir Cymru, mynyddoedd, henebion a thirwedd hardd ⁶² yn asedau allweddol i ardal wledig Sir y Fflint.	Canfyddiad fod gan Sir y Fflint ddelwedd 'henffasiwn' o hyd sy'n gysylltiedig â diwydiant trwm. ⁶⁶
Mae gan Sir y Fflint nifer o asedau diwylliannol pwysig, gan gynnwys Clwyd Theatr Cymru a Llyfrgell Gladstone. ⁶³	Mae canol trefi ardal wledig Sir y Fflint yn dioddef oherwydd 'gwahanol lefelau o ddirywiad'. ⁶⁷
	Mae twristiaid yn tueddu i 'fynd drwy' Sir y Fflint heb aros, wrth iddynt deithio i gyrchfannau eiconig eraill (e.e. Eryri). ⁶⁸

⁶² Tystiolaeth: 'Nodweddir yr ardal gan bentrefi tlws ac aneddiadau amaethyddol sy'n creu tirwedd o safon a cheir hefyd nodweddion naturiol megis Bryniau Clwyd, Aber afon Dyfrdwy a Mynydd Helygain'. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 20.

⁶³ Tystiolaeth: 'Mae gan Sir y Fflint nifer o gryfderau fel cyrchfan – gan gynnwys tirwedd o safon, treftadaeth a diwylliant cyfoethog (yn enwedig Clwyd Theatr Cymru yn yr Wyddgrug)'. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 22.

<p>Twristiaeth a gwerth yr economi ymwelwyr yw rhai o brif gryfderau ardal wledig Sir y Fflint.⁶⁴</p> <p>Cynhelir digwyddiadau sydd wedi hen sefydlu yn ardal wledig Sir y Fflint (e.e. Gŵyl Fwyd yr Wyddgrug a Gŵyl y Fflint). Mae'r gymuned a busnesau lleol yn cymryd rhan yn y digwyddiadau hyn ac maent yn denu ymwelwyr i ardal wledig Sir y Fflint.⁶⁵</p>	
<p>Cyfleoedd</p> <p>Mabwysiadu dull mwy cydlynol, traws-sirol i farchnatu twristiaeth, yn benodol mewn perthynas ag AHNE Bryniau Clwyd. Byddai hyn yn arwain at gwell enillion yn sgil buddsoddiad ac yn codi proffil yr ased allweddol hwn drwy arwain at fwy o ymwelwyr a gwariant yn ardal wledig.⁶⁹</p> <p>Gwella sgiliau pobl yn y cymunedau gwledig i fanteisio i'r eithaf ar asedau naturiol a diwylliannol ardal wledig Sir y Fflint.⁷⁰</p> <p>Adeiladu a chyflawni'r blaenoriaethau a nodwyd yng nghynlluniau tref ac ardal a gomisiynwyd o dan Raglen CDG 2007-</p>	<p>Bygythiadau</p> <p>Diffyg hunaniaeth gref, gydlynol ar gyfer ardal wledig Sir y Fflint – dywedodd rhai o'r bobl yr ymgynghorwyd â hwy yn ystod yr ymgynghoriad eu bod yn teimlo bod yr ardal yng 'nghysgod' Caer.⁷²</p> <p>Gallai dileu Partneriaeth Twristiaeth Gogledd Cymru a lleihad yng nghapasiti twristiaeth Sir y Fflint arwain at lai o bwyslais ar hyrwyddo is-ranbarthol.⁷³</p>

⁶⁶ Ffynhonnell: 'Delwedd henffasiwn fel ardal sy'n dibynnu'n llwyr ar ddiwydiannau trwm yn unig'. Nodir fel cyfyngiad yn Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 9.

⁶⁷ Tystiolaeth: 'Canol trefi'n dirywio i wahanol raddau'. Nodir fel cyfyngiad yn Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 9.

⁶⁸ Tystiolaeth: 'Yn gyffredinol, nid oes atyniadau gwirioneddol eiconig yn Sir y Fflint'. Ffynhonnell: Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint (2013) Tudalen 5.

⁶⁴ Amcangyfrifir bod y sector twristiaeth yn cefnogi 3,138 o swyddi yn uniongyrchol yn Sir y Fflint. Amcangyfrifir y cynhyrchir £200m yn flynyddol gan 3.5m o ymwelwyr sy'n aros a 2.4m o ymwelwyr dydd. Ffynhonnell: STEAM 2011.

⁶⁵ Tystiolaeth: Roedd Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes: Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio (2011) yn pwysleisio rôl bwysig digwyddiadau er mwyn 'rhoi hwb i'r economi leol'. Tudalen 7.

⁶⁹ Tystiolaeth: Amcan cyntaf Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint yw: 'Cydlynol a gwella'r wybodaeth sydd ar gael i ymwelwyr' (Tudalen 4) ac Amcan 1 Strategaeth AHNE Bryniau Clwyd yw 'codi ymwybyddiaeth o Fryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a'r cyfan sydd gan yr ardal i'w gynnig i ymwelwyr, gan eu hannog i aros yn hirach ac yn amlach drwy'r flwyddyn' (Tudalen 30).

⁷⁰ Tystiolaeth: Mae Strategaeth Adfywio Sir y Fflint yn pwysleisio'r angen i 'wella sgiliau'r gweithlu gwledig'. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020). Tudalen 21.

⁷² Cyfeiriodd Strategaeth Adfywio Sir y Fflint at hyn fel 'bygythiad': 'Cynnydd yn nifer y gweithwyr sy'n teithio mewn car gan fod tai rhatach yn Sir y Fflint nag yn y canolfannau gwaith yng ngorllewin Sir Gaer a Chaer'. Tudalen 9.

2013.⁷¹

Thema 2 – Hwyluso datblygiad cyn-fasnachol, partneriaethau busnes a chadwyni cyflenwi byr

Cryfderau <p>Mae lleoliad ardal wledig Sir y Fflint, yn agos at gytrefi dinesig mawr a'i rôl swyddogaethol fel rhan o economi is-ranbarthol ehangach yng ngogledd Cymru⁷⁴ yn gryfder allweddol.</p> <p>Sylfaen gweithgynhyrchu gref, Parth Menter Glannau Dyfrdwy a chryfderau penodol yn sectorau uwch awyrofod, fferyllol a pheirianeg ceir.⁷⁵</p> <p>Mae Coleg Cambria hefyd yn gyflogwr pwysig yn lleol ond mae'n gryfder hefyd oherwydd ei fod yn arfogi pobl ifanc â sgiliau allweddol i fodloni anghenion cyflogwyr lleol.⁷⁶</p>	Gwendidau <p>Nid oes cysylltiad rhwng ardal wledig a diwydiannol Sir y Fflint ac oherwydd nodweddion sosio-economaidd gwahanol y ddwy ardal nid yw'r sir yn teimlo mor unedig ag y gallai. Mae pocedi o dlodi ac amddifadedd yn ardal wledig Sir y Fflint weithiau 'ynghudd'.⁷⁷</p> <p>Mae economi Sir y Fflint yn or-ddibynnol o bosibl ar nifer bach o gyflogwyr mawr iawn.⁷⁸</p> <p>Nid yw 'llais' grwpiau busnes, yn enwedig y rheini sy'n cynrychioli busnesau bach a microfusnesau yn cael ei glywed yn dda iawn yn ardal wledig Sir y Fflint⁷⁹.</p>
Cyfleoedd	Bygythiadau

⁷³ Tystiolaeth: Barn a fynegwyd gan randdeiliad yn ystod y gweithdai ymgynghori cyhoeddus.

⁷¹ Tystiolaeth: Canfu gwerthusiad o Brosiectau Echel 3 ac Echel 4 y CDG yn Sir y Fflint fod 'Amryw o astudiaethau dichonoldeb a phrif gynlluniau ardal a chanol tref a gomisiynwyd gan ddefnyddio arian y CDG wedi cynnig 'glasbrintiau' clir er mwyn cyfeirio buddsoddiad yn y dyfodol. Mae'r prif astudiaethau a gomisiynwyd gan y CDG yn cynnwys Astudiaeth Ddichonoldeb Ymdeimlad o Le ar gyfer yr Wyddgrug a Phrif Gynllun ar gyfer Talacre a Gronant'. Ffynhonnell: Gwerthusiad o'r CDG yn Sir y Fflint. Adroddiad Terfynol. Hydref 2013. Old Bell 3 Cyf. Tudalen 65.

⁷⁴ Tystiolaeth: 'Lleoliad da i wasanaethu marchnadoedd y DU, gyda mynediad ardderchog i'r rhwydwaith priffyrdd a rheilffyrdd cenedlaethol. Rhan o is-ranbarth ddynamig (gorllewin Swydd Gaer a gogledd-ddwyrain Cymru)'. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 9.

⁷⁵ Tystiolaeth: 'Mae Sir y Fflint yn gryf iawn ym maes gweithgynhyrchu yn enwedig yn sectorau uwch awyrofod, fferyllol a pheirianeg ceir'. Ffynhonnell: Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes: Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio (2011). Tudalen 4.

⁷⁶ Tystiolaeth: Pwysleisiodd Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) pa mor bwysig oedd hi i fusnesau a'r Coleg Addysg Bellach (Coleg Glannau Dyfrdwy fel y'i gelwid ar y pryd cyn uno i greu Coleg Cambria) weithio mewn partneriaeth gan gynnwys 'gwella apêl hunangyflogaeth'. Tudalen 13.

⁷⁷ Tystiolaeth: 'Yn yr ardaloedd gwledig, mae amddifadedd yn dueddol o grynhoi mewn pocedi ynysig ac oherwydd y canfyddiad bod bywyd yng nghefn gwlad yn fywyd braf, delfrydol, gall yr amddifadedd fod ynghudd'. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 20.

⁷⁸ Tystiolaeth: Mae Strategaeth Adfywio Sir y Fflint yn tynnu sylw at 'Airbus UK, Toyota, Corus, UPM Kymmene, Warwick International a Convatec' fel cwmnïau rhyngwladol allweddol sy'n cyflogi pobl yn y sir. Tudalen 37.

⁷⁹ Tystiolaeth: 'Er bod y sir wedi llwyddo i ddenu cyflogwyr mawr, nid yw wedi llwyddo i ddatblygu busnesau bach lleol. Mae 2685 o fusnesau yn Sir y Fflint sy'n cyflogi rhwng 2 a 49 o bobl, ac mae'n bosibl i'r rhain dyfu yn y dyfodol. Mae'n bwysig bod anghenion y grŵp hwn yn cael eu diwallu, o ran sgiliau, cymorth busnes, adeiladau a chaffael'. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 13.

<p>Adeiladu ar gryfderau presennol megis Wythnos Fusnes Sir y Fflint ac annog mwy o bobl i ddechrau busnesau a gweithredu fel entrepreneuriaid yn ardal wledig Sir y Fflint.⁸⁰</p>	<p>Mae cymeriad unigryw, llewyrch a hyfywedd trefi Sir y Fflint o dan fgygythiad yn y dyfodol oherwydd effeithiau posibl agor archfarchnadoedd mawr yn lleol.⁸⁴</p>
<p>Gwella cydweithio rhwng busnesau lleol yn ardal wledig Sir y Fflint – gweithredu mwy fel ‘tîm’ i hyrwyddo’r sir, yn enwedig i ymwelwyr.⁸¹</p>	<p>Bwlch rhwng y sgiliau sydd eu hangen gan gyflogwyr a’r sgiliau sydd gan y rheini sy’n ymgeisio am swyddi yn ardal wledig Sir y Fflint.⁸⁵</p>
<p>Mae Parth Menter Glannau Dyfrdwy yn cynnig amgylchedd cefnogol i fusnesau newydd a’r rheini sydd eisoes yn bodoli (e.e. trwy’r arian cyhoeddus sydd ar gael a chysylltiad band eang cyflym iawn).⁸²</p>	
<p>Adeiladu ar lwyddiant Gŵyl Fwyd yr Wyddgrug a datblygu’r sector bwyd a diod ymhellach yn ardal wledig Sir y Fflint.⁸³</p>	
<p>Datblygiad posibl maes awyr Penarlâg at ddefnydd masnachol ehangach ac fel maes awyr i deithwyr.</p>	

⁸⁰ Tystiolaeth: ‘Mae Wythnos Fusnes Sir y Fflint, a gynhaliwyd am y tro cyntaf yn 2007, wedi datblygu yn ddigwyddiad pwysig ar gyfer rhwydweithio yn y sector busnes gan ddenu 1,600 o gyfranwyr a 90 o noddwyr yn 2009’. Ffynhonnell: Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes: Adolygiad o’r Strategaeth Adfywio (2011). Tudalen 4.

⁸¹ Tystiolaeth: Mae Strategaeth Dwristiaeth a Chynllun Gweithredu AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy (2015-2020) yn amlinellu’r angen am ‘greu model effeithiol i sicrhau dull gweithredu cydlynol wrth reoli cyrchfannau’. Tudalen 22. Hefyd: ‘Ym maes rheoli cyrchfan, bydd angen i’r dull gweithredu gynnwys camau i gefnogi busnesau sy’n ymwneud yn uniongyrchol ag ymwelwyr er mwyn codi eu safonau a gweithio gyda’n gilydd i ddatblygu dulliau newydd i farchnata’r Sir a darparu cynnyrch newydd i gwsmeriaid’. Cynllun Rheoli Cyrchfan Sir y Fflint (2013). Tudalen 9.

⁸² Tystiolaeth: ‘Parth Menter Glannau Dyfrdwy yn Sir y Fflint, Gogledd Cymru, yw un o’r ardaloedd gweithgynhyrchu mwyaf modern, sgiliau uchel yn y DU. Yr uchelgais yw diogelu a pharhau â’r broses weddnewid gan sicrhau y caiff Glannau Dyfrdwy ei gydnabod fel canolfan ar gyfer gweithgynhyrchu a thechnoleg uwch ar raddfa fyd-eang’. Ffynhonnell: Busnes Cymru.

⁸³ ‘Mae gan Sir y Fflint nifer o gynhyrchwyr bwyd o safon a sector bwyd-amaeth sy’n tyfu’. Ffynhonnell: Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes: Adolygiad o’r Strategaeth Adfywio (2011). Tudalen 9

⁸⁴ Tystiolaeth: Dywed Cynllun Datblygu Unedol Sir y Fflint (2000-2015) fod ‘bywiogrwydd a hyfywedd canol llawer o drefi dan bwysau sylweddol ar hyn o bryd. Ni ddylai gallu canolfannau presennol i barhau i wasanaethu buddiannau’r gymuned gyfan yn y tymor hir gael ei danseilio gan ddatblygiadau manwerthu newydd mewn mannau eraill. Er hynny, mae tystiolaeth gynyddol bellach sy’n dangos bod canolfannau siopa mwy o faint y tu allan i drefi, sy’n dibynnu’n bennaf ar geir i’w cyrraedd, yn cael effaith niweidiol ar ganolfannau siopa traddodiadol. O ganlyniad, mae siopau wedi cau ac mae cyflwr adeiladau a strydoedd wedi dirywio yn dilyn hyn’. Para 12.2. Ffynhonnell: <http://www.cartogold.co.uk/flintshire/text/welsh/12.htm>

⁸⁵ Mae ‘39% o gwmnïau yn Sir y Fflint yn credu bod bwlch sylweddol rhwng y sgiliau generig sydd eu hangen ar fusnesau a’r sgiliau sydd gan ymgeiswyr’. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 26.

Thema 3 – Archwilio ffyrdd newydd o ddarparu gwasanaethau lleol anstatudol

<p>Cryfderau</p> <p>Mae gan ardal wledig Sir y Fflint sylfaen gref o wirfoddolwyr ac, yn gyffredinol, mae llawer o ymwneud â digwyddiadau a gweithgareddau cymunedol lleol.⁸⁶</p>	<p>Gwendidau</p> <p>Mae trafndiaeth gyhoeddus gwael (heb ei hintegreiddio'n dda iawn) yn golygu ei bod yn anodd cysylltu ag ardaloedd diwydiannol a threfol mwy – yn enwedig er mwyn teithio i'r gwaith.⁸⁷</p>
<p>Cyfleoedd</p> <p>Gwella cysylltiadau trafndiaeth i'r cymunedau gwledig, yn enwedig darparu trafndiaeth gynaliadwy sy'n hwyluso mynediad at wasanaethau a symudiad pobl i gael gwaith a chyfleodd hyfforddi.⁸⁸</p> <p>Adfywio ac ailgomisiynu adeiladau gwag, sydd weithiau wedi mynd â'u pen iddynt, mewn ardaloedd gwledig a'u troi'n 'ganolbwyntiau' cymunedol yn darparu mynediad at wasanaethau sylfaenol a gwella cydlynadwy cymunedol.⁸⁹</p> <p>Creu mentrau cymdeithasol newydd a chefnogi twf y rheini sydd eisoes yn bodoli er mwyn helpu i gyflenwi gwasanaethau gwledig pwysig yn Sir y Fflint.⁹⁰</p> <p>Ymgysylltu â phobl hŷn a'u cynnwys mewn gwaith gwirfoddol er mwyn helpu i gyflenwi gwasanaethau pwysig, lleihau</p>	<p>Bygythiadau</p> <p>Ystyrir bod yr ansicrwydd yn sgil cynigion posibl i ad-drefnu llywodraeth leol yn fygythiad o ran cynllunio gwasanaethau a chynaliadwyedd gwasanaethau sylfaenol pwysig y gymunedau gwledig yn Sir y Fflint.⁹²</p> <p>Bod mesurau darbodus parhaus yn arwain at ddileu neu ganoli gwasanaethau gwledig pwysig.⁹³</p> <p>Mae poblogaeth sy'n heneiddio yn rhoi pwysau cynyddol ar rai gwasanaethau cyhoeddus yn Sir y Fflint.⁹⁴</p>

⁸⁶ Tystiolaeth: Mae Cynllun Lles Sir y Fflint. Cynllun Integredig Sengl i Sir y Fflint (2013-2017) yn amlinellu pwysigrwydd 'diogelu a hyrwyddo lles gwirfoddolwyr a chymunedau'. (Tudalen 19).

⁸⁷ Tystiolaeth: Mae Strategaeth Adfywio Sir y Fflint yn nodi bod yr angen 'i wella cysylltiadau trafndiaeth i gymunedau gwledig, yn enwedig darpariaeth drafndiaeth gynaliadwy' yn flaenoriaeth. Tudalen 21.

⁸⁸ Tystiolaeth: 'Gwella cysylltiadau trafndiaeth i gymunedau gwledig, yn enwedig atebion trafndiaeth gynaliadwy'. Ffynhonnell: Strategaeth Adfywio Sir y Fflint (2009-2020) Tudalen 21.

⁸⁹ Tystiolaeth: 'Hwyluso'r gwaith o ddatblygu a gwella cyfleusterau a gwasanaethau pentrefi, megis adeiladau cymunedol, capasiti TGCh a'r cynllun 'Pub in the Hub/Y Dafarn yw'r Galon'. Hefyd, datblygu mentrau trafndiaeth gymunedol gynaliadwy o amgylch y prif bentrefi a threfi canolog'. Ffynhonnell: Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes: Adolygiad o'r Strategaeth Adfywio (2011). Tudalen 9.

⁹⁰ Tystiolaeth: Mae Strategaeth Adfywio Economaidd Sir y Fflint yn gosod nod i 'gefnogi datblygu mentrau cymdeithasol fel atebion i ddarparu gwasanaethau gwledig'. Tudalen 21.

unigrwydd a helpu pobl hŷn i 'heneiddio'n dda'⁹¹.

Thema 4 – Ynni Adnewyddadwy ar Lefel Gymunedol

Cryfderau Mae topograffeg ac amodau tirwedd ardal wledig Sir y Fflint yn addas ar gyfer cynhyrchu pŵer adnewyddadwy. ⁹⁵	Gwendidau Cyfyngiadau (e.e. costau uchel) cysylltu cynlluniau cynhyrchu pŵer adnewyddadwy micro â'r Grid Cenedlaethol. Gall hyn gael effaith negyddol ar hyfywedd cynlluniau micro ac phryderon hefyd y bydd ceblau ar y tir yn cael effaith negyddol ar y dirwedd naturiol. ⁹⁶
Cyfleoedd Cryfhau sail ynni adnewyddadwy yn ardal wledig Sir y Fflint (trwy gynhyrchu micro a chynlluniau peilot ynni adnewyddadwy mewn cymunedau gwledig) er mwyn gwrthbwysu'r defnydd o adnoddau prin a lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr. ⁹⁷	Bygythiadau Effaith (negyddol) posibl tyrbinau gwynt ar dirwedd ardal wledig Sir y Fflint. ⁹⁸

Thema 5 – Datblygu Technoleg Ddigidol

⁹² Tystiolaeth: Mae Adroddiad Comisiwn Williams yn argymhell y dylai Cynghorau Sir y Fflint a Wrecsam uno. Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus. Adroddiad Llawn. Ionawr 2014. Tudalen 100.

⁹³ Tystiolaeth: 'Mae'n annorffod y bydd yn rhaid i'r Cyngor adolygu costau yr holl wasanaethau a gwneud dewisiadau anodd yn y dyfodol. Nid fydd seibiant eleni ychwaith gan fod cyllideb y flwyddyn nesaf yn debygol o fod yr un mor heriol. Drwy gydol y cyfnod hwn byddwn yn gweithio i amddiffyn gwasanaethau cyhoeddus lleol, yn enwedig addysg, gwasanaethau i bobl sy'n agored i niwed, tai a chymorth i'r economi leol, gan geisio cyflawni amcanion ein prif flaenoriaethau a nodwyd yn y Cynllun Gwella ar yr un pryd'. Datganiad gan Arweinydd Cyngor Sir y Fflint. 19 Tachwedd 2013. Ffynhonnell: www.flintshire.gov.uk

⁹⁴ Tystiolaeth: 'Wrth i gyfran y bobl hŷn gynyddu yn y boblogaeth, bydd yn gynyddol bwysig sicrhau eu bod yn "heneiddio'n dda".' Cynllun Lles Sir y Fflint. Cynllun Integredig Sengl i Sir y Fflint (2013-2017) Tudalen 49.

⁹¹ Tystiolaeth: 'Mae pobl hŷn yn aml iawn yn ddiodef oherwydd unigrwydd wrth iddynt golli ffrindiau a pherthnasau, wrth iddi fynd yn anoddach iddynt symud ac wrth i'w hincwm ostwng. Wrth i gyfran y bobl hŷn gynyddu yn y boblogaeth, bydd yn gynyddol bwysig sicrhau eu bod yn "heneiddio'n dda".' Ffynhonnell: Cynllun Lles Sir y Fflint (Cynllun Integredig Sengl). Tudalen 49.

⁹⁵ Ffynhonnell: 'Mae tyrbinau gwynt yn defnyddio symudiadau naturiol yr atmosffer i gynhyrchu trydan rhad a glân. Mae'r dull hwn o gynhyrchu trydan yn gynaliadwy ac yn darparu cyflenwad diddiwedd o ynni ar gyfer poblogaeth Sir y Fflint a'i busnesau, ac yn pen draw, er budd ei heconomi'. Ffynhonnell: Cynllun Datblygu Unedol Sir y Fflint. O dan Bolisi EWP4, Para 19.20.

⁹⁶ Tystiolaeth: Mae cost gosodiad hydro yn dibynnu'n union ar y safle ac ar faterion yn ymwneud â pheirianeg sifil a chysylltiadau â'r grid yn ogystal â'r math o dyrbin a'i faint. Ffynhonnell: Factsheet 9: Small-scale hydro for businesses. Live and Work Rural. Tudalen 2.

⁹⁷ Tystiolaeth: Mae Adran 19.2 Cynllun Datblygu Unedol Sir y Fflint yn nodi 'polisiau y bwriedir iddynt annog gwaith arbed ynni trwy gefnogi cynigion sy'n ymgorffori cynlluniau a dyluniadau rhad-ar-ynni, ac y bwriedir iddynt annog gwaith datblygu dulliau o gynhyrchu ynni adnewyddadwy'.

⁹⁸ Tystiolaeth: O dan bolisi (EWP4) mae Cynllun Datblygu Unedol Sir y Fflint yn nodi'r meini prawf y bydd yn ofynnol i dyrbeini gwynt unigol neu ffermydd gwynt eu bodloni.

<p>Cryfderau</p> <p>O’u cymharu â rhannau eraill o Gymru wledig, mae cysylltiadau band eang yn gymharol gryf yn ardal wledig Sir y Fflint ac nid oes llawer o fannau lle nad oes unrhyw gysylltiad o gwbl (‘not-spots’).⁹⁹ Fodd bynnag, roedd rhai o’r bobl a gymerodd rhan yn yr ymgynghoriad o’r farn fod cysylltiadau band eang a ffonau symudol yn parhau i fod yn wendid mewn rhannau o ardal wledig Sir y Fflint.</p>	<p>Gwendidau</p> <p>Diffyg sgiliau digidol uwch TG ymhlith pobl sy’n berchen/rhedeg microfusnesau a busnesau bach yn ardal wledig Sir y Fflint.¹⁰⁰</p>
<p>Cyfleoedd</p> <p>Cyfleoedd i gryfhau’r graddau y gall busnesau yn ardal wledig Sir y Fflint ddefnyddio technoleg ac yn enwedig y cyfryngau cymdeithasol at ddibenion masnachol.¹⁰¹</p> <p>Buddsoddi mewn camau gweithredu sy’n cefnogi ac yn dod â budd i economi ardal wledig Sir y Fflint o ‘Goridor Technoleg Gogledd Cymru’.¹⁰²</p>	<p>Bygythiadau</p> <p>Bod busnesau Sir y Fflint (yn enwedig microfusnesau) mewn perygl o golli tir o ran eu defnydd o dechnoleg ddigidol.¹⁰³</p>

Mae dadansoddiad sefyllfa y Strategaeth hefyd yn cydnabod Dogfen Arweiniad y Comisiwn Ewropeaidd gwasanaethau’r Comisiwn: Posibiliadau yn y rhaglenni Datblygu Gwledig i fynd i’r afael â’r argyfwng dyngarol a wynebir gan ffoaduriaid sy’n dod i’r UE, Haf 2016 mewn perthynas â rôl EAFRD / LEADER i gefnogi ffoaduriaid lle bo hynny’n gymwys.

⁹⁹ Tystiolaeth: Ar wefan Cyflymu Cymru, nodir bod y rhan fwyaf o Sir y Fflint yn ardal sy’n ‘derbyn archebion’ neu lle bydd band eang cyflym ‘yn dod cyn bo hir’. Ffynhonnell: <http://www.superfast-cymru.com/where-and-when>

¹⁰⁰ Tystiolaeth: Mae Strategaeth Adfywio Sir y Fflint yn amlinellu pwysigrwydd ‘gweithlu hyfforddedig, sy’n cael ei chynnal gan y dechnoleg ddiweddaraf’. Tudalen 11.

¹⁰¹ Tystiolaeth: Yn ôl Strategaeth Dwristiaeth a Chynllun Gweithredu AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy : ‘Gellir defnyddio’r cyfryngau cymdeithasol yn fwy effeithiol i godi ymwybyddiaeth, cryfhau teyrngarwch a hwyluso traws-hyrwyddo’. Tudalen 18.

¹⁰² Tystiolaeth: ‘Cefnogi datblygu Coridor Technoleg Gogledd Cymru’. Ffynhonnell: Sir y Fflint Ar Agor i Fusnes. Tudalen 4.

¹⁰³ Tystiolaeth: Barn a fynegwyd gan randdeiliaid (yn enwedig cynrychiolwyr busnes) yn y gweithdai ymgynghori cyhoeddus.

ADRAN 8 – THEMÂU TRAWSBYNCIOL

Disgrifiad	Eglurwch sut y bydd y Grŵp Gweithredu Lleol yn gwneud y mwyaf o'i gyfraniad at themâu Trawsbynciol Cyfle Cyfartal, Datblygu Cynaliadwy a Threchu Tlodi.
Yn gysylltiedig ag	Adrannau 3.6 a 3.7 Canllawiau'r Strategaeth, Mehefin 2014

8.1 Themâu Trawsbynciol

(1,500 gair)

Cyfle Cyfartal a'r Iaith Gymraeg

Bydd y GGLI a Cadwyn Clwyd fel y corff gweinyddol yn sicrhau y gweithredir mewn ffordd ragweithiol i wneud y mwyaf o gyfleoedd mewn perthynas â chyfraniad y Strategaeth i bob un o'r grwpiau â nodweddion gwarchoddedig fel y nodir yn Asesiad Effaith Cydraddoldeb Cynllun Datblygu Gwledig i Gymru 2014-2020¹⁰⁴ ac sy'n rhan o Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Yn y cyd-destun hwn, bydd aelodau'r GGLI a staff Cadwyn Clwyd yn cael eu briffio'n llawn ar y nodweddion gwarchoddedig ar ddechrau'r Rhaglen a rhoddir ystyriaeth i sut y gall pob un o'r gweithgareddau a ariennir gan LEADER wneud cyfraniad cadarnhaol i'r grwpiau â nodweddion gwarchoddedig. Fel rhan o'r broses hon bydd Cadwyn Clwyd (wrth werthuso camau gweithredu/prosiectau yn dechnegol) ac yna aelodau'r GGLI, yn sicrhau na fydd y camau gweithredu sy'n rhan o'r Strategaeth hon ac a ariennir gan LEADER yn cael unrhyw effaith negyddol anghymesur ar y grwpiau â nodweddion gwarchoddedig.

Felly, bydd ystyriaeth o effeithiau posibl camau gweithredu a ariennir gan LEADER ar y grwpiau â nodweddion gwarchoddedig yn ystyriaeth allweddol i'r GGLI yn ei rôl wrth gymeradwyo camau gweithredu penodol. Mae'r grwpiau â nodweddion gwarchoddedig fel a ganlyn:

- Yr iaith Gymraeg a siaradwyr Cymraeg.
- Oedran (yn ymdrin â phob grŵp oedran, gan roi ystyriaeth arbennig i blant o dan 16 oed, pobl ifanc 16-24 oed, a phobl hŷn 65 oed a throsodd).
- Anabledd (a all gynnwys pobl â nam ar y synhwyrâu, nam symudedd, anableddau dysgu ac anableddau lles meddyliol).
- Ailbennu rhywedd (gan gynnwys pobl sydd ar unrhyw gam yn y therapi

¹⁰⁴ Dogfen Ymgynghorol: Asesiad Effaith Cydraddoldeb Cynllun Datblygu Gwledig i Gymru 2014-2020. Mai 2013. Lluniwyd gan MottMacdonald ac Old Bell 3 Cyf. ar ran Llywodraeth Cymru.

ailbennu rhywedd).

- Priodas a phartneriaeth sifil (gyda phwyslais ar wahaniaethu ar sail a yw rhywun yn briod neu mewn partneriaeth sifil – nid yw pobl sengl wedi'u cynnwys yn y nodwedd hon).
- Beichiogrwydd a mamolaeth (yn cynnwys menywod beichiog a mamau sy'n bwydo);
- Hil ac ethnigrwydd (a all gynnwys tarddiad ethnig neu genedlaethol, lliw neu genedligrwydd).
- Crefydd neu gred (a all gynnwys pob crefydd, ffydd neu grŵp cred, gan gynnwys diffyg cred).
- Rhyw / rhywedd (gan gynnwys dynion a merched).
- Tueddfryd rhywiol (gan gynnwys cyfeiriadedd rhywiol, a lesbiaid, dynion hoyw a phobl ddeurywiol (LGB)).

Wrth lunio'r strategaeth hon, rydym wedi cymryd sylw o'r argymhellion a amlinellir yn y ddogfen Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb mewn perthynas â'r CDG.¹⁰⁵ O ganlyniad, bydd y GGLI yn:

- Ystyried a theilwra camau gweithredu a ariennir gan LEADER lle bo hynny'n briodol er mwyn cymryd ystyriaeth o anghenion mynediad grwpiau â nodweddion gwarchoddedig.
- Datblygu prosesau monitro trylwyr sy'n cynnwys dangosyddion cydraddoldeb penodol.
- Sicrhau y caiff effeithlonrwydd camau gweithredu'r Strategaeth a LEADER ei ystyried yn elfen allweddol o fanylebau'r gwerthusiadau Canol Tymor (ffurfiannol) a Diwedd y Rhaglen (crynodol).
- Annog aelodau'r GGLI a rhanddeiliaid eraill (yn enwedig y rheini sy'n elwa ar fuddsoddiad LEADER) i ddatblygu, gwella a chryfhau eu cymwysterau cydraddoldeb.
- Ymgysylltu â sefydliadau a grwpiau cydraddoldeb sy'n cynrychioli'r bobl sydd â nodweddion gwarchoddedig i sicrhau bod y grwpiau hynny yn manteisio i'r eithaf ar fuddion y Strategaeth a buddsoddiad LEADER.
- Yn dilyn "Dogfen Arweiniad gwasanaethau'r Comisiwn Ewropeaidd: Posibiliadau yn y rhaglenni Datblygu Gwledig i fynd i'r afael â'r argyfwng dyngarol a wynebhir gan ffoaduriaid sy'n dod i'r UE" Haf 2016 – bydd thema drawsbynciol Cyfle Cyfartal y GGLI yn ystyried Canllawiau'r Comisiwn ac yn

¹⁰⁵ Ibid. Tudalen 52.

integreiddio cymorth a chamau gweithredu i Grwpiau o Ffoaduriaid sy'n agored i niwed, lle bo hynny'n berthnasol.

- Dangosyddion sy'n cyfrannu at themâu trawsbynciol - Bydd y GGLI yn ystyried y dangosyddion perthnasol canlynol lle y bo'n briodol:
 - Nifer y cyfranogwyr sy'n derbyn hyfforddiant gwaith (NVQ 2 ac uwch)
 - Nifer y cynlluniau cludiant cymunedol
 - Nifer y cymorthfeydd cyngor/cefnogaeth mewn cyfleusterau cymunedol
 - Nifer y canolbwyntiau TGCh cymunedol
- Cytundebau Lefel Gwasanaeth - Unrhyw Cytundebau lefel gwasanaeth a ddefnyddir ar gyfer darparwyr gweithgaredd yn cynnwys Themâu Torri Gofynion (CCT).
- **Cyfle Cyfartal** - Bydd y GGLI yn ystyried yr argymhellion isod, lle bo'n briodol:

CGS1 - AP2: Mae wedi cael ei nodi y bydd y gweithgaredd hwn 'gwella mynediad a dehongli ar gyfer pobl â nam ar y synhwyrau neu symudedd'. Byddai argymhelliad yn cynnwys camau gweithredu penodol a fyddai'n dangos sut y byddai hyn yn cael ei gyflawni.

Mewn perthynas â bodloni gofynion **Dogfen Cyngor Comisiynydd y Gymraeg, Grantiau, benthyciadau a nawdd**,¹⁰⁶ mae'r GGLI a Cadwyn Clwyd fel y corff gweinyddol yn ymrwmo i:

- Sicrhau bod holl aelodau'r GGLI a swyddogion perthnasol Cadwyn Clwyd yn gyfarwydd â nodyn cyngor y Comisiynydd.
- Sicrhau na fydd y Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg ym mhob gweithgaredd a bod y Gymraeg yn cael ei hybu a'i hwyluso yng nghydestun holl weithgareddau'r Strategaeth.
- Sicrhau bod pawb sy'n gwneud cais am arian neu gymorth LEADER yn sgil unrhyw un o'r camau gweithredu sydd wedi'u cynnwys yn y Strategaeth hon yn cael gwybodaeth glir am y Gymraeg gan gynnwys y gofynion o ran y Gymraeg a sut y caiff y gofynion hynny eu hystyried wrth asesu ceisiadau am arian LEADER.
- Sicrhau bod pob cais (gan gynnwys ffurflenni cais y prosiect a deunyddiau cysylltiedig) am arian LEADER yn gofyn i'r ymgeiswyr esbonio pa ddefnydd a wneir o'r Gymraeg yn y cam gweithredu neu'r ymyriad a nodir.
- Sicrhau bod llythyrau yn cadarnhau y dyrannwyd arian LEADER yn gosod amodau eglur mewn perthynas â'r Gymraeg fel rhan o'r cynnig.
- Sicrhau bod ymgeiswyr a rhanddeiliaid yn derbyn cyngor er mwyn eu helpu i ddeall y gofynion o ran defnyddio a hybu'r Gymraeg yn eu gweithgareddau a

¹⁰⁶ Grantiau, benthyciadau a nawdd: Ystyried y Gymraeg. Comisiynydd y Gymraeg. 2 Ebrill 2012.

ariennir gan LEADER.

- Sicrhau y caiff effaith y Strategaeth a gweithgareddau a ariennir gan LEADER eu monitro a'u dadansoddi fel rhan o'r gwaith monitro parhaus a'u cynnwys yn llawn ym methodolegau'r gwerthusiadau ffurfiannol a chrynodol.
- Sicrhau yr ymgynghorir â swyddfa'r Comisiynydd os bydd angen mwy o ganllawiau neu gyngor.

Trechu Tlodi ac Allgáu Cymdeithasol

Mewn perthynas â threchu tlodi ac allgáu cymdeithasol, rydym wedi nodi mai dull gweithredu Llywodraeth Cymru, a amlinellir yn Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru, yw 'cyflwyno mesurau wedi'u targedu, gan helpu'r bobl hynny sy'n byw mewn tlodi a'r rhai nad ydynt yn debygol iawn o allu newid eu hamgylchiadau.'¹⁰⁷ Yn y cyddestun hwn, mae'r GGLI yn cydnabod na fydd yn gallu dileu tlodi ar ei ben ei hun (h.y. trwy fuddsoddi arian LEADER). Rhaid i hyn fod yn rhan o becyn ehangach o fesurau ac ymyriadau.

Bydd y Strategaeth hon a buddsoddiad arian LEADER felly yn gwneud cyfraniad cadarnhaol trwy fynd i'r afael â rhai o'r rhesymau sylfaenol dros dlodi, amddifadedd ac allgáu mewn cymunedau gwledig (fel y'u nodir yng Nghynllun Datblygu Gwledig Cymru.¹⁰⁸) Bydd yn gwneud hyn drwy gymryd y camau a ganlyn:

- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n helpu i fynd i'r afael â **thlodi tanwydd ymhlith pobl hŷn sy'n agored i niwed a phobl anabl** fel yr amlygir yn yr Asesiad Effaith Cydraddoldeb ar gyfer y CDG.¹⁰⁹ Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy Amcan Penodol 4 a chamau gweithredu SMART 7 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).
- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n **creu cyfleoedd i bobl ifanc nad ydynt mewn cyflogaeth nac addysg** (NEET). Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy Amcan Penodol 2 a chamau gweithredu SMART 3 a 5 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).
- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n **cynnal a gwella mynediad cyfartal at wasanaethau sylfaenol** er mwyn helpu i fynd i'r afael ag allgáu ariannol a chymdeithasol. Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy Amcan Penodol 3 a chamau gweithredu SMART 6 a 7 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).
- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n mynd i'r afael ag **allgáu digidol**. Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy

¹⁰⁷ Diwygio'r Polisi Amaethyddol Cyffredin: Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru 2014-2020 Cynigion terfynol. Chwefror 2014. Llywodraeth Cymru. Tudalen 53.

¹⁰⁸ Ibid. Tudalen 51.

¹⁰⁹ Dogfen Ymgynghorol: Asesiad Effaith Cydraddoldeb y Cynllun Datblygu Gwledig i Gymru 2014-2020. Mai 2013. Tudalen 20 ac eto ar Dudalen 25.

Amcan Penodol 5 a chamau gweithredu SMART 8 ac 9 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).

- Bydd y GGLI yn ystyried yr argymhellion isod, lle bo'n briodol:

CGS4 - AP8: Gwneud y gorau o'r cyfraniad at CCT hwn, byddai'n argymhelliad i sicrhau bod yr holl wybodaeth sy'n cael ei ledaenu i unigolion yn hygyrch ac yn addas i'r pwrpas.

CGS5 - AP10: Mae wedi cael ei nodi y bydd band eang cyflym dibwynadwy ac ardal addas i weithio yn cael ei ddarparu i breswylwyr. Er mwyn gwneud y gorau o'r cyfraniad i'r TP&SE CCT fyddai ystyried y gweithgaredd hwn i fod o fudd i bobl yn enwedig mewn perthynas â hyfforddiant a chyflogaeth.

Datblygu Cynaliadwy

Bydd y GGLI a Cadwyn Clwyd fel y corff gweinyddol yn sicrhau y gweithredir mewn dull rhagweithiol i wneud y gorau o'r cyfleoedd yn nhermau cyfraniad y Strategaeth i ddatblygu cynaliadwy fel y nodir yn Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru.¹¹⁰

Wrth lunio'r Strategaeth hon, rydym wedi ystyried yr Adroddiad Asesiad Amgylcheddol Strategol ar gyfer CDG 2014-2020¹¹¹ ac wedi nodi'r casgliad y bydd 'potensial i warchod a gwella gwasanaethau ecosystemau a gwerthoedd bioamrywiaeth, a materion yn ymwneud â diwylliant, treftadaeth a'r hinsawdd'.¹¹²

Yn y cyd-destun hwn, caiff aelodau'r GGLI a Cadwyn Clwyd eu briffio'n llawn ar ddatblygu cynaliadwy ar ddechrau'r Rhaglen a rhoddir ystyriaeth i sut y gall pob gweithgaredd a ariennir gan LEADER wneud cyfraniad cadarnhaol i ddatblygu cynaliadwy. Bydd y broses hon hefyd yn cynnwys ystyriaeth ofalus gan Cadwyn Clwyd (wrth werthuso camau gweithredu/prosiectau yn dechnegol) ac yna aelodau'r GGLI er mwyn sicrhau na fydd unrhyw effaith negyddol anghymesur o ran datblygu cynaliadwy ac ystyriaethau amgylcheddol.

Bydd y Strategaeth hon a buddsoddiad arian LEADER yn gwneud cyfraniad cadarnhaol i ddatblygu cynaliadwy drwy gymryd y camau a ganlyn:

- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n cefnogi **rheoli cadwraeth, defnydd cynaliadwy a mwynhad o'r tirwedd naturiol a gwelliannau i'r amgylchedd**. Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol i hyn drwy Amcan Penodol 1 a chamau gweithredu SMART 1 a 2 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).
- Buddsoddi mewn cysyniadau cyn-fasnachol a threialu busnesau newydd sy'n **gwella'r amgylchedd, yn hybu cynnyrch lleol ac yn hybu'r amgylchedd naturiol fel ased masnachol cadarnhaol**. Bydd cyfleoedd penodol i

¹¹⁰ Diwygio'r Polisi Amaethyddol Cyffredin: Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru 2014-2020 Cynigion terfynol. Chwefror 2014. Llywodraeth Cymru. Tudalen 29 – Themâu Trawsbynciol, Datblygu Cynaliadwy.

¹¹¹ Dogfen Ymgynghorol. Asesiad Amgylcheddol Strategol: Adroddiad Amgylcheddol, 2014-2020. Cynllun Datblygu Gwledig. Mawrth 2013. Prifysgol Bangor ac Old Bell 3 Cyf. ar ran Llywodraeth Cymru.

¹¹² Ibid. Tudalen 130.

gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy Amcan Penodol 2 a chamau gweithredu SMART 3 a 4 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).

- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n **cefnogi cynlluniau trafndiaeth cynaliadwy a charbon isel, trosglwyddo asedau a chael gwirfoddolwyr i gymryd rhan mewn mentrau cymdeithasol er mwyn helpu i gyflenwi gwelliannau corfforol a naturiol**. Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy Amcan Penodol 3 a chamau gweithredu SMART 5 a 6 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).
- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n **cefnogi, cyngori a threalu/profi technolegau ynni adnewyddwy a gaiff eu harwain gan y gymuned, lledaenu gwybodaeth am ynni adnewyddadwy ar lefel gymunedol a chynorthwyo i ailfuddsoddi refeniw a ddaw yn sgil ynni adnewyddadwy mewn ffordd gynaliadwy**. Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy Amcan Penodol 4 a chamau gweithredu SMART 7 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).
- Buddsoddi mewn camau gweithredu sy'n annog defnyddio a chaffael **caledwedd TGCh hynod effeithiol Energy Star ac sy'n defnyddio offer wedi eu hailgylchu a'u hailddefnyddio lle bo'n briodol**. Bydd cyfleoedd penodol i gyfrannu canlyniadau cadarnhaol at hyn drwy Amcan Penodol 5 a chamau gweithredu SMART 8 ac 9 y Strategaeth hon (gweler adran 3.1).
- Mae'r corff Gweinyddu, ar ran y GGLI, yn sicrhau y bydd yn cadw at y canllawiau a gyhoeddwyd gan y Tîm Themâu Trawsbynciol yng Ngweithdy LEADER ar 2016/03/08.

8.2 Cymorth i'r Ucheldir

(1,000 gair)

Bydd y GGLI yn targedu'r ardaloedd a ganlyn yn yr ucheldir, a ddiffinnir fel Ardaloedd dan Anfantais Fawr yn ardal wledig Sir y Fflint, sef Bryniau Clwyd a Mynydd Helygain.

Mae'r adroddiad 'Datgloi Potensial yr Ucheldir' (Rhagfyr 2012) yn argymhell ymyrryd yn y meysydd a ganlyn mewn perthynas ag Ucheldir Cymru:

Canolbwyntiodd yr ymchwil a'r gwaith casglu tystiolaeth ar bum prif faes:

- Gwneud y mwyaf o gynhyrchiant yn yr Ucheldir
- Gwneud y mwyaf o ddefnydd tir yn yr Ucheldir
- Datblygu economaidd
- Mynediad at Wasanaethau
- Galluogi Ucheldir Llewyrchus

Bydd y Strategaeth Datblygu Lleol yn cyfrannu at yr ymyriadau a ganlyn:

Defnydd Tir

- Yn treialu camau gweithredu a fydd yn cyfrannu at wella'r rheolaeth o briddoedd mawn i hybu storio ac atafael carbon.
- Hybu'r defnydd o dechnegau rheoli tir er budd ansawdd dŵr a rheoleiddio dŵr.
- Galluogi cymunedau y sectorau i fanteisio fel un ar biomas a chynhyrchu tanwydd coed fel ffynhonnell ynni adnewyddadwy.
- Cefnogi camau gweithredu cydweithredol ar raddfa'r tirwedd ar gyfer natur, ynni adnewyddadwy a mynediad.
- Ymchwilio i botensial taliadau enillion ffermydd gwynt er mwyn bod o mwy o fudd i gymunedau'r ucheldir.

Datblygu Economaidd

- Treialu camau gweithredu sy'n cyfrannu at wella mynediad i'r rhyngwrwd a thechnoleg symudol.
- Cefnogi datblygu mentora busnes a datblygu clystyrau busnes a chefnogi cadwyni cyflenwi byr.
- Treialu twristiaeth, bwyd a chrefftau yn defnyddio "brand yr Ucheldir".

Mynediad at Wasanaethau

- Cefnogi cynlluniau trafndiaeth arloesol, cymunedol sy'n ymateb i'r galw a fyddai'n cysylltu â chanolfannau trafndiaeth gwledig, atebion allgymorth, symudol neu dechnolegol.
- Treialu a meithrin mentrau cymdeithasol fel mecanwaith posibl i gyflenwi gwasanaethau cymunedol.
- Treialu prosiectau cymunedol arloesol sy'n ceisio goresgyn y bylchau a nodwyd yn y gwasanaethau yn lleol.

ADRAN 9 – CYNALIADWYEDD TYMOR HIR

Disgrifiad	Eglurwch botensial y Grŵp Gweithredu Lleol i barhau â'r gwaith arfaethedig ar ôl i'r Rhaglen ddod i ben.
Yn gysylltiedig ag	Adran 5.0 Canllawiau'r Strategaeth Datblygu Lleol, Mehefin 2014

9.1 Cynllun Prif-ffrydio

Lledaenu

Mae'r tabl a ganlyn yn amlinellu ein cynllun prif-ffrydio a lledaenu. Mae'n amlinellu pwy rydym yn rhagweld fydd ein prif grwpiau rhanddeiliaid, pa brif negeseuon a themâu dysgu y maent yn debygol o fod â diddordeb ynddynt, a sut y byddwn yn mynd ati i lledaenu gwybodaeth iddynt.

Rhanddeiliad (Pwy)	Prif negeseuon a themâu dysgu i'w lledaenu (Beth)	Dulliau lledaenu (Sut)
Dinasyddion, grwpiau cymunedol a busnesau ardal wledig Sir y Fflint	Ymwybyddiaeth o weithredoedd LEADER a'r cyfleoedd sydd ar gael. Effeithlonrwydd dulliau gweithredu LEADER. Tystiolaeth o'r prif ganlyniadau i unigolion, cymunedau a busnesau.	Strategaeth gyfathrebu yn cynnwys cyhoeddiadau i'r wasg, diweddariadau rheolaidd ar y wefan, cylchlythyrau, digwyddiadau ac ati... Deunyddiau astudiaethau achos.
Aelodau GGLI Sir y Fflint	Perfformiad yn erbyn amcanion penodol a dangosyddion. Effeithlonrwydd dulliau gweithredu LEADER. Dulliau gweithredu penodol, arfer da neu ddulliau o weithio y gellid eu copïo neu'u prif-ffrydio. Tystiolaeth o'r prif ganlyniadau i unigolion, cymunedau a busnesau.	Diweddariadau rheolaidd yng nghyfarfodydd y GGLI. Deunyddiau astudiaethau achos. Adroddiadau gwerthuso.
Aelodau a swyddogion yr awdurdod lleol	Perfformiad yn erbyn amcanion penodol a dangosyddion. Effeithlonrwydd dulliau gweithredu	Adroddiadau a chyflwyniadau i bwyllgorau allweddol.

	<p>LEADER.</p> <p>Dulliau gweithredu penodol, arfer da neu ddulliau o weithio y gellid eu copïo neu'u prif-ffrydio.</p> <p>Tystiolaeth o'r prif ganlyniadau i unigolion, cymunedau a busnesau.</p>	<p>Cyfarfodydd/briffiadau dwyochrol rheolaidd gyda swyddogion.</p> <p>Adroddiadau gwerthuso.</p>
Asiantaethau allweddol sy'n bartneriaid (e.c. CGSff, AHNE, Cadw)	<p>Effeithlonrwydd dulliau gweithredu LEADER.</p> <p>Dulliau gweithredu penodol, arfer da neu ddulliau o weithio y gellid eu copïo neu'u prif-ffrydio.</p> <p>Tystiolaeth o'r prif ganlyniadau i unigolion, cymunedau a busnesau.</p>	<p>Deunyddiau astudiaethau achos.</p> <p>Adroddiadau gwerthuso.</p> <p>Cylchlythyrau a briffiadau achlysurol.</p> <p>Ymweliadau â phrosiectau.</p>
Llywodraeth Cymru	<p>Cynnydd a pherfformiad yn erbyn amcanion penodol a dangosyddion perfformiad y Strategaeth.</p> <p>Effeithlonrwydd dulliau gweithredu a gweithredoedd LEADER.</p> <p>Dulliau gweithredu penodol, arfer da neu ddulliau o weithio y gellid eu copïo neu'u prif-ffrydio.</p> <p>Tystiolaeth o'r prif ganlyniadau i unigolion, cymunedau a busnesau.</p>	<p>Gwybodaeth fonitro, data ac adroddiadau rheolaidd.</p> <p>Adroddiadau gwerthuso.</p> <p>Deunyddiau astudiaethau achos.</p> <p>Cymryd rhan mewn cyfarfodydd, digwyddiadau a chynadleddau.</p> <p>Ymweliadau â phrosiectau.</p>
Bwrdd Cyfarwyddwyr Cadwyn Clwyd	<p>Cynnydd a pherfformiad yn erbyn amcanion penodol a dangosyddion perfformiad y Strategaeth.</p> <p>Effeithlonrwydd dulliau gweithredu a gweithredoedd LEADER.</p> <p>Dulliau gweithredu penodol, arfer da neu ddulliau o weithio y gellid eu copïo neu'u prif-ffrydio.</p> <p>Tystiolaeth o'r prif ganlyniadau i</p>	<p>Gwybodaeth fonitro, data ac adroddiadau rheolaidd.</p> <p>Adroddiadau gwerthuso.</p> <p>Deunyddiau astudiaethau achos.</p> <p>Cymryd rhan mewn cyfarfodydd,</p>

	unigolion, cymunedau a busnesau.	digwyddiadau a chynadleddau. Ymweliadau â phrosiectau.
Grwpiau Gweithredu Lleol eraill yng Nghymru a thu hwnt	Effeithlonrwydd dulliau gweithredu a gweithredoedd LEADER. Dulliau gweithredu penodol, arfer da neu ddulliau o weithio y gellid eu copïo neu'u prif-ffrydio. Tystiolaeth o'r prif ganlyniadau i unigolion, cymunedau a busnesau.	Cymryd rhan mewn cyfarfodydd, digwyddiadau a chynadleddau. Adroddiadau gwerthuso. Deunyddiau astudiaethau achos. Ymweld â phrosiectau.

Fel rhan o'i gyfrifoldeb parhaus i sicrhau bod y Strategaeth yn berthnasol, bydd y GGLIL yn adolygu a diweddarau'r cynllun lledaenu hwn yn rheolaidd.

Prif-ffrydio camau gweithredu llwyddiannus

Bydd y dull o brif-ffrydio camau gweithredu llwyddiannus yn seiliedig ar broses pum cam:

- **Cam 1: Treialu camau gweithredu** – treialu ac arbrofi gyda phrosesau a dulliau gweithredu newydd drwy'r amryw gamau gweithredu SMART a nodwyd yn y Strategaeth hon.

↓

- **Cam 2: Gwerthuso camau gweithredu** – profi dilysrwydd cysyniad ac yna cynnal profion trylwyr ar ddichonoldeb y camau gweithredu wrth iddynt ddatblygu.

↓

- **Cam 3: Lledaenu gwybodaeth** – cyhoeddi a rhannu canlyniadau, canfyddiadau a'r gwersi a ddysgwyd.

↓

- **Cam 4: Uwchraddio** – archwilio cyfleoedd i gyflwyno camau gweithredu profedig a llwyddiannus ar raddfa ehangach e.e. trwy gronfeydd y CDG ac ESI neu gyfleoedd cyd-fuddsoddi eraill.

↓

- **Cam 5: Gwreiddio camau gweithredu** – manteisio'n llawn, masnacheiddio neu wreiddio'r camau gweithredu i farchnadoedd neu ddefnydd prif ffrwd.

ADRAN 10 – DATGANIAD A LLOFNOD

Rwyf yn gweithredu gydag awdurdod y Grŵp Gweithredu Lleol ac yn tystio hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred bod yr wybodaeth a roddir yng nghais y Strategaeth Datblygu Lleol hon a'r dogfennau ategol yn wir ac yn gywir a bod y cais am gymorth ariannol am y lleiafswm sy'n ofynnol er mwyn i'r prosiect fynd rhagddo.

Rwyf yn ymgymryd i roi gwybod i Lywodraeth Cymru ymlaen llaw ynghylch gwneud unrhyw newidiadau i natur y prosiect hwn.

Rwyf hefyd yn cadarnhau nad wyf yn ymwybodol o unrhyw reswm pam na all y prosiect fynd rhagddo a bod modd cyflawni'r ymrwymïadau a'r gweithgareddau o fewn yr amseroedd a nodir.

Cynrychiolydd y Grŵp Gweithredu Lleol (GGL)

Llofnodwyd:	
Enw:	
Cadeirydd/Dirprwy Gadeirydd y GGLI:	
Dyddiad:	

Cynrychiolydd y Corff Gweinyddol

Llofnodwyd:	
Enw:	Lowri Owain
Swydd yn y Corff Gweinyddol:	Prif Weithredwr, Cadwyn Clwyd
Dyddiad:	

Rhaid i gopi caled o'r Strategaeth Datblygu Lleol gyrraedd y cyfeiriad isod erbyn 30 Medi 2014 fan bellaf

Uned Rheoli'r Cynllun, Llywodraeth Cymru, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion. SY23 3UR

A fyddech cystal â chyflwyno copi electronig i:
LEADER2014-2020@wales.gsi.gov.uk

